

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN



Szépirodalmi főmunkatárs

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 788.

Kiadóhivatal 708

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius végén lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldése fenn ne akadjon.

A helyzet nehézségei.

Budapest, márczius 31.

A külügyi helyzet jobbra fordulása egyszerre akuttá tette a belső politikai válságot. A képviselőház tegnap megkezdte szokatlanul hosszú husvétii szünetét, de abban a tudatban, hogy mire ismét megkezdí munkásságát, egészen más parlamenti és politikai viszonyokat fog találni. Hogy a mai koalíció tovább fenn nem tartható s hogy az sem a kormány, sem a pártok érdekeit többé ki nem elégíti, az hónapok óta kétségtelen volt s a helyzet okvetlen jobbra, vagy balra dőlt volna már el, ha a külügyi bonyodalmak az egész politikai világ érdeklődését le nem kötötték volna. De most, hogy a Balkán-kérdésben már csak formalitások elintézése van hátra, a magyar kormány is szabad kezet nyert arra, hogy megtegye, ami az ország s a képviselőház munkaképessége érdekében elkerülhetetlen.

Minden jel arra mutat, hogy a kormány is a latens válság elintézésére akarja felhasználni a parlamenti szü-

net. Hogy ez sikerülni fog-e s hogy ez a kormány helyén maradhat-e, az e pillanatban kétséges s azt senki, még maguk a miniszterek sem tudják. Hisz annyi nagy kérdés vár megoldásra, hogy azok mindegyike alkalmas arra, hogy a kormány lemondását idézze elő, ha olyan módon oldatnék meg, amely a jelenlegi parlamenti többség akaratával ellenkezik.

Általában a bankkérdést tartják a politikai helyzet Achilles-sarkának s tenyleg az is. Az ellentétek ebben a kérdésben már annyira élükre vannak állítva, hogy többé a megoldás nehézségei elől kitérni, azokat megkerülni nem lehet, hanem egyenes és világos megoldás kell, mely az ország érdekeinek megfelel s a képviselőház többségét is kielégíti. Hogy ez a teljesen önálló magyar jegybank segítségével volna legkönnyebben elérhető, az kétségtelen. De kétségtelen az is, hogyha az önálló jegybank meg nem valósítható, az önállóságnak minden attribútumával kell a felállítandó jegybanknak rendelkeznie s nem volna elég olyan porhintés a nemzet szemébe, amely az önállóság külső színe alatt a magyar jegybankot az osztrák jegybanktól függő viszonyba hozná.

Nem akarunk ezuttal a kartelbank ellen beszélni, mert hisz a jegybankok kartelje az osztrák kormány ellenállása folytán ugyanis aligha fog létrejöhetni. De attól tartunk, hogyha mégis létrejönne,

ez egyáltalán nem felelne meg az ország érdekeinek, mert a bank nem rendelkezhetne azzal a mozgási szabadsággal, amely létfeltétele egy jegybanknak, ha az ország gazdasági irányítását kezében akarná tartani.

Minden országban óriási fontosságu a jegybank. De tokében gazdag országokban még sem a jegybank az egyedüli hitelforrás s azért ott a nagy magánbankok és az ország hitellete némileg emancipálni tudja magát a jegybank befolyása alól. Nálunk azonban, akik tőkeszegények vagyunk, a jegybank majdnem az egyedüli igazi hitelforrásunk, mert az összes nagy bankok váltóállománya a jegybank pénztárába folyik össze. Ez az oka annak, hogy gazdasági köreink az Osztrák-Magyar Banknak, ennek az eminenter osztrák intézetnek liquidálását s egy önálló és független magyar jegybank felállítását követelik. Mert ha a mai közös jegybank nem tudja, vagy nem akarja kielégíteni az ország gazdasági érdekeit, éppen azért, mert a homlokegyenest ellenkező osztrák érdekekre is kénytelen tekintettel lenni, akkor egy olyan kartelbank sem tudná kielégíteni, amelyet a kartelszerződés az akciószabadságában s hitelpolitikájában lényegesen korlátozna. Ezért, ha nem is vagyunk ellenesei a kartelbanknak, a kartelbankot csak formának tartjuk s minden attól függ, hogy ez a kartelszerződés mennyiben fogja a ma-

Mors lovag.

Irta: Nógrádi László.

(Utánnomás tilos.)

Ó felsége, a csontos vitéz, Mors lovag, szíra zsinóros huszárruhát öltött, könnyörtelen, száraz kaszáját finom, vékony pengés karddal cserélte fel, amely nagyszerűen csörög az utczakövezeten s hódító utra indult. Gondolta: az egyszer kedvére kimulatja magát amugy édesen szörpölgetve az élet sokféle serlegét. Jól festett a huszárhadnagy ruhában, melyen vadonatuji volt az arany zsinór; csinos kis kunkorodó bajuszka ékesítette fiatalos arcát, melyen még csak éppen, hogy pelyhedzett a legénytoll. Szép, ruganyos és üde volt Mors lovag. Meg volt elégedve önmagával s biztosra vette, hogy hódítani fog.

Nem csalódott! Mikor végigment a kis felvidéki városka hepehupás utczáján, melyet iromba koczakövek borítottak, s megcsördült a finom, fényes kard karsu oldalán, mindenki ámulva nézte Mors lovagot.

— De szép, de szép, — mondták a szűk piacon ülő kofák. — Ez oszt' legény!

Ugyanezt mondták a kis városka asszonyai s leányai is. De nem mondták, hanem csak gondolták, mert mondani nem illett volna. Mondani ugyanis mindent nem illik, gondolni azonban, ha nem is szabad, de lehet bármint. Asszonyok és leányok Mors lovagról álmodtak, a szép, a sudár és fiatal Mors lovagról, aki úgy jelent meg a kis város ut-

czáin, mint a mesebeli királyfi: aranyos ruhában, üdén, hódítón. A tekintete azt mondta (legalább úgy vélték): hódoljatok előttem, hegy mögött eltemetett kis városka asszonyai s leányzivei. Rázzátok le az igát, mit rátok rakott filiszter férjek akarata és a sors nehéz igája, mely ide kényszerít benneteket. Eljöttem, hogy megszabadítsalak benneteket a borgözös emberek ügyetlen beszédétől s zöld ifjak kopott henczegésétől.

Ezt olvasták le Mors lovag arcáról s édes ábrándok szövődtek az asszonylelkében tőle. Édes ábrándok, hosszú sóhajok az ódon falak között, a vasrácsos vén ablakok mögött, melyekben hamvas levelű muskátlik álltak.

Az emberek azonban irigy haraggal néztek Mors lovagra. Mit keres ez itt; honnan pottyant ide. Boszusan érezték, hogy ez a fiatal, ruganyos menésű, aranyzsinóros huszártisztecske valaki. S úgy titokban elismerték, hogy külön legény, mint akármelyik közülök. Bátor s nyílt a tekintete, megnyerő a mozdulata s úgy pörög ajkáról a szó, mint a veszedelem. Tud az asszonyok nyelvén beszélni s csodálatos mód csak őt hallgatja az asszonynépség. Megsérdült a lelkük, mert a hatalmukat féltették ettől a fényes ruhájú, kardos legénytől, aki egészen kivált közülök. Derekbabb volt, mint ők, hisz nem kellett egész nap füstös, sötét irodában görnyednie, garas után szaladgálnia.

Mors lovag leolvasta a fakó emberarcokról, hogy mit forgatnak lelkükben, csak mosolygott rajtuk s még merészebben nézett bele az asszonynépség arcába.

— Ezt nem fogom tűrni, — mondta Kirsch Tamás, a ványadt legényke a menyasszonyának. — Becsületesemre, nem fogom tűrni, Liza, hogy ez a jöttment, aranyzsinóros úgy szálljon a tekintetével magára, mint a lepke a virágra.

— Ugyan, nem tett semmit, — mondta csitítva Liza, a Kirsch Tamás menyasszonya.

— No szép. Nem tett semmit. Hát persze, nem tett semmit, de magát fikszirozza, valahányszor találkoznak vele. Majd feleszi a szemével... A szemtelen. Persze, ezek azt hiszik, nekik minden szabad, mert kard van az oldalukon. Én fittyet hányok az ő kardjának, adósságra vett aranyzsinóros ruhájának. Nekem nem imponál... Ismerem ezeket a ficzkókat... Majd megtanítom én.

— Tamás, — csitította Liza, valahogy botránnyt ne csináljon. — Az istenre kérem. Látja, ez fővárosi ember... ott meg úgy szokás, hogy megnézik a lányokat az utczán.

— Megnézik, de így.

A kisvárosi korzó a szűk koczaköves utczán vidáman hullámozott fel s alá a friss napsugárban. S olyan volt, mintha most, hogy Mors lovag is ott csörög a kardjával, vidámabb lenne az élet, mint máskor, mikor csak az irodaszagu, gyűrött kabátok s kitérdelt nadrágok feszítettek fel-alá, olcsó szivarillatot terjesztve. Az asszonynépség is csöngöbben kacagott, hangosabban beszélt. S valamennyi csak Mors lovagnak élt a hangjával, a nevetésével, a kacagásával. Mindez neki szólt, ő pedig könnyedén, elegánsan surrant el közöttük s finom illat terjedt szét aranyos ruhájáról, amerre ment. Mors lovag-

gyar jegybank függetlenségét respekálni.

De ma már, mint mondtuk, valószínű, hogy az osztrákok vagy a limine visszautasítanak minden kartelbankot, vagy pedig csakis olyan kartelszerződésbe egyeznek bele, amely Magyarország gazdasági érdekeinek teljes respektálását kizárja. Ezzel már úgy látszik a magyar kormány is tisztában van s azért hangoztatják félhivatalos lapok is, hogy a bankkérdés esetleg a kormány lemondását vonja maga után. Wekerle a megoldás megkönnyítése érdekében az állambank eszméjét vetette fel, abban a hitben, hogy egy osztrák állambank és egy magyar állambank közt a kartelszerződés könnyebben volna létesíthető, mint két olyan bank közt, mely részvénytársasági alapon szerveztetnek.

Mi ezt a megoldást nem tartjuk szerencsésnek. Nemcsak azért, mert még két állambank karteljétől is ugyanazt követelnők a magyar gazdasági érdekek szempontjából, amit követelnénk részvénytársasági alapon szervezett jegybankok karteljéről, hanem azért is, mert valószínűtlen, hogy egy ilyen kartel kedvezőbb körülmények közt jöhetne létre. Azonkívül is fenmaradnak mindazok az aggodalmak, amelyek egy állami jegybank ellen elvi alapon támaszthatók. Eddig csak három országnak van állami jegybankja, Svédországnak, Bulgáriának s Oroszországnak. Egyik bank sem játszik szerepet az internacionális pénzpiacozon. De a négy nagy jegybank, az angol bank, a francia bank, a német birodalmi bank s az Osztrák-Magyar Bank mind részvénytársaság formájában alakult. Ez még nem volna indok, de kétségtelen, hogy jobban ki tudják elégíteni a közérdeket, mint egy jegybank, mert az államhatalomtól, a politikai és pártviszonyok változásaitól és a kormányok illegitim befolyásától függetlenebbek, mint egy állami bank,

nak kellemeesen esett a hódítás. Még merészebbre pödrögette kis fiatalos bajuszát, még ruganyosabban lépegetett s szinte boszantó helykeséggel csörgette a kardját s pengette ezüst sarkantyúit.

Kirsch Tamás már messziről észrevette Mors lovagot. Éktelen féltékenység fogta el lelkét s a düh megrezegtette minden porcikáját. Az ócska, vasalattal felöltözött zsebében ökölre fogta kezét s egy olcsó rozoga revolver agyát szorongatta.

Mors lovag könnyedén, gondtalan fesztelenséggel jött feléjük s már messziről rászállt tekintete a Kirsch Tamás menyasszonya hamvas, kedves arcára. S Lizának jól esett ez a figyelem, ez a kitüntetés. Édes melegség járta át szívét, hogy őt s szinte csak őt veszi észre Mors lovag, ez a csinos huszárhadnagyoska. Őt, a Patoeska köteles leányát s nem a városbíró kisasszonykát, se a vértelen arezu, gazdag Leibich lányokat, akik pedig, de vadásszák. Erősen dobogott a szíve, hogy a fényes kardos, a pengő sarkantyus, az arany süjtásos dalia, a mesebeli királyfi ime nem mást néz, hanem őt, Patoeska Lizát, a segédtelekönnyvezetőhelyettes Kirsch Tamás menyasszonyát. Szeretett volna a Mors lovag szeme közé nézni; de úgy gondolta, hogy ha összetalálkozna vele a szeme, menten elájulna. Maga se tudott számot adni, mitől, a boldogságtól-e, vagy az örömtől, vagy a büszkeségtől.

Lesütötte hát a szemét, de elpirult s zavartan lépegetett, szinte tántorogva. Kirsch Tamás pedig nekisápadt, keze ökölbe szorult s

amely a központi hatalmat növelné s amely főleg nálunk, hol a jegybank az egyetlen igazi hitelforrás, az ország gazdasági életét teljesen a kormánynak szolgáltatná ki. Rendes viszonyok közt ez nem volna veszedelmes, de nálunk, ahol még a közigazgatás államosságát sem szabad megvalósítani, mert abban is bizonyos esetekben nagy veszedelem rejlenék, a hitelélet szabályozását sem szabad a változó kormányok jogkörébe engedni, hisz ez még a közigazgatási hatalomnál is erősebb bilincsekkel kötné le az országot a kormány politikája mellé. S jöhet idő, amikor az állami jegybank volna a leg-hatalmasabb eszköz arra, hogy a nemzet egy hazafiatlan és bűnös politika eltűrésére kényszerítessék. Hisz könnyű átlátni, hogy a hitel korlátozása a leg-erősebb vállalatokat is alapjaiban rendítheti meg, el lehet képzelni, minő hatalom kerülne egy állambank révén a kormány kezébe, ha a bankot nem gazdasági, hanem politikai szempontok szerint vezetné.

Azért, ha elismerjük is a mostani parlamenti helyzet megoldásának nehézségeit s ha méltányoljuk is azokat a fáradozásokat, amelyeket a kormány kifejt, hogy egy kormányprogramot hozzon létre, amely a bankkérdésnek is olyan megoldását tartalmazza, amely mellé egy megbízható parlamenti többség alakulhat, mégis nagy aggodalmunkat fejezzük ki az állambank eszméje ellen s a részvénytársasági bank karteljét is csak abban az esetben tartjuk elfogadhatónak, ha az ország gazdasági érdekében kifejtendő akciója minden osztrák befolyás alól emancipáltatik.

Budapest, márczius 31.

A főrendiház holnap, délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen a képviselőháztól átérkezett javaslatokat és jelentéseket tárgyalja.

lettük Mors lovag. Merészen a szeme közé nézett, de a sarkantyus hadnagyoska észre se vette őt. Mintha ott se lenne, mintha völgyéne se volna Patoeska Lizának, tudomást se vett róla, csak a menyasszonyát nézte. Valóban úgy rászállt a tekintete, mint virágra a lepke.

— Lelövöm, — mondta indulattól reszkető hangon — ezt a nyomorultat.

— Megtiltom, hogy így beszéljen, hogy skandalumot csináljon.

— Talán jól esik, hogy magára néz... mondhatom... Szegény lánynak nem való mulatság ez.

És még sokat beszélt Kirsch Tamás Patoeska Lizának. Sok böles és okos dolgot kerített elő, elrettentő példákat, a huszár hadnagyoskák viselt dolgairól, a sok szomorúságról, szegénységről, amely az ilyen mákvirágok nyomát követi. Ezzel szemben feldicsérte a polgári családi élet gyönyörűségeit. A zajtalan egyszerűséget, a kedves, meleg otthont, a zsömlefejú gyerekeket, az egymáshoz simuló élet szépségeit. Mindezt azért beszélte Kirsch Tamás, hogy gyűlöltté tegye Liza előtt a féltételes sarkantyus huszárhadnagyoskát. Dehát Patoeska Liza keveset hallott a Kirsch Tamás példázataiból. Az ő lelke már kardesörgéssel, sarkantyupengéssel volt egészen tele. Oda volt a boldogságtól s egészen megelégedett arról, hogy már a butérokat is összeirták Kirsch Tamással, a mamával s az apával.

Kirsch Tamás egészen eltűnt a kopott kabátjával, kitérdelt nadrágjával s megf

A politika világából.

Budapest, márczius 31.

A kibontakozás munkája.

— A döntő tárgyalások előtt. —

A politikai helyzet tisztázása tudvalevőleg attól függ, hogy a bankkérdést sikerül-e olyan módon megoldani, amely megoldás után a jövő alakulás alapját képezheti. A két kormány csak húsvét után kezdheti meg a tárgyalást a bank dolgában. Húsvétig még a külpolitikai helyzet ad dolgot a kormányoknak és ha itt hamarosan tisztul is a szemhatár, az ünnepi napok zavarják a tárgyalás gyorsabb menetét, de más oka is van a halasztásnak. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter személyesen akart résztvenni a banktárgyalásban. Húsvét után már bizonyosan megjavul annyira az egészsége, hogy Bécsbe utazhatik. Április huszadikára vagy huszonkettedikére várják azután a tárgyalás befejezését és akkor dől el véglegesen, hogy miképpen oldhatják meg a bankkérdést. Ezzel kapcsolatban indul meg majd a tárgyalás a pártok között az új pártalakulásról.

A függetlenségi pártban a helyzet képét úgy látják, hogy Kossuth Ferenc fáradozásainak sikerült a kabinetet az önálló kartelbank álláspontja köré szolidárisan tömöríteni. Ez a terv alkalmas is volna a kibontakozásra, ha Ausztria részéről elfogadtatnék. Minthogy azonban erre a legkisebb remény sem biztat, az egész kombináció értékét veszti. A logikus következtetés a kormány ezen állásfoglalásának az lenne, hogy a kormány, az esetre, ha a kartelbank el nem fogadtatnék, a kartel nélküli önálló bank álláspontjára helyezkednék, annál is inkább, mivel csak ez esetben lehet reménye a kormánynak arra, hogy Ausztria a bankok karteljét elfogadja. Ez a logikus következtetés azonban elmaradt. Kossuth csak a maga személyére jelentette ki, hogy a kartelbank meghiusulása esetén az önálló bankot hozza javaslatba az uralkodónál és vele e tekintetben csak függetlenségi mi-

lyére, a mese-mese királyfi, aki előjött, hogy elvigye innen, ebből a sötét utcás városból. Erre gondolt Patoeska Liza és nem a Kirsch Tamás ékes szeméire. És ez éjszaka a dohos, vályogfalas szobácskában gyönyörű szüpeket álmodott Liza a puha fehér ágycsokán.

— Eljön, eljön, ezt mondta az álom.

S Liza, a menyasszony, egész nap várta, egész nap leskelődött a muskátlis ablakocskánál, olvadó ábrándok közt várta, mikor csendül meg a sarkantyú, mikor zörren meg az utca kövezetén a fényes kard.

Hiába várt, a mese-mese királyfi nem jött, de megérkezett helyette Kirsch Tamás, a kopott völgyény.

— Menjünk ki a kertbe — indítványozta.

Patoeska Liza utálatosnak találta a völgyényét. Észre vette, hogy a kabátja is kopott a könyökén, a nadrágja nem vasalt, a cipője sarka egy kicsit földre van taposva, a gallérja kauesukból van s nincs beparfümözve.

Kimentek a kertbe. Kirsch Tamás ünnepélyes távolságba ült le Lizától a lócsécskára s a boldog jövődőről kezdett igen imelygős érzélgősséggel beszélni. Esetlen mozdulatokkal verte beszédjéhez a taktust. Liza nevetésgesnek találta az egész embert ma. Nagy a szája, fakó a szeme s a bajusza!... No ezt meg teljességgel utálatosnak találta. Sérítette a hangja s szinte égette, mikor megfogta a kezét.

— Menjünk sétálni — mondta unalmasan, ásítva.

— Sétálni? — csodálkozott Kirsch Tamás.

nieztertsai szolidárisak. Ez a válság magva. A tárgyalások meghiúsulása esetén tehát a kormány lemond, mert megszünt kebelében a szolidaritás és egyöntetűség. Ekkor következik be Kossuth Ferencnek, mint a parlamenti többség vezérének az a szerepe, hogy az önálló bank felállítására iránti javaslatával a király elő lépjen. És itt azután a válság megoldása vagy meg nem oldása a király kezébe leendő letéve. A függetlenségi párt bizik abban, hogy a király honorálni fogja a parlamenti többség álláspontját. A hatvanhetes pártok ellenben azt hiszik, hogy a király e kérdésben is hajthatatlan lesz és megtagadja hozzájárulását az önálló magyar bank felállításához. Különösen a néppárt árul el ilyen reménykedést s már azt hirdeti, hogy a bankkérdés megoldásának formája az lesz, hogy 1917-ig elodázzák a végleges rendezést.

Justh Gyula ma ismét nyilatkozott egy újságíró előtt, a következőket mondva:

— A bankkérdés miatt a függetlenségi pártból senki sem fog kilépni, mert hiszen mi vagyunk a többség s mi is maradunk. És a legnagyobb határozottsággal mondhatom, hogy a bankkérdést pedig megoldjuk annak rendje és módja szerint. A nemzeti bank felállításának semmi törvényes akadályja nincs! Nincs hát okunk a csüggedésre. Ebben az ügyben győznünk kell, le kell raknunk Magyarország közgazdasági megerősödésének alapjait.

— Tévődnek azok, akik azt hiszik, hogy a függetlenségi párt átadja a teret másnak s szép csöndesen ellenzékbe megy. Dehogy! Ellenzékbe azok mehetnek, akik a közös bank fentartása mellett kardoskodnak, mi, ismétlem, többség maradunk s programmunknak gazdasági részét föltétlenül megvalósítjuk. Szívesen látjuk majd az ellenzékben a közös bank imádóit, az ugynevezett komoly ellenzékét, bár én nemzeti érdekből forrón óhajtanám, hogy valamennyien egy táborban legyünk. Nézzük meg Ausztria példáját: ott nincs ellentét, ott mindenki a bankközösség fentartását óhajtja. Bizony, ebből az egységes állásfoglalásból tanulhatnánk: nekünk is mint egy embernek kellene sikra szállani a nemzeti bankért.

Az állambank formája Wekerle ötlete s bizonyos körülmények között meg lehetne csinálni. Erős, a protekciós kísérleteknek ellenálló igazgatóságra volna szükség, nehogy az

állam vagyonát könnyelműen osztogathassák. Leghelyesebb volna azonban a nemzeti bankot részvénytársasági alapon szervezni és fölláttani. Hiba volt Ausztriával a kartellbankról tárgyalni, a kormánynak mindjárt a leghatározottabban az önálló bank mellett kellett volna állást foglalni és kitartani.

— A fuzió csak úgy jöhet létre, ha a függetlenségi párt gazdasági programja teljes egészében érvényesül. Ha ezt nem viszik be a kormányzati programba, akkor fuziót velünk, a függetlenségi párttal csinálni nem lehet! Azt hiszem, ezek a kérdések a husvéti ünnepek után válnak aktuálisak, akkor, amidőn a banktárgyalások sikertelenségét Bécsben konstataálni fogják.

Justh Gyula környezetéből ma az a hír terjedt el, hogy abban az esetben, ha a bankkérdés megoldása nem felelne meg az ő felfogásának, az elnöki székéből fogja bejelenteni lemondását és bucsuzójában ki fogja fejteni ellenzéki programját.

A fuzió ellen a néppártban erős áramlat észlelhető, annál is inkább, mert a liberális alapon készülő új pártalakulásból, amelyet Kossuth Ferencz márczius nyolcadiki levele jelez, a néppártot úgy is kihagyják. A néppárt azonban így is szétbomlik, mert egyrésztük megalakítja a keresztény-szociálista pártot.

Mindezek az ügyek azonban csak a tárgyalások befejezése után fognak kialakulni.

Künn és benn.

— Apró feljegyzések. —

A helyzetben most persze fordulat következett be. A nagyhatalmak várakozva állanak, amíg Szerbia lábhoz teszi a fegyvert. Igen érdekes, félig-meddig szentimentális másfelében rekedt káromkodásokkal teli tudósításokat lehet olvasni a leszerelés jeleneiről, amelyek Belgrád utcáit és tereit mozgalmasakká és színesekké teszik. György, az extrónörökös tragikus pózba helyezkedik és régi szerb szokás szerint halálfejet csókol, mintha éppen most akarna csatába menni. A nép a szindarabokból ismeretes tombolási jeleneteket játszsza. De mind a kettő: György éppen úgy, mint a nép, csakugyan inkább

színház miatt csinálja s valószínűleg leginkább annak örvendenek, hogy nem kell a tökéletes ágyukkal és a jól felszerelt hadsereggel szembeszállani szegényen, rongyosan s a biztos vereség tudatában. Mivelhogy nincs mögöttük Oroszország. György mindenesetre vidámabb életet fog élni a békében, mint amilyen neki a hadiállapotban jutott volna.

A szerbek siránkozása és átkozódása folyamában végigvonul egy motívum: a panasz Oroszország ellen. Ők Oroszországra támaszkodtak, őket Oroszország biztatta és támogatja. De Oroszország meggondolta a dolgot, félreállott. És a szerb külügyminiszter nem evett keféit, hogy az össze nagy hatalmak ellen háborút proklamáljon.

Az egyenes, rendes és komoly cselekedet az volna, ha Szerbia csakugyan visszaállítaná a békés helyzetet, úgy amiként azt Wekerle Sándor miniszterelnök remény gyanánt a magyar képviselőházban bejelentette. A gazdasági és kereskedelmi viszonyokat ekképpen rendezhetnék Szerbiával. Így gondoskodhatnék Szerbia a maga belső fejlődéséről. És a monarchia ekképpen védelmezhetné meg egyéb bajok ellen.

Azonban a szerbek panasza és káromkodása, hogy úgy mondjuk tulságosan diplomatikus. Ők meg akarják tartani Oroszországnak a jóindulatát basonló más időkre, hogy amikor egy kis pénzre vágyakoznak megint csapra üthessenek néhány hordó bort. Békésdít fognak játszani, hogy majdan háborusdira ismét szerezhessenek bizalmat. Egy csomó fegyver a lomtárba kerül, egy csomó ruhát eladnak az ószeresnek. És várják, hogy majd kiváltja ezeket és vesz ujakat, ha szükség lesz rájuk, az atyuska.

Mert ez a lefegyverezés kevésbé szerzett örömet, mint amennyire a hadikilátások körülményeit és perspektíváját megvilágította.

És amíg ekképpen böngészkednek állam-tudósok az események eredményei között, ráakadnak két nagy birodalom hatalmi politikájának machinációjára. Németország és Anglia.

— Persze. Látja, milyen jó idő van.
— Ne menjünk — ellenkezett Kirsch, a vőlegény.

— Talán fél? — szaladt ki a Liza száján a szó.

— Kitől? — pattant fel Tamás, a kopott.
— Mit tudom én.
— Ertem, értem. Tehát menjünk.

Kirsch alig tudta visszagyűrni magába a felindulást, mert sejtette, hogy a menyasszonya miért akar most sétálni menni. Látni szeretné azt a lesujtásozott senkit.

Koválygott a feje s egyszerre előntötte agyát a vér, mikor meglátta a sarkantyupengét, aki megint úgy rászállt tekintetével a menyasszonyára, mint a lepke a virágra.

Talán keményen ment, talán tántorgott, már Kirsch Tamás nem gondolt semmivel. Egy pillanatra még az ötlött eszébe, hogyha skandalumot csinál, akkor a segédtelekkönyvvezetői kinevezéstől elesik, de aztán ez is elmosódott s csak akkor tért észre, mikor két hatalmas lapos kardütés zuhant a fejére.

Mors lovag megragadta vállán a kopott kabátot s félre penderítette az utcáról. Kirsch Tamással felfordult a világ, egy csomó bánész ember vette körül. Nevettek rajta, aki meg nem nevetett, sujtó szánakozással nézte. A vállán kiszakadt a kabát s ócska kőzdarabok kandikáltak ki belőle.

— No, ez ugyan megjárta — hallatszott innen is, onnan is.

És nevettek az emberek is, ők a legjobban. A gyávaság nevetett belőlük. Örültek, hogy a kopott Kirsch járt így s nem ők. S mintha valami nevezetes tettet vittek volna

véghez, kidüllesztették a mellüket s számozva, lekicsinyelve nevettek.

Kirsch a menyasszonyát kereste, a szép Patocska Lizát. De hát már akkor Patocska Liza messze járt. A mese-mese királyfi karját nyújtotta neki, udvariaskodva kért tőle bocsánatot a skandalumért, melyet Kirsch okozott.

Haza vezette s Patocska, a köteles, meg Patocskáné illedelmes tisztelettel néztek Mors lovagra, a szép aranyzsinóros ruhára, a ragyogó két arany csillagra. Betessékelték a dohos szobába, megtörülte Patocska mama a székét s így ültette rá Mors lovagot és a Patocska-család nem tudta hova legyen a nagy megtiszteltetéstől.

— Legyen szerencsém máskor is — mondták s Mors lovag megígénte, hogy el fog jönni. És másnap nem hiába várta a sarkantyupengését Patocska Liza a muskátlis ablak mögött.

Kirsch Tamás tudta, hogy mindenki rajta nevet a városban. Ugy gondolta, hogy ezt a szégyent csak vér moshatja le. Ezzel talán vissza tudja szervezni a menyasszonyát is. El kezdett benne ágaskodni a lovagiasság szabályai szerint a becsület. Meg kell vinnia, párbaj életre-halálra azzal az aranyzsinóros senkivel. Az ám, csakhogy ő egész életében még egyszer se fogott kardot a kezében. Hát akkor jó lesz a pisztoly is. Szébbnek találta volna pedig a kardot és nagyon csinos, fős dolognak, ha például levághatta volna vele annak a másiknak a két fülét. Csak az volt a baj, hogy a karddal nem tudott bánni...

Jó lesz a pisztoly is. Lőni se tudott, de hát a pisztolyt csak el kell sütni. Nincs ennél szükség egyéb tudományra.

Tehát párbajt fog vinni. Bevarratta szétszakadt kabátját, ki is vasaltatta és segédek után nézett. Másnap már megkapta a választ. Szédülő fejjel mondogatta: Tehát holnap hajnalban.

Mikor lefeküdt, előbb azt számítgatta, hogy mennyibe fog kerülni a párbaj. Erre nem lehet csak úgy gyalogszerrel menni. FiaKKeron pedig drága az utazás a városi erdőbe. Egy nem is lesz elég, legalább kétfő kell. Aztán a doktornak is külön díjazás jár, még pedig jó borsos. A párbaj-pisztolyok is drágák. Csinos kis összeg jött ki, éppen annyi, amennyi egy hónapra a fizetése. Ez a párbaj valóságos leégés ránézve. Aztán hirtelen más gyöttrő képek szálltak eléje. Az éjszaka sötéttségéből kilépett a kaszás halál s rettentő arezát rávícsoritotta. Meghalsz, mondta a csontos kaszás, meghalsz egész biztosan, te kopott Kirsch. Hisz te nem értesz a fegyverhez, mit akarsz te?

A gyöttrő félelem elkábította, reszkette kelt fel s meggyújtotta a lámpát. — Meghalsz, meghalsz, ezt a szót hallotta feléje hangzani a szoba sötét szögleteiből s kintről a sötét éjszakából. — Meg fogsz halni, meg fogsz halni. Rettentő félelem rázta, fojtogatta. Csuf halál lesz, az öli meg, az a másik az lesz a diadalmas. Egyet gondolt. Felvette a vasalt kabátját s neki vágott az éjszakának. Mulatni akart bor és nótá mellett, utóljára.

Hajnal felé rettentően el volt már azva

A béke megszerzésének legfőbb érdeme Németországé. Wekerle is Bismarck egy régi mondását variálta, amikor a czélszerűségekről szólott és külön is kiemelte a hatalmas támogatást, amiben onnan részesültünk. Talán azt is mondhatta volna, hogy ezt az egész koncertet Németország dirigálta, ám a diplomáciában amugy is megértik, hogy nem Aehrenthal csinál háborút, vagy békét, hanem a német császár igazítja a dolgokat így vagy úgy. A német hadsereg gyors felkészülése és kiállása volt a döntő. Erről tudták, hogy nem tréfál, ha a monarchia hadseregével együtt kell harcolni. Ez a leghatalmasabb és egy európai háború esetén kétszer is meggondolják, hogy kik álljanak ellenséges haddal vele szembe.

Anglia erre beállott a nagyhatalmak békekezdésében a Jászereitők közé. Ami különben nem több, mint annyi, hogy halasztani, okvetlen halasztani akarta az összejöttésközést. Az angol parlament tegnapi vitája többet beszél, mint valamennyi jegyzék. Ott elmondott majdnem diplomatikusság nélküli világossággal, hogy Angliának több nagy és újrendszerű hadihajóra van szüksége amiatt, mert Németország rendkívüli módon fejlesztette tengeri haderejét és a hadiflotta növelésére és tökéletesítésére állandóan nagy gondot fordít. Igen világosan megmagyarázták, hogy ha Anglia nem igyekszik, hát három év alatt annyira felülmulja Németország, hogy fel se veheti vele a harcot s meg kell köszönnie, ha valahogyan élni engedik.

Tehát Anglia is háborúra készülődik. Németország viszont egyebet se igen tesz, mint állandóan készenlétben áll azonkívül, hogy a technika valamennyi új találmányát azonnal megszerzi hadseregének a fejlesztésére.

S ezt ők az európai béke biztosításának nevezik.

Ha így vagyunk a külső békével, nem sokkal különb a belső világunk.

Egy napja, hogy nagy örömmel szétoszlott vakációzni a parlament kellő husvétii piros tojás megszerzése után. Még a kongruát

s keseredve. Gyönyörű szép gondolatok motoszkáltak az agyában, mosolygós és igen megható gondolatok... Patoeska Liza ép a mese-mese királyfijáról álmodott (az nap délután csókolta meg először), lágy muzsikaszó zsongott bele az édes álomba. És Patoeska Liza szendén mosolygott, jól esett neki a muzsika, azt hitte, a mese-mese királyfi tiszteli meg. A muzsika édes hangját hatalmas dörrenés szakította meg s Patoeska Liza álmanak erre az éjszakára vége volt. És vége Kirsch Tamás vőlegénységének is. Szépen halt meg... muzsikaszóval!

Patoeska Liza nem gyászolt csak délutánig, mikor megint felhangzott a sarkantyupengés s jött a huszáruniformis. Ez megvigasztalta s úgy elfelejtette Kirsch Tamást, a kopottat, mintha sohase lett volna neki vőlegénye. Csak egy hónap múlva jutott megint eszébe, mikor Mors lovag, a mese-mese királyfi végleg elhunyt. Elhunyt, mint a kámfor. Hiába várta nap-nap mellett, hiába sirta vörösre a szemét, a sarkantyú meg nem pendült többet a muskátli ablakok alatt. Akkor eszébe jutott Kirsch Tamás, a kopott vőlegény s eszébe jutott mind az a beszéd, amit Kirsch Tamás neki elmondott, hogy milyen vége szokott lenni az olyanféle szerelemnek, mint az övé volt a mese-mese királyfiával. Sok példát, szomorú végű példát hozott fel jó Kirsch Tamás és Patoeska Liza ezek közül kiválasztotta a legszebbet.

Kiválasztotta és követte... Igazán szép menyasszony volt a ravatalon. Még mirtuskoszoru is volt a fején!...

is békésen intézték el. De egy nap alatt már a riasztó hírek egész serege röpült fel, hogy vajjon mire fordul a helyzet az alatt az idő alatt, ami április 26-ikáig, a parlament újból való összegyűléseig eltelik.

Hisz a hosszú vakáció indokolása ez volt:

— Tárgyalásra nincs anyag!

Ha pedig tárgyalásra nincs anyag most, vajjon mi lesz április 26-ikára. Persze arra az időre se lesz több, ha csak egynemely dolgot düllore nem visznek. Meg kell egyezni néhány nagy kérdésben. Például, hogy többet ne mondjunk: a bank dolgában. Esetleg a választói reform kérdésében. A pártok hatalmi dolgaiban.

Gyűlölködéssel, versengésekkel, intrikákkal munkát, jó munkát, nem végezhetnek, hanem válságot, azt okvetlen okozhatnak. Tehát megegyezés és béke. Vagy szétbuzás és válság.

A csapatok háborúra készülnek. De nagy kérdés, vajjon azért-e, hogy békét köthessenek és megcsinálhassák a fuziót. Avagy egyenesen abból a czélből, hogy a különböző csoportok között akképen kerüljön kenyértörésre a dolog, hogy alapos felfordulásban a ragadozók zsákmányhoz juthassanak.

Budapest, márczius 31.

Wekerle pihenése. Wekerle Sándor miniszterelnök a parlamenti szünet alatt nagyobbára Budapesten fog tartózkodni és csak rövid időközökben fog a fővárosból vidéki birtokára utazni.

Püspöki konferencia. Vaszary Kólos bíborshercegprimás a katolikus püspöki kar tagjait ma délelőtt tíz órára konferenciára hívta össze a primási palotába. A püspöki kar tagjai közül megjelentek dr. Várossy Gyula kaloccai érsek, gróf Batthyány Vilmos nyitrai segédpüspök, Balázs Lajos roznyói, Csernoch János csanádi, báró Horng Károly veszprémi, gróf Majláth Gusztáv erdélyi, Petscher Antal nagyváradi püspöki vikárius, Radnay Farkas besztercebányai, Prohászka Ottokár székesfehérvári, Párty Sándor és gróf Zichy Gyula pécsi katolikus püspökök, Firczak Gyula munkácsi, Hosszu Vazul lugosi és Radu Demeter nagyváradi görög katolikus püspökök. A többi egyházfő részint betegsége, részint más elfoglaltsága miatt kimentette magát. Vaszary Kólos hercegprimás pontban tíz órakor nyitotta meg a konferenciát és Isten áldását kérte a tanácskozásra. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Prohászka Ottokár püspököt kérte föl. A konferencián a püspöki kar megvitatta, minő álláspontot foglaljon el a főrendiházban a kongrua tárgyalásán és megállapították, hogy a *Ne temere* pápai bullát miképpen hajtsák végre. A konferencia déli egy órakor ért véget.

A zárszámadások a főrendiház bizottságában. A főrendiház pénzügyi bizottsága márczius 31-én délután Harkányi Frigyes helyettes elnöksége alatt tartott ülésében tárgyalta a képviselőház által legutóbb elintézt zárszámadásokat, amelyekre vonatkozó jelentéseket Gaál Jenő bizottsági jegyző terjesztette elő. Az ülésen a kormány részéről Popovics Sándor államtitkár és Ébersz Károly földmívelésügyi miniszteri tanácsos számvetési igazgató, az állami számszék részéről Dárday Sándor alelnök voltak jelen. Elsőnek báró Rudnyánszky József szólalt fel. Hozzájárul a jelentéshez, illetőleg a képviselőháznak a zárszámadásban hozott határozataihoz. Helyesli a nyugdíjakra és kegydíjakra vonatkozó képviselőházi határozatokat is. Báró Forster Gyula a kegyelmi jog korlátozása tekintetében nem vár elég eredményt országos határozatoktól, s kérdi, nem lehetne-e ezt a kérdést mielőbb törvénymódosítással megoldani. Popovics Sándor államtitkár az utóbbi kérdésre felelve megjegyzi, hogy a nyugdíjtörvény revíziója folyamat-

ban van, s részben maga az állami számvetőszték lépett fel kezdeményezőleg. Harkányi Frigyesnek szintén a nyugdíjak nagymérvű emelkedésére vonatkozó felszólalása után a bizottság mindenben hozzájárult a zárszámadásokra vonatkozólag hozott határozatokhoz s észrevétel nélkül hitelesítette a bemutatott jelentéseket.

Miklós Gyula huszezer koronája. A képviselőház zárszámadásának jelentése révén szóba került a Házban, hogy Miklós Gyula volt borsodi főispán a törvénytelen kormánytól huszezer koronát vett fel ismeretlen czélokra. Erre ma Miklós Gyula nyilatkozatot tett közzé az esti lapokban, hogy ő a kérdéses összeget a béke megteremtésére kapta, leveleket küldözött szét az országban, hogy a községek bírják rá Kossuth Ferencet a béke megkötésére még a magyar vezényszó elejtésével is. Elmondja még Miklós Gyula nyilatkozatában, hogy Kossuth Ferenc és a külügyminiszter között közvetített is találkozót, amely azonban Kossuth Ferenc betegsége miatt elmaradt.

Ezzel szemben Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a Magyar Tudósító-t annak kijelentésére hatalmazta fel, hogy a miniszter legjobb emlékezete szerint a nemzeti ellenállás idejében Miklós Gyula tényleg felkereste őt, még pedig azzal az állítással, hogy gróf Goluchowsky volt külügyminiszterrel összeköttetésben áll és hogy Goluchowsky Kossuth Ferenczel beszélni szeretne. Kossuth Ferenc, aki akkor a vezényszó bizottság elnöke volt, nem tudván, hogy miről akarnak az akkori külügyminiszter vele értekezni, kérdést intézett ez iránt Goluchowskyhoz, kitől azt a választ kapta, hogy bár a külügyminiszter vele bármikor igen szívesen találkozik, arra senkinek sem adott megbízást, hogy Kossuth Ferencet találkozássra felhívja. Ennek következtében ez a találkozás természetesen nem történt meg. Arról, hogy Miklós Gyula az országba leveleket küldött volna szét, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternek semmi tudomása nincs és nem is volt, és ezekkel az állítólag szétküldött levelekkel kapcsolatosan az országból semmi felszólítást nem kapott. Ami pedig a kibontakozást illeti, azokban a Fejérváry Géza báró volt miniszterelnökkel sokkal később folytatott tárgyalásokban, amelyek azután eredményre vezettek, Miklós Gyulának semmi része nem volt.

EGYHÁZAK.

— (A máramaroszigeti református főiskola kérelme.) A máramaroszigeti református főiskola, melynek az ország északkeleti részén nagyrésze van abban, hogy e vidék különböző nyelvű és felekezeti lakosságának testvéries egyetértését a nemzetiségi és felekezeti gyűlölködés hullámai máig sem tudták megingatni, további megélhetésének, sőt jövő fejlődésének alapjait kívánja megerősíteni internátussal egybekötött tápintézetének legalább 100 belakó főgimnáziumi tanulóra tervezett kibővítésével s legalább 30 szegénysorsu joghallgatónak valláskülönbség nélkül leendő kedvezményes élelmezésével. Az e czélra emelendő épület és a nagyobb ellátási kedvezmények összesen mintegy 200,000 koronát kitevő költségeinek fedezésére azonban kellő fedezettel nem rendelkezik s kénytelen a hazafias magyar közönség kegyes áldozatkészségéhez folyamodni. Amikor ezt teszik, kéri szavukkal nemcsak a protestáns, de az egész magyar hazafias közönséghez fordulnak szíves adományokért, biztosítván őket arról, hogy minden e czélra juttatott fillér jól elhelyezett tőke lesz, mely a magyar nemzeti kultúra támogatásának fog kamatozni. Ezt a kérelmet a máramaros-ugocsei ref. egyházmegye és a tiszántúli egyházkerület a legmöglegbben partolják s a magyar királyi belügyminiszter a gyűjtést az egész országra engedélyezte. Szíves adományokat „A máramaroszigeti lyceumi internátus céljaira Máramaroszigeten” kérik küldeni, az adományokat a lyceum értesítőjében és hírlapilag is nyugtázzni fogják.

Finita la comedia.

— Szerbia kapitulált. —

Budapest, márczius 31.

Szerbia hatalmi operettjének utolsó fölvonása ma délben lejátszódott végre az osztrák fővárosban. Pont egy óraker megjelent ugyanis báró *Aehrenthal* külügyminiszternél *Szimics* György, Szerbia követe és átnyújtotta a külügyminiszternek a szkupstina mai titkos ülésén elfogadott szerb válaszigjegyzéket. Kitérnek ebből, hogy a szerbek megfogadták a nagyhatalmaknak tegnap Belgrádban tett kollektív lépése alkalmával adott tanácsait, mert a jegyzék szövege szóról-szóra ugyanaz, mint aminőt Ausztria-Magyarország Szerbiától kívánt. Ezzel tehát a harici-riadó utolsó akkordja is elhangzott és Szerbia újra lekerült az európai aktualitás színpadáról. Vesztés pedig nem más a természetben, csak a *Karagyorgye* dinasztia, *Péter* és az ő szerelmes gyermeke, *György*. *Péter* királynak alighanem a trónjába fog kerülni ez az osztrák-magyar kaland, amint hogy *György* hercegnek már elosztott a ködben, trónörökös diadala. Belgrádban egész határozottsággal beszélnek már *Péter* király közeli lemondását, sőt félhivatalos nyilatkozatok is történtek már e tárgyban.

A nevezetes szerb válaszigjegyzék hivatalos szövege a következő:

A szerb válasz.

„Szerbia elismeri, hogy a Bosznia tekintetében teremtett helyzet nem érinti Szerbia jogait és hogy ennek megfelelően alkalmazkodni fog azokhoz a határozatokhoz, amelyeket a hatalmak a berlini szerződés 25. pontja dolgában hozni fognak. Amidőn Szerbia a nagyhatalmak tanácsa szerint járt el, kötelezi magát, hogy tiltakozó és ellentálló magatartását, amelyet az annexió tekintetében mult év október hónapja óta követett, feladja és kötelezi magát továbbá, hogy Ausztria-Magyarországgal szemben követett politikájának jelenlegi irányát megváltoztatja és a jövőben utóbbival szomszédos baráti viszonyt fog fenntartani. E nyilatkozatoknak megfelelően és Ausztria-Magyarország békes szándékaiban bizva, Szerbia hadseregét szervezet, csapatelhelyezés és létszám tekintetében az 1908. évi tavaszán fennállott állománnyra redukálja. Fegyverzi és elbocsátja az önkénteseket és bandákat és megakadályozza, hogy területén új, nem rendes csapatok alakuljanak.“

A szerb jegyzék átnyújtásakor báró *Aehrenthal* megállapította, hogy annak tartalma mindenben megegyezik az osztrák-magyar monarchia által javasolt és a nagyhatalmak részéről elfogadott kollektív jegyzékben felsorolt nyilatkozattal. Báró *Aehrenthal* szívesen fogadta a jegyzéket és miután *Szimics* szerb követ eltávozott, távirati utasítást küldött Belgrádba gróf *Forgách*nak, hogy mentől hamarabb nyújtsa át a monarchia jegyzékét a szerb kormányra. Ebben a jegyzékben az osztrák-magyar monarchia közli a belgrádi kabinettel, hogy jegyzékét megaláztatással vette tudomásul.

A szkupstina hozzájárult.

A bécsi átadást azonban ma délelőtt Belgrádban parlamenti aktus előzte meg. Délelőtt a szkupstina titkos ülést tartott, amelyben a kormány jelentést tett a nagyhatalmak lépéséről. Ennek kapcsán élénk vita fejlődött ki. A két és félóra hosszúg tartó titkos ülés után megnyitották a szkupstina nyílt ülését, amelyben a külügyminiszter fölolvasta a jegyzéket, amelyet a nagyhatalmak követei nyújtottak át a szerb kormányra. A jegyzéket teljes csendben hallgatták végig és a jegyzék fölolvastása után nyomban berekesztették az ülést.

A hatalmak jegyzéke.

A nagyhatalmak Szerbiához intézett jegyzéke, melyet *Milovanovic* dr. külügyminiszter a szkupstinában ma felolvastott, a következőképp szól:

Németország, Angolország, Franciaország, Olaszország és Oroszország követei a legnagyobb nyomatékkal felszólítják a szerb kormányt, hogy Ausztria-Magyarország kormányához a berlini szerződés 25-ik pontjára nézve hozni fognak. Szerbia már most engedelem magát, hogy tiltakozó és ellentálló magatartását, aminőt az annexióval szemben a mult ősz óta követett, feladja és azonkívül, hogy Ausztria-Magyarországgal szemben követett eddigi politikáját megváltoztatja és a jövőben Ausztria-Magyarországgal jó szomszédi viszonyt fog fenntartani. E kijelentések alapján és Ausztria-Magyarország békeszerető szándékaiban bizva, Szerbia hadseregét, szervezet, csapatelhelyezés és létszám tekintetében aként fogja redukálni, amint az az 1908. tavaszán volt; le fogja fegyverezni az önkénteseket és a bandákat és területén inaugurális csapatok alakulását meg fogja akadályozni.

Németország, Anglia, Franciaország, Olaszország és Oroszország követei ezenfelül azt szüggessé teszik a szerb kormányra, hogy a jegyzék elé körülbelül a következő bevezetést alkalmazza: „Vonatközzel a szerb kormányra Ausztria-Magyarország kormányához intézett utóbbi jegyzékére és elkerülésére minden esetleges félreértésnek, amely abból keletkezhetnék, Szerbia követe utasítást kapott, hogy a cs. és kir. külügyminiszternek a következőket tudomására hozza. (Következik a jegyzék szövege.)“

Amidőn Anglia, Franciaország, Olaszország és Oroszország követei fentieket kormányuk megbízásából és nevében közlik, fel vannak hatalmazva a szerb kormányra tudatni, hogy a cs. és kir. külügyminiszter Anglia, Franciaország, Olaszország és Oroszország bécsi képviselőivel folytatott beszélgetésében kijelentette, hogy Ausztria-Magyarország semmiképp sem akar Szerbiára nyomást gyakorolni, sem pedig Szerbia védekezésének normális fejlődését gátolni és hogy a leghatározottabban kijelentette, hogy Ausztria-Magyarország Szerbia ellen, leszerelés esetén semminemű támadást nem szándékozik tenni, nem szándékozik továbbá Szerbia függetlenségét megsérteni, szabad fejlődését gátolni, területének biztonságát s integritását érinteni.

A szerb külügyminiszter nyilatkozik.

Dr. *Milovanovic* külügyminiszter tegnap az ó-radikálisok klubjában a következő kijelentéseket tette:

— A nagyhatalmak Ausztria-Magyarország által felállított követelések teljesítését követelik tőlünk. Ezek Bosznia-Hercegovina annexiójának minden megszorítás nélkül való elismerése, a szerb hadsereg leszerelése és biztosítása annak, hogy a bandák alakulását, amelyek Bosznia-Hercegovinában zavart okoznának, megakadályozzuk. A szerb kormány hősézas megfontolás után elhatározta, hogy mindezen követeléseket teljesíti és pedig a következő okokból: Amikor Bosznia-Hercegovina anektálását kihirdették, a szerb kormányra az volt az álláspontja, hogy Bosznia és Hercegovina autonómiaja helyreállítsák. A szerb kormányt ebbeli törekvésében úgy Oroszország, mint Anglia támogatták. Az osztrák-magyar monarchia és Törökország között létrejött megegyezés folytán ez az álláspont nem volt fenntartható, miért is a szerb kormány az orosz kormányval egyetértve, a területi kompenzáció álláspontjára helyezkedett. A mai demarche azt bizonyítja, hogy a nagyhatalmak teljesen elismerték az annexiót és részükéről ezt a kérdést már elintézték tekintik. Minthogy a szerb kormány egész Európa akarata ellen nem szállhat harcba, elhatározta a kormány, hogy azzal a javaslattal lép a szkupstina elé, hogy Szerbia kövesse a hatalmak tanácsát. Oroszország a szerb kormányra határozott ígéretet tett, hogy kedvezőbb alkalomkor és az európai politika megfelelőbb konstelációja alkalmával kezébe veszi a szerb nép érdekében védelmét. Ez az alkalom az ó-szerb és macedón-kérdésben fog kínál-

kozni. Mindezeknél fogva a szerb kormány a szkupstinához appellál és kérni fogja, hogy ilyen értelemben támogassa a kormányt.

Ez a nyilatkozat a jelenlévőkre nagy hatással volt és a klub tagjai az elnök javaslatára elhatározták, hogy a kormányt támogatni fogják a szkupstinában. A miniszterelnök és az igazságügyminiszter kötelezték magukat, hogy hasonló kijelentést tesznek a haladó- és a nemzeti-párt ma esti gyűlésein.

Ugy látszik ennek a nyilatkozatnak volt a következménye az a fenyegetőző kirohanás is, amelyet *Pasic* követett el az ó-radikálisok klubjában. *Pasic* kijelentette, hogy Szerbia a jelenlegi megálátást annál könnyebben elszívhatja, mert az csak a helyzet pillanatnyi megfoltozását jelenti. A kormány meggyőződése, hogy most engedni kell. Az Ausztria-Magyarországgal való leszámolás egyelőre elintézetlen marad ugyan, Bécsben most csak hadd ujongjanak, de nincs messze az az idő, amikor Szerbia a most történetekért elégtételt fog szerezni. Hir szerint a királjevi második lovasszred tisztjei táviratilag bejelentették a királynak, hogy leteszik rangjukat és a válság diestelen befejezése miatt elhagyják a hadsereget. Azt hiszik, hogy más helyőségek tisztjei is lemondanak rangjukról.

Montenegró.

A „Lokalanzeiger“ jelenti Cettinjéből: A szerb trónörökös lemondásáról és az arról érkezett hírek, hogy Szerbia alávetette magát a hatalmak akaratainak, a montenegrói lakosságot és kormányt nagyon lesújtották. A hatalmak eddig itt nem tettek olyan közös lépést, mint Belgrádban, de hire jár, hogy a hatalmak itteni követei is közben fognak járni a montenegrói kormánnyal, hogy ettől is kötelező ígéretet eszközöljenek ki.

A városban olyan hírek vannak elterjedve, hogy *Nikita* fejedelem tudatta a szerb kormánnyal, hogy nem helyesli Szerbia kapitulációját és meg fog maradni álláspontja mellett. Mértékadó körökben kijelentik, hogy ilyen közlésekről nem tudnak. Ennek dacára a híresztelések hitelle találncak a városban nagy feltűnést keltenek. Ugyancsak Montenegróból érkező, de ellenőrizetlen hírek állítják, hogy a cettinjei kormány értesítette a szerb kabinetet, hogy noha eredetileg Szerbiával egyetértően akart eljárni, most nem hajlandó hozzájárulni Szerbia elhatározásához és nem ismeri el az annexiót, sőt ellenkezőleg, *Nikita* fejedelem maga veszi kezébe a szerb ügyet és nem fog addig nyugodni, míg Szerbia jogos követeléseit nem teljesülnek. Ha ezek a hírek valónak bizonyulnak, akkor jogos az a feltevés, hogy *Nikita* fejedelem minden alkalmat fel fog használni a *Karagyorgye* dinasztia ellen, amelynek léte ugyszólván csak egy hájszálon függ.

Az orosz hangulat.

A „Voss. Ztg.“ jelenti Pétervárról: Az a tény, hogy Oroszország az annexiót ama fenyegetés folytán ismerte el, hogy Németország különben három hadtestet fog az orosz határon mozgósítani, Pétervárott nagy izgatottságot keltett. *Chomjakov*, a дума elnöke, kijelentette, hogy a háború ebben a perczben csak Angliára nézve lehetett volna kívánatos. Az annexió elismerése azonban olyan gyalázat, amelyre nem lehet menteséget találni. O személyesen ellenzi a háborút, de úgy találja, hogy semmit sem tettek annak elhárítására. Az orosz diplomácia veresége csak a forradalmi propagandát fogja elősegíteni. Az októbrista *Gueskornak* az a véleménye, hogy a boszniai kérdést legjobban egy nemzetközi döntőbírótság útján lehetne megoldani. Bosznia annexiója és Ausztria-Magyarország eljárása nemcsak Oroszországnak, de az egész művelt világ megalázását jelenti. *Izvolzki* külügyminiszter lemondása visszavonhatlanul elhatározott dolog. A császár *Izvolzki* legutóbbi kihallgatása alkalmával azt a kérdést intézte hozzá, hogy nem volna-e jobb, ha a külügyek vezetését másnak adná át. Párisi lapoknak az a hire azonban, hogy *Engeliscff* herceg lesz *Izvolzki* utóda, nem sok hitelle talál, mert a herceg nagyon is németbarát

ember és kinevezését a pánszláv körök minden-
estre megakadályozzák.

Bülow és Aehrenthal Pétervárott.

Pétervárról jelentik, hogy az orosz fővárosban megjelenő lapok azt ujságolják, hogy Bülow herceg német birodalmi kancellár és báró Aehrenthal közös külügyminiszter legközelebb látogatába mennek Pétervárra.

Oszták-magyar—román szövetség.

Az Echo de Paris állítólag hiteles bukaresti forrásból közli azt a kalandosan hangzó hírt, hogy Románia az oszták-magyar monarchiától a nagy állapotveteli engedményeket olyan feltétel alatt kapta meg, hogy titkos szerződésre lépett Ausztria-Magyarországgal, amelynek értelmében kötelezte magát, hogy háború esetén tényleges segítségben részesíti a monarchiát és a 13. hadtestet mozgósítja Szerbia ellen katonai demonstráció céljából.

Olaszország szerepe.

Olaszországnak a háborús válságban tanúsított magatartásáról a következőket jelentik felhivatalosan Rómából:

Elfogulatlan körökben az immár elintéztnek tekinthető Balkán-válsággal kapcsolatban elismerik, hogy Olaszország e bonyodalombban egyáltalán nem játszott az a tulszerény, vagy éppenséggel szerencsétlen szerepet, amelyet Tittoni külügyminiszter ellenfelei híresztelnek. A római kabinet magatartásának elfogulatlan vizsgálatánál arra a meggyőződésre kell jutni, hogy az olasz kormány teljesítette azokat a kötelezettségeket, amelyek érdekeinek és szövetségi viszonyának következtében reáharultak. Az olasz kormány anélkül, hogy folytonosan előtérben akart volna lenni, tántoríthatatlanul ragaszkodott kezdettől elfoglalt álláspontjához, amely a szövetségi hűség szellemének, valamint a béke fenntartása követelményeinek megfelel. E felfogástól vezetve Olaszország fáradhatatlanul dolgozott azon is, hogy a Belgrádban és a Cettinjében támadt izgalmat nyomatékos tanácsokkal csitítsa és mérsékelte intsen. Különösen figyelemreméltó a római kabinetnek a konferencia programjának egyszerűsítésére vonatkozó legutóbbi előterjesztése, amely általánosan elismerik, a helyzet tisztázásához lényegesen hozzájárult. Olaszország tehát, mint ezt diplomáciai körökben is méltányolják, buzgón és lojálisan működött közre, hogy a hónapok óta Európára nehezülő súlyos válság veszedelmét elhárítsa.

Balkán-konferencia lesz.

Az Ausztria-Magyarország és Szerbia közötti konfliktus elintézésére való tekintettel, valamint a Törökország és Bulgária közötti mielőbbi megegyezés szükségessége miatt török kormánykörökben, meg vannak győződve arról, hogy a balkánügyek kérdésével foglalkozó konferenciára vonatkozólag a hatalmak között nemsokára megegyezés jö létre. Azt hiszik, hogy a konferencia április vége felé egybehívható lesz s a tanácskozás helye alkalmasint Páris lesz.

Péter király lemond.

A tegnap a király elnöklete alatt megtartott minisztertanácsban szó volt a király lemondási szándékáról is. A király azonban lemondási szándékát elhalasztotta. Ellenben Ribarác igazságügyminiszter tegnap közölte a nacionálista klubban, hogy a kormány bizonyosságot szerzett afelől, hogy Péter király, mielőtt a konfliktust Ausztria-Magyarországgal elintézték, Sándor herceg javára lemond a trónról. A király erre vonatkozólag kijelentést tett a minisztertanácsban, és ez elhatározásához az összes miniszterek hozzájárultak. Ez okból szükséges, hogy a szkupstina segítse a kormányt a konfliktus gyors elintézésében, hogy így Péter király mielőbb lemondhasson, ami Szerbiára nagyon előnyös volna.

A „Voss. Ztg.“ a következőket jelenti a szerb dinasztikus kérdéssel: A nagyhatalmak, úgy látszik, már a cettinjei bombapör után megegyeztek abban, hogy a Karagyorgyevics-dinasztia ismételt ténykedésével az európai udvarok keretén kívül helyezve

magát. Arra az esetre, ha a szerb nemzet maga vonná le ebből a következtetéseket, feltehető, hogy a hatalmak valamelyik európai uralkodóház tagját fogják javaslatba hozni. Sem a nagy európai uralkodóházak, sem a balkáni dinaszticiának valamelyik tagját nem fogják megválasztani. A hatalmak Szerbiának két német és két skandináv házbeli herceget fognak javaslatba hozni, hogy a nagy szkupstina azok közül válasszon királyt. A köztársaság kikiáltását a hatalmak nem tűrnék meg. Ugy látszik, hogy az európai udvarok e megállapodása bizonyos belgrádi politikusok előtt nem maradt titokban. Azóta megállapították, hogy az antidinasztikus propagandát tisztán szerb részről indították meg.

Ugyanilyen értelemben van informálva a kérdésben a „Berl. Tagbl.“ is, amely a következőket jelenti: A Karagyorgyevics-dinasztiát egyes európai udvaroknál már elveszítettnek tekintik. A döntést ezekben a körökben nem tartják ugyan közvetlen küszöbön állónak, de a kabinetek között már eszmecsere folyt a szerb trón betöltéséről. Főképpen két jelöltől, két skandináv hercegről volt szó, akiknek a nevét eddig nem említették.

Hír szerint Péter király az orosz és az angol követeknek is megmondta, hogy le akar köszönni a trónról és 250.000 frankban jelölte meg évi járadékát.

A gyilkosság.

Kasztlerovics szociáldemokrata képviselő számos fenyegető levelet kapott, amelyekben meggyilkolással fenyegetik, ha támadásait György herceg ellen nem hagyja abba. Az egyik levél Györgyevics főhadnagy, György herceg parancsörtszije aláírásával volt ellátva. Kasztlerovics ezt a levelet átadta a hadügyminiszternek és védelmet kért tőle az ilyen fenyegetések ellen. A hadügyminiszter azt felelte, hogy ő egy tisztnek sem tilthatja meg, hogy a királyi ház tagjainak becsületét védelmezzék. Ellenkezőleg ez a hadsereg minden tisztjének kötelessége. Kasztlerovics a hadügyminiszter e válasza miatt interpellációt fog a szkupstina elé terjeszteni.

Arzén hercegnek fölmondták a kölcsönt.

Belgrádból írják nekünk, hogy a honmentő Karagyorgyevics Arzén herceg még meg sem érkezett Belgrádba, hogy mint ujonnan kinevezett lovassági tábornok átvegye a szerb lovasság vezetését, már is kellemetlen hír várja Belgrádban. Három évvel ezelőtt, mikor királyi bátyjának, Péter királynak három millió frank kölcsönt adott a párisi Ottomán-bank, ugyanakkor Arzén herceg is egy millió frankot kért az Ottomán-banktól. Arzén herceg 1 millió frank biztosítására Romániában lévő birtokát ajánlotta fel; minthogy azonban a romániai birtok tul volt terhelve, a bank azt követelte, hogy Péter király álljon jót az egymillióért. Péter király jótállt öccséről, aki meg is kapta az egymillió frankot. Most, miután a politikai helyzet a Karagyorgyevics-dinasztia hátrányára megváltozott, Arzén hercegnek fölmondták a kölcsönt s Péter királyt figyelmeztették, hogy öccse helyett fizesse ki adósságát. A királynak, aki valamelyest törlesztett az ő adósságából — engedték a hátralékot. Állítólag a szerb állam vállalta magára, hogy annak idején ki fogja fizetni a hátralékot.

Legujabb hírek.

Novakovics miniszter az oszták és magyar sajtó azon hírével szemben, hogy a Karagyorgyevics-dinasztia lemondásra készül, hogy Péter király az angol és orosz követekkel közölte szándékát és hogy most Belgrád, London és Pétervár között tárgyalások folynak Péter király apanázs ügyében, — határozottan kijelenti, hogy mindezek minden tényleges alapot nélkülöznek. Az ily híresztelések úgy udvari, valamint kormánykörökben, de a többi rétegekben is igen rossz benyomást gyakorolnak.

Konstantinápolyból jelentik, hogy mértékadó körök nem helyeslik a francia és angol sajtó egy részének fejtegetéseit. E körökben fentartás nélkül elismerik, hogy Ausztria és Magyarország diplomáciai sikerét, mint ő felségének, I. Ferencz

József császár és királynak, valamint Aehrenthal külügyminiszternek a béke fenntartása körül szerzett nagy érdemeit, rámutatva arra, hogy Szerbia hónapokon át tartó provokálása láttára bármely hatalom elvesztette volna államférfiúi türelmét és a fegyverhez nyult volna.

Belgrádból jelentik, hogy az ó-radikális „Samo-Uprava“ konstatálja, hogy a Balkán válság megoldása nagyon mögötte áll a szerb nép jogos követeléseinek és azon megállásnak, amely a tartós béke és a Balkán szabad fejlődése érdekében kívánatos lett volna. Ezt belátják mindenfelé sokkal inkább, mint azokat a súlyos igazságtalanságokat, melyeket a berlini kongresszus követelt el a szerbekkel szemben. A megoldás illetlen módjárt azok felelősek, akik azt elősegítették.

KÜLFÖLD.

Ebéd pétervári követünkül. A pétervári oszták-magyar nagykövetségen ma nagy ebéd volt, amelyen többek közt Izvolszki külügyminiszter, valamint az angol és török nagykövetek is résztvettek.

Államfők találkozása. A mai londoni feggeli lapok párisi távirat nyomán hírt adnak róla, hogy Fallières áprilisban találkozni fog Vilmos császárral Montecarloban és ugyanakkor az olasz király is vendége lesz a monakói fejedelemnek. Hivatalos körökben még titkolják ezt a készülő találkozást s azzal magyarázzák az elnök utazásának április 25-ig való elhalasztását, hogy Clemenceau miniszterelnök beteg. A tény azonban az, hogy Clemenceaunak nincsen semmi baja és az utazás elhalasztása csakis azért történt, hogy Fallières Montecarloban találkozhassék a német császárral. Már régebb ideje szó van róla, hogy Vilmos császár Monakóban találkozni fog Fallières elnökkel.

A Földközi-tengeren utaztában Edvárd király Velenczébe is ellátogat és találkozni fog ott Vilmos császárral.

A fegyverező Anglia. A „Standard“ szerint a jövő hónap folyamán Salisbury mellett terjedelmes kísérleteket tesznek, hogy kipróbálják az új 18 fontos lövegek hatását léghajókra.

A melbournei Commonwealth elnöke, Fischer Gypsisben (Queensland) beszédet mondott, amelyben közölte, hogy három torpedózúzó már meg van rendelve. Három éven belül husz további torpedózúzó építése van tervezve. A miniszterelnök hozzátette, hogy amidőn felszólították, hogy Angliának a Commonwealth nevében egy Dreadnought hajót ajánljon fel, azt válaszolta, hogy ez az eljárás nem volna politika, hanem hivalkodó színészkedés.

A hadügyi reform híveinek táborában általános az a kívánság, hogy hívják vissza Indiából lord Kitchenert és állítsák őt a hadügyi kormány élére.

A Guildhallban ma gyűlés volt, melyen Balfour nagy tetszéssel fogadott beszédet mondott a hajóépítési programról. A gyűlés ezután határozati javaslatot fogadott el, melyben 8 Dreadnought azonnali építését követeli.

Hajza Bülow ellen. A Neue Gesellschaftliche Correspondenz közli, hogy Bülow birodalmi kancellár ellen a mostani hajszát elboacsátott diplomaták intézik. Ezek között van Rachdan volt követ, báró Eckertstein egykori nagykövet és a sokszor emlegetett Martin kormánytanácsos. Ezek főfeladatukul tüzték ki, hogy a császárt elidegenítsék Bülow hercegtől. Ők találták ki azt a mesét, hogy március 11-én az emlékeztető szokatlanul hosszú audiencián Bülow herceg sirógöröskbe esett s a császár maga mondta, hogy másnap meghívatta magát Bülowhoz ebédre és tegezte régi szokás szerint, csak hogy megnyugtassa. Ebből egy szó sem igaz és Goltz tábornok, akinek lukomáján állítólag a császár ezt mondta volna, a leghatározottabban megczáfolja. Tanuk erre a következők: gróf Eulenburg Ágoston főudvarmester és Röder szertartásmester, akik jelen voltak Goltz tábornok ebédjén.

A német birodalmi gyűlés. A birodalmi gyűlés mai ülésén Müller-Meiningen (szabadelvi néppárti) a centrum rezolúcióját elfogadhatatlannak mondja, mert az a német reprodukáló művészetet veszélyezteti.

Schön államtitkár: A külügyi hivatal a szem-

trum határozati javaslatának alapszámjával teljes mértékben rokonszenvez, azt hiszi azonban, hogy az nem felel meg teljesen a jogi helyzetnek.

Lehman-Jona a Kühlenbeck német tanár elleni leusannei utcai tüntetésekről szól, amelyeken német diákok is résztvettek.

Strasemann (nemzeti liberális) megszégyenítő dolognak tartja, hogy diplomáciája körében mindössze 9 polgári származású egyént talál. Sajtóattasék alkalmazását ajánlja. Schön államtitkár kifejti, hogy azonnal állást foglaltak azon tévedések ellen, amelyek az amerikai vámtarifa felemelésére vezettek. Nemes és polgár között nem tesz különbséget, csak arról van szó, hogy férfiakat találjunk, nem pedig szalon-hő-öket. A külügyi hivatalban bizonyára reformok szükségesek. Annál is inkább, mert a követelmények, a munkatétel megváltoztek.

Statthagen (szociáldemokrata) határozati javaslatában a szövetséges tanácsi miniszteri rendelet felfüggesztését kívánja, amely megsértve a bíredalem által kötött államközi szerződéseket, külföldi munkásoktól legitimáló lapok beszerzését követeli és kiutasítással fenyegeti azokat, ha nincsenek ily kártyák birtokában.

Dr. Arning nemzeti liberális a Kongó szabad kereskedelmét és szabad hajózását követeli.

Gróf Kanitz konzervatív attól tart, hogy az új francia vámtarifa a német szövetségi, vegyészeti és gépiparát súlyosan hársítani fogja. Amerikával szemben is hasonló helyzetben van Németország.

Schön államtitkár kijelenti, hogy amikor Kongó Belgiumra szállt át, Németország jegyzőkönyvet küldött, hogy megbizik Belgiumban abban a tekintetben, hogy az kirívó bajokon segíteni fog.

Ötven birodalmi párti állásfoglalás Statthagen fejtegetésével szemben. Az általános vitát ezután berekesztik és az államtitkár fizetését megszavazzák. Majd elfogadják Müller (Meiningen) határozati javaslatát. Ugyancsak elfogadják a szociáldemokratáknak azon javaslatát, mely szerint a legitimáló kártyák adásának ki díjtalanul, mire az ülést felfüggesztik.

Az orosz tengerészeti költségvetés. A dumában tegnap kezdődött a tengerészeti költségvetés tárgyalása. *Zegincev* (oktobrista) rámutat arra, hogy az összes tengeri hatalmak nagy hajóhadosztályokat igyekeznek alakítani és elkerülni törekednek a hajók szétszórását. Ezt az elvet először Németország valósította meg, majd Anglia és Franciaország követte. A világ nagy hadihajóinak kilencztedrésze az Északi-tengeren van koncentrált. A legutóbbi évek tengeri hadgyakorlatai fontos adatokat szolgáltatottak. E gyakorlatokat ugyan az illető államok titokban tartották, de megállapítható, hogy minde gyakorlatok célja a különböző hajótípusok hadászati jelentőségének megvizsgálása, különösen pedig a nagy hadihajóknak az aknákhöz és torpedónaszádokhoz való viszonyának megvizsgálása volt. Az eredmény az, hogy az aknák és torpedónaszádok jelentősége iránt táplált túlzást redukálták. Oroszország flottaszemélyzete még mindig a harcoképtelenség súlyos vádjai alatt szenved, bár röviddel ezelőtt Messzínában az orosz tengerészek hősiességüket bebizonyították. (Általános tetszés.) A kormány hajóépítőprogramot fogadott el, amelyhez a császár hozzájárult. Remény van arra, hogy oly programot fognak kidolgozni, amely Oroszország külpolitikájának, honvédelmének és pénzügyi helyzetének megfelel.

Vojedovszki tengerészeti miniszter esatlakozott az előző fejtegetéséhez és a tengerészeti minisztérium újjászervezése dolgában megjegyezte, hogy a kérdés elvileg legnagyobb részben el van intézve és a részletes kidolgozás stádiumában van. Az új hajóépítési program és a honvédelem egyéb szervei közt való összhang létesítésére a császár új tanács szervezését rendelte el a miniszterelnök elnöklésével.

Az összes pártok szónokei, a szélső jobb kivételével, esatlakoztak a költségvetési bizottság határozatához. A дума a minisztérium költségvetését 3.400.000 rubel hajóépítő hitel törlesztésével elfogadta.

Kabinetválság Portugáliában. A minisztérium lemondott. A király elfogadta a lemondást és *Beiraot* bizta meg a kabinet újjáalakításával. Az ellenzéki blok, amely kimondta, hogy nem támogatja a kormányt, nem jelent meg a kamara tegnapi ülésén. *Kandido Jacinto* nacionalista képviselő kijelentette, hogy ezt a távolmaradást nem tekinti parlamentáris konfliktusnak és nincs szükség a király intervenciájára. A kamara elfogadta a trón-

beszédre adandó fölrati javaslatot. A miniszterelnök este a királyhoz ment, hogy a parlamenti helyzetről tegyen jelentést. Valószínű, hogy új kabinetet alakítanak, amely a jelenlegi kamarára támaszkodva fog kormányozni.

Az olasz kamarából. A trónbeszédre adandó válaszfelirat ügyében tegnap kezdett vitát folytatják. *Cameroni* katolikus szerint a jelen tárgyalások, valamint a legutóbbi választási küzdelmek folyamán a szélsőbal vezéreszméje az antiklerikálizmus volt. (Zaj a szélsőbalon.) Kijelenti, hogy a parlament katolikus képviselői nem alakítanak felekezeti pártot, hanem csak egyszerű olasz képviselők, akik utógondolatok és melléktervek nélkül teszik le az esküt. (Helyeslés a centrumban és a jobboldalon.) Támogatnak minden ösztinte demokrata és szabadelvű politikát, de az egyházelleni politika, aminőt Franciaország mutatott, nem volna ilyen támogatásra érdemes. E magatartásuknak köszönhetik a katolikus képviselők azt a tudatot, hogy igazán szeretik hazájukat. (Közbekiáltások: Rómával?) *Cameroni*: Az egész hazát, székvaróival, Rómával.

Több szóok után *Macaggi* republikánus képviselen támadja a katolikusok és a kormánypárt megállapodását, mely veszélyezteti a szabadságot. Fejtegetési nyomán olyan zaj és izgalom támad, hogy az elnök kénytelen az ülést felfüggeszteni. Szünet után *Giolitti* miniszterelnök emelkedik szólásra és kijelenti, elismeri, hogy a vita hasznos, mert a kamara kifejezheti nézetét és ezáltal a kormányának alkalma van meg tudni, vajjon élvezi-e a többség támogatását, vagy sem.

Lázadó török őrség. A Jildiz-őrséghez tartozó szír turbános zuávászlóalj fellázadt és pedig az egyik verzió szerint azért, mert anatóliai ujonczokat soroztak be csapatához, egy másik verzió szerint, mert a Jildizből áthelyezték az ujonczan szervezett 22. hadosztályhoz. Miután a láktanyát két gyalogezred, egy lovasezred és egy vadász-zászlóalj körül fogta és a lázadókat fölszólították, hogy adják meg magukat, ezek letették a fegyvert. Az első zászlóalj és az 5. ezred 58 katonáját, akik legutóbb is résztvettek a Jildizben kitört katonai zendülésben, haditörvényszék elé állították és az afrikai Tripoliszba deportálták.

Angol-japán szövetség. *Kitchener* lord tábornok, aki az utóbbi öt év alatt az indiai hadsereg főparancsnoka volt, augusztusban Japánországba utazik, ahol jelen lesz az őszi hadgyakorlaton. Az angol-japán szövetségi szerződés értelmében Japánország köteles India esetleges megvédelmezésében részt venni.

Lemondott finn szenátorok. *Hjelt*, *Nyberg*, *Castron*, *Schildt* és *Steenroth* közigazgatási szenátorok, valamint *Paldani* igazságügyi szenátor ma beadták lemondásuk iránti kérvényüket.

Az albán zavarcok. *Izza* Boletináz fölkelvezér, az ellene kiküldött csapatok közeledtének a hírére *Belújába* menekült. A tüzéség rommá lövette utolsó erődítményét. Több embert, akik neki menedéket nyújtottak, letartóztattak. Az albánok *Izza* megbüntetését követelik, és alávetik magukat a kormány parancsainak.

A török-francia konfliktus. A „Standard” konstantinápolyi értesülése szerint valószínű, hogy *Konstantin* francia nagykövet májusban szabadságra megy és nem tér vissza nagyköveti állására.

Az orosz forradalmi mozgalom. Ma éjszaka Pétervárott egy új, messzeágazó forradalmi szervezetet fedeztek fel, amely a kaukázusi forradalmárokat fegyverrel és löszerezrel látja el. Sok házkutatást tartott az éjszaka a rendőrség és temérdek patronát kobozott el, de nagyfontosságú irásokat is talált. A forradalmi szervezetnek fészke a főváros kellős közepében volt. Nagy csapat rendőrök rendőrtisztviselővel bekerítette a kérdéses házat, amely *Malisew* gépgyáros s őt magát is letartóztatták hetvenedmagával, köztük sok tisztet is. Más házkutatás is volt s ott is nagyon sok fegyvert, patronát és fontos iratokat koboztak el. A rendőrség kézrekerítette *Bagadurov* forradalmárt is, aki a vezetők egyike.

Ujságíró-est.

— A budapesti ujságírók estélye a Fővárosi Orfeumban. —

Budapest, márczius 31.

A budapesti ujságíró-mulatságok arról ismeretesekek, hogy eltérők minden sablontól s még önmagukat sem kopizálják, hanem évről-évre új és egészen eredeti ötlettel lépik meg a fővárosi közönséget. A két évvel ezelőtt a New-York-kávéházban rendezett cabaret, majd a tavalyi vigszínházi alarozos-bál után ez idén a Fővárosi Orfeum összes helyiségeit sajátították ki maguknak az ujságírók. Erre a napra szinpadról és nézőtérrel, kávéházból és télikertből kivonult az orfeum tarka-barka népe s olyan fényes etélynek adott helyet, mely pártját ritkítja a fővárosi mulatságok krónikáiban. Attrakeziót attrakezió követett egészen hajnalig; az előadások az orfeum reneszanszinpadján kezdődtek, azután a pazarfényű kávéházi helyiségben és az emeleti télikertben folytatódtak.

Első száma az estének *Herczeg* Ferenc „Prologusa” volt, melyet *Góthné Kertész* Ella és *Góth* Sándor, a Vigszínház kitünő művészei adtak elő bájosan, kedélyesen. A sajtó géniuszának és az előfizetőnek találkozására és briliáns, szellemes párbeszéde szövedött össze egy amolyan prologusfélébe, mely ötletes volt, mulatságos volt, pompás karrikatúrája a nagyhangú „előljáró beszéd”-eknek.

A prolog után *Feinhals* Frigyes bajor kir. kamaranékes adott elő egy pár dalt frenetikus taps és tetszés mellett. Ez a klasszikus szám eldöntötte az este sikerét, a közönség felvillanyozva és föllekesedve várta a következő pontokat.

A prolog és *Feinhals* énekszáma között az első emeleti erkélyen díszes katonai uniformisban egyszerű megjelent *György*, a szerb királyfi hűségese kamarás kíséretével. *Sziklay* Kornél, díszes exotikus uniformisban állott be nézőnek, lelkes tapsolóknak s mellette *Iványi* Dező játszotta a kamarás szerepét. Hangos derűlttség fogadta *Sziklayék* beköszöntőjét s ettől fogva a szünetek alatt az ő *Serenissimus* mókáikon mulatott a publikum. Egyik tréfa, elmés rögtönzés a második követte, addig, amíg ujra föl nem gördült a függöny s meg nem kezdődött *Heltai* Jenő egyfolyvónasos tréfája. „A nagy nő”. A „nagy nő” — az ünnepelt, a megcsodált, körülrajongott primadonna egy szeszélyes pillanatában elmegy egy külvárosi házba a negyedik emeleten lakó kritikushoz randevura. A lakásadóasszony indiszkréciója következtében az egész ház értesül arról, hogy az ünnepelt színésznő szerény fedelük alatt lesz vendég s a háziurral élén csokorral, éljenzéssel, üdvözlő beszéddel fogadja a művésznőt, aki tulboldog lesz e miatt a fogadtatás miatt s a népszerűség verőfényében sűtkérezve épen csak arról felejtkezik meg, akinek a kedveért erre a külvárosi körútra elindult: magáról az íróról. Az ötletes, szellemes darab nagyon tetszett, de ilyen előadásban kvalitásaitól eltekintve is biztosítva lett volna az este sikere. A primadonna szerepét *Márkus* Emma játszotta, az íróét *Hajdu* József, a lakásadó asszony szerepében *Forrai* Rózi rajzolt meg egy kabinetalakot. A többi szerepet *Várady* Aranka, *Kovács* Mihály, *Barlos* Gyula játszották.

Az ezután következő szám *Faragó* Jenő revueje volt „Anonymus mulat” címmel. Anonymus elunja kemény ülését s egy szép holdvilágos éjjelen kóborlásra indul, hogy megismerje Budapest életét. Anonymus *Csontos* volt, a Magyar-színház népszerű művésze, aki előtt őt egymásutáni képen vonultak föl az Opera, a Nemzeti Színház, a Vigszínház, a Magyar Színház, a Király-színház művészei és művésznői, a főváros leghíresebb írói, zeneszerzői. Olyan egyveleg volt ez, melyhez hasonló nívójú garda együtt s egyszerre aligha szerepelt még szinpadon. *Fall* Leó, *Arányi*, *Jakobi*, *Komlóssy* Emma, *Szikra*, *Geiger*, *Medgyasszay*, *Rátkay*, *Pollák* Ella, a zág-rábi nemzeti színház primadonnája, *Környei*, *Vágó*, *Tarnai*, *Kornai* Berta, *Kosári*, *Butykai*, *Király*, *Molnár* László, *Fenyvesi*, *Roda-Roda*, és még sokan mások léptek egymásután énekkel, zenével, felolvasással mulattatták Anonymust és a publikumot.

Amikor ezeket a sorokat írjuk, még javában folyik a mulatság, a revü még véget sem ért s a kávéházban máris várakozik Nagy Endre társulata, hogy tovább szórakoztassa a közönséget, mely úgy látszik, együtt marad és mulatni akar egész virradtig.

A Födriansperg-pör.

Budapest, márczius 31.

Ma délelőtti kezdődött a trieszti esküdt-bíróság előtt a három napra tervezett tárgyalás Födriansperg Gyula volt magánhivatalnok ellen, akit azzal vádolnak, hogy a múlt év augusztus havában meggyilkolta Fabry önéneként.

Halotti csend támadt a teremben, mikor Födriansperg reszkető hangon, szinte suttogva azt válaszolta az elnök kérdésére, hogy ő ölte meg Fabry Luciennt, de kirabolni nem akarta. Perczekig tartott, míg a vádlott összeszedte magát s minden tagjában remegve, az elnök kérdésére elbeszélte, hogy a Gambrius kabaróban ismerkedett meg Lucievel. Mihelyt meglátta, vonzalmat érzett iránta. Különösen az tetszett meg neki, hogy olyan szépen és tisztán kiejtéssel beszélt francziául. A közönség erre hangosan felkaczagott. Az elnök figyelmeztette a hallgatóságot, hogy kiüritteti a karzatot, majd odaült a vádlottnak: Folytassa!

Födriansperg azután elbeszélte, hogy mikor Fabry Lucienne szerződése a Gambriusban lejárt, arra kérte a leányt, hogy lakjék vele. Ez július 23-án történt. Két nappal később — azon a szerencsétlen napon — így folytatta a vádlott — Lucienne hazajött s én még ágyban feküdtem. Kétszázötven frankot kért tőlem, mert el akar utazni. Megmondtam neki, hogy nincs pénzem, erre ő kiabálni kezdett, szitkozódott s az arczomba köpött, azután felkapott egy kalapskatulyát és fejemhez vágta. — Olyan dühbe jöttem, hogy kirántottam törömet, amely éjszaka mindig párnám alatt volt s ami azután történt, mintha álom volna. Nem akartam megölni Luciennt.

Az elnök figyelmezteti a vádlottat, hogy bizonyára jól megfontolta cselekedetét, mert a tett elkövetése után hihetetlenül nyugodtan viselkedett. Nizet hozatott, kimoszt a véres nadrágját és a szomszédot megkérte, hogy hozasson neki egy hordárt és egy talicskát, de hiába várt.

Födriansperg: Leküldtöttem az utcára egy rendőrneket, hogy jöjjön fel, mert egy leánnyal összeverekedtem, a rendőr azonban azt felelte, hogy csak feljebbvalójának utasítására jöhetne.

Elmondta aztán a vádlott, hogy később meglátogatta őt lakásadónéja, Celiené s iparkodott nyugalmat erőltetni magára.

Szombaton feldarabolta a holttestet és elrejtette, vasárnap Celienével Bareclába ment vacsorázni, éjjel tért haza és a lördöndöt a feldarabolt holttesttel a tengerbe dobta.

Az elnök kérdésére bevallotta a vádlott, hogy többször próbálta eladni a leány holmiját.

— Igaz-e, — kérdezte az elnök — hogy testvérenek egyikben azt írta, hogy küldjön pénzt, mert Amerikába akar utazni s há nem küld, kénytelen lesz lopni vagy ölni?

Födriansperg: Még hét év előtt írtam azt a levelet, de szösz szerint már nem emlékszem, mi volt benne.

Az elnök figyelmezteti a vádlottat, hogy aligha bírtelen fülháborodásában ölte meg Fabry Luciennt, hiszen a boncoláskor megállapították az orvosok, hogy 14 törzsúrassal gyilkolta meg áldozatát és nyugodt viselkedése is azt bizonyítja, hogy előző megfontolt szándékkal követte el tettét.

Födriansperg: Nyugodt voltam, mert kerülni akartam minden botrányt.

A tárgyalás folyik.

Előfizetési felhívás.

Negyvennegyedik évfolyamát futja meg az „Egyetértés”, a magyar közönség legkedveltebb, legnagyobb napilapja. Csaknem félszázad óta szolgálja a magyar kultúra, a magyar nemzeti eszmények és a magyar függetlenség ügyét.

Az Egyetértés multja egyúttal a jelen programja és a jövő irányelve. Ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy negyvenéves eszmék kivívásában.

Az Egyetértés hírszolgálatát elsőrangú, mert úgy a hazai, mint a külföldi hírforrásokkal való összeköttetése révén a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket. Czikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bőveket és változatosak, közgazdasági, színházi híreink érdekesek és változatosak, szépirodalmi közleményeink magas színvonalon állanak.

Az Egyetértés mind e kiválóságai folytán a magyar olvasó-közönség legkedveltebb lapja.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként, melyben megtalálják a hét érdekességeit.

Az „Egyetértés” előfizetési ára:

Egy hónapra 2 kor. 40 fill.
Negyedévre 7 „ — „
Félévre 14 „ — „
Égész évre 28 „ — „

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, április 1. — Róm. kath. Hugó pk. — Prot.: Hugó. — Görög-ország: márcz. 19. Krisz. Dát. — Zsidó: Niz. 10. — A nap két reggel 5 óra 41 perczkor, nyugszik d. u. 6 óra 28 perczkor. A hold két d. u. 1 óra 55 perczkor, nyugszik éjjel 4 óra 22 perczkor.

A miniszterelnök fogad a pénzügyminisztériumban d. u. 4 órakor.

Az igazságügyminiszter fogad déli 12 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad d. e. 10 órakor.

A pénzügyi államtitkár fogad 12—2 óráig.

A közoktatási államtitkár fogad 12—2 óráig.

A Művek kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Állandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum állattára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Szechenyi Múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A magyar kir. orsz. levéltár oklevélkiállítás nyitva 9—2-ig. — A Ráth György Múzeuma nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—8-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és taneszközellátás nyitva 9—12-ig és 3—6-ig.

— Uj nemesek. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Bartha János nyugalmazott vezértörzsorvosnak Nagybíró és Heltay Jenő sárbogárdi főszolgabíróknak Sárbogárdi előnével a magyar nemességét adományozta.

— Kossuth Ferencz betegsége. Kossuth Ferencz állapota annyira javult, hogy a beteg ma egy órára már föl is kelhetett az ágyból. Bár a javulás fokozatosan halad, Müller tanár ma is a legnagyobb nyugalmat ajánlotta a beteg miniszternek.

— Péter Ferdinánd főherczeg Budapesten. Péter Ferdinánd főherczeg, a 32. gyalogezred új ezredparancsnoka ma este Budapestre érkezett és a Hungária-szállóban szállt meg. A 32. gyalogezred egy küldöttsége tisztelgett a főherczegnél.

— Czimadományozások. A király a belügyminiszter előterjesztésére Jalsovicsky Sándor, dr. Kegl Imre és dr. Hartl Sándor miniszteri osztálytanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet és jellegét, dr. Kumpis János, Halász Sándor és Tersztyánszky Kálmán min. titkároknak a miniszteri osztálytanácsosi címet és jellegét, mindnyájuknak díjmentesen, dr. Lengyel György miniszteri segédtitkárnak a miniszteri titkári címet, dr. Békésy Géza és dr. Fáy Aladár közegészségügyi felügyelőknek a közegészségügyi főfelügyelői címet és jellegét, végül Hamantay Loránt miniszteri fogalmazónak a miniszteri segédtitkári címet és jellegét adományozta.

— A kínai küldöttség elutazása. Tong-Csao-t kínai alkirály és a vele Budapesten járt küldöttség két napit itt tartózkodás után tegnap este a nyugati pályaudvarról Berlinbe utazott. A küldöttség tagjai hálásan megköszönték budapesti kísérőiknek a fővárosban való kalauzálást és a kormány szíves előzetekénységét.

— Az új kivándorlási biztos. Néhány hónapja már, hogy báró Léva János kivándorlási biztos állásáról lemondott. Utódává, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, a király kinevezte Jekelfalussy Zoltán belügyminiszteri osztálytanácsost.

— Az osztrák miniszterelnök felesége. Kevesen tudják, hogy mint báró Becknek, a volt osztrák miniszterelnöknek, egy a mai osztrák kormány vezetőjének, báró Bienertnek, is magyar felesége van. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Bienert bárónak, akinek leányneve Nagy- és Kis-Szredistyei Lazarovics Anna, a palotahölgyi rangot adományozta.

— Az új Moltke—Harden-pör. Berlinből jelenti egy táviratunk, hogy április 20-án kezdődik a negyedik büntetőkamara előtt az új Moltke—Harden-pör. Ha Eulenburg herczeg tanuvallomása mellőzhetetlennek fog bizonyulni, akkor külföldi törvényszéki bizottság fogja őt kihallgatni a liebenbergi kastélyban, de semmiestre sem idézik meg. A tárgyalás előreláthatólag hosszadalmas lesz, mert a bizonyítási eljárás egészen előlrol kezdődik éppen olyan terjedelemben, mint az első tárgyaláson. Most is Lehmann törvényszéki igazgató fogja vezetni a tárgyalást, a közzéadott dr. Preuss első államügyész, a védelmet Bornstein müncheni igazságügyi tanácsos, a magánvádat pedig Selle igazságügyi tanácsos fogja képviselni.

— Lueger újra polgármesterré választották. A bécsi község tanács ma százharmincz szavazattal letedszer választotta polgármesterré Lueger. Lueger köszönettel elfogadta a választást és beszédeben többek között a következőket mondta:

Hazánk mostanáig háboru veszélye előtt állott. Reméljük, hogy ezentul békének örvendhetünk. A történelem ki fogja állítani hazánk az a bizonyítványt, hogy végtelen türelemmel és békétüresel sok mindent viselt el. Uralkodónkról is ugy fog ítélni, hogy békecsászár volt a szó valódi értelmében. Mint Bécs polgármestere, azt hiszi, hogy kötelessége megemlékezni Németország szövetségi hitétéről és azt mondani, hogy a kipróbált barátságot viszonzni fogjuk és hogy az osztrákok mindenkorra hű szövetségesei maradnak a német testvéreknek.

— Hadseregünk s a drótnélküli táviró. A hadvezetés a berlini Telefunken-társaságtól két hozdozható katonai táviró-állomást vásárolt és ezzel a két állomással Bécs és Budapest közt kísérleteket végzett. Az eredmény megeléző volt. Az első távirót királyunkhoz intézték, aki erre a társaság igazgatójának címére a következő távirattal válaszolt:

— Legszíntébb örömmel fogadtam drótnélküli táviró útján hozzám eljuttatott bódolatukat, amelyért fogadják szerencsekívánatomat ahhoz a sikerhez, amely e távirat által olyan jelentőségteljes téren jut kifejezésre. Biztosíthatom önöket, hogy törekvéseiket a drótnélküli táviratkozás tökéletesítése terén tovább is a legnagyobb érdeklődéssel fogom kísérni.

— **Fejedelmek találkozása.** Edvárd király délután 1/2 órakor San Sebastianba érkezett és a Miramare-kastélyban ebédelte. A két uralkodó találkozása igen szívélyes jellegű volt.

— **Művészek a gyermekekért.** Holnap és a következő napokon egész sereg előadás lesz a budapesti színházakban és kabarekban a Gyermekvédő Liga javára. Az utcán mozgó nyílt színpadokon kívül érdekes előadások lesznek Nagy Endre és Szalai József kabareiban, az egyes orfeumokban, külön nagy előadás lesz a Fővárosi Orfeumban április 4-én Nagy Endre és Ferenczy Károly vendégszerelésével. Valamennyi belépőjegyhez ingyen egy Liga sorsjegyet adnak, amely legálább ezüst vagy arany tárgyat nyer. A Nagy Endre kabarejában április 1-én, a Royal Orfeumban pedig április 2-án lesz előadás a Liga javára. Harmadikán nyílik meg az érdekes parodisztikus farlab a Terézvárosi Kaszinó helyiségeiben. Speciális előadások lesznek azok, amelyeket a két gyermeknapon Nagy Endre kabareja, a Royal-Orfeum és Steinhart mulatója előtt kint az utcán rendeznek a rendőrség engedelmével. Steinhart egész esomé új számmal fogja a közönséget szórakoztatni önzetlenül, a jótékony cél érdekében.

— **Felfedeztek két új bolygót.** A párisi csillagászati megfigyelő intézet igazgatója, *Gaillot*, a párisi tudományos akadémiát arról értesítette, hogy számítás útján két új bolygónak a létezését állapította meg, amelyeket azonban még nem sikerült felfedeznie. A két bolygó a Neptunon túl forog a saját tengelye körül. Az egyik a Neptuntól fél akkora távolságra van, mint az utóbbi a földtől, tehát 45-ször akkora távolságban, mint a nap, míg a másik bolygó még távolabb kering. A bolygónak számítás útján való felfedezése nem áll példátlanul a csillagászat történetében. A Neptun bolygót is így fedezte fel Le Verrier csillagász.

— **A debreceni székely-kongresszus.** A Székely Szövetség ez évi közgyűlését június hónap első napján, pünkösdkor tartják Debreczenben. Az eddig megállapított tárgysorozat szerint előadók gróf *Bethlen István*, *Bráza Zoltán*, dr. *Ferenczy Géza*, székelyföldi országos képviselő, dr. *Sebes Dénes* budapesti ítélőtáblai tanácselnök és dr. *Darkó Jenő* debreceni akadémiai tanár lesznek. A közgyűlést a város háza dísztermében tartják, ahol a város nevében *Kovács József* polgármester, a debreceni Székely Társaság nevében pedig *Szávay Gyula* elnök üdvözlők a Székely Szövetséget.

— **„Virágos Budapest.”** Budapest virágkedvelő közönsége a megindult mozgalom hatása alatt már most kezd gondoskodni ablakainak és erkélyeinek virágdíszéről, de sajnos, nem tudja, hol szerezzék be a hozzá való olcsó viráganyagot. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület most tartott választmányi ülésében azok a kertészek, akik az ablak- és erkélydíszítésre alkalmas növényekkel rendelkeznek bejelentették, hogy ezen növénykészletükből április hó végén mintakiállítást fognak rendezni. Az egyesület ebbeli törekvéseit melegen támogatja a mindazokról a kertészekről, akik olcsó ablak- és erkélydíszítésre való növényeket bocsátanak áruba és ablak- és erkélydíszítéseket elvállalnak, jegyzéket készítettek, amelylyel szívesen szolgál az egyesület titkári hivatala, IV., Koronaherceg-utca 16.

— **Krisztics Milán öröksége.** Obrenovics Krisztics Milán nagyatyjától, Ivánidesz Konstantin dugszagd konstantinápolyi bankártól háromszáz ezer frankot örökölt. Ivánidesz azzal a kikötéssel testálta unokájának az örökséget, ha az visszatér anyjához, Artimiziához Konstantinápolyba, két nagybátyjának a vezetése alatt álló banküzletbe lép és tisztességes munkával keresi kenyerét.

— **Merénylet Roosevelt ellen.** A „Hamburg” fedélzetén Roosevelt ellen elkövetett merénylet Rómában kínos hatást tett, mert attól félnek, hogy az Egyesült-Államokban emiatt ellenszenv lesz az olaszok ellen. A tettesről csak annyit sikerült kideríteni, hogy szicíliai. Még kérdéses, vajjon olasz bíróság előtt fog-e felelni a merényletért, vagy német törvényszék elé állítják, mert német hajó fedélzetén történt a merénylet.

— **Lelett tolvaj.** Balog Ferencz erdőhorváti lakos, kit a csendőrség járőr lopás gyanúja miatt le akart tartóztatni, egy husánggal támadt a csendőrségre, mire az egyik csendőr fegyverét használta és mellbelőtte Horvátot. A vizsgálat megindult.

— **Tolsztojn levele.** Gróf Tolsztoj Leó neje egy Svájcban élő barátjához levélet irt, mely Csertkov kiutasítására vonatkozik. Csertkov gárdatiszt és a mostani császár egykori játszótársa volt s Tolsztojánus elvei miatt lemondott tiszti rangjáról és sok évig száműzetésben élt. Angolországban, mint egy nagyon tekintélyes Tolsztoj-egyesület feje. Csak nemrégiben tért Oroszországba vissza, hol Tolsztoj közelében telepedett le. A grófné leveleiben elmondja, hogy a rendőrség a bronchitisben súlyos betegen fekvő Csertkovhoz behatolt és a tulai kormányzó nevében tudtára adta, hogy három nap lefolyása alatt el kell hagynia a kormányzóságot. „Csertkov büne világos — írja Tolsztojn — a férjével való összekötése és eszméinek terjesztése: senkit meg nem ölni, mindenkit szeretni, a gonoszok ellenállni, minden erőszakos forradalmat beszüntetni stb., ezek azok az ártalmas eszmék.” Az érdekes levél így végződik: „A környék parasztsága felháborodással zúg. Miért utasították ki Csertkovot? — kérdezik. Miért nem kérdeztek meg minket? Mi megmondtuk volna, mit tanított. — Mindenfélé zúgolódnak a hatóság intézkedése miatt és Csertkovot elhalmozzák a szeretet nyilvánulásaival. A hatóság szítja a forradalmat, nem Csertkov.”

— **Roosevelt utban Afrika felé.** Megirtuk, hogy Roosevelt ex-elnök Afrikába utazik vadászni. Az Outlook című folyóirat, amelynek munkatársai sorába Roosevelt belépett, mai számában a volt elnök nyilatkozatát közli s ennek szövegét megkérlezték Londonba. Roosevelt kijelenti, hogy a Smithsonian-expedíció élén uton van Afrika felé. Vadászni csak akkor fog az expedíció, ha esélyre lesz szüksége, vagy ha ritka példányú állatok bőrrel és csontvázával akarja gazdagítani a washingtoni nemzeti múzeum gyűjteményét. Kéri a lapokat, hogy ne küldjenek utána tudósítókat és ne is próbálják meginterviewolni. Amíg el nem érkeznek az afrikai öserdőkbe, addig amugy sem mondhatna semmi érdekeset, ha pedig egyszer a rengetegekben jár az expedíció, oda úgy sem juthat utána hívatlan. Figyelmezteti a közönséget, hogy ne adjon hitelt tudósításoknak, amelyekben őt szólaltatják meg, mert eltökélt szándéka, hogy kitér az újságírók elől, ha tehát mégis közölnek interviút, az kohlomány lesz.

— **A Polgári Iskolai Tanárok Budapesti Köre** szombaton tartotta rendes havi ülését *Ullrich Gyula* elnöke mellett. Az ülésen *Keleti Adolf* székesfővárosi tanár tartott érdekes előadást dr. *Wessely Odóné* A modern pedagógia útjain címmel nemrég megjelent nagy művéről. Az érdekes előadást dr. *Wessely Odóné* egészítette ki néhány tanulságos rész előadásával.

— **Betörők a vasuti pénztárban.** Németújvárról jelentik: Hétfőn délután öt munkás külsejű fiatalember érkezett Körmen felől Németújvárra. Megszálltak az állomásépületben és ott maradtak estélig, amikor az állomási pénztárnok eltávozott a helyiségéből. A kis állomáson este nem közlekednek vonatok és így az állomásépületben estefelől egyetlen lélek sem volt. Az öt fiatalember a sötétség leple alatt munkához látott. Belopóztak a pénztár helyiségébe és feltörték a kasszát. Miután itt csak néhány koronát találtak, a kasszát akarták megfúrni. A zajra figyelmes lett az éjjeli őr, aki véletlenül arra járt akkor. A rablók a lépések zajára megrémültek és félelmükben védekezésükre kilöttek az ablakon. Az éjjeli őr segítségért futott, de mire a csendőrök társaságában visszaérkezett, a rablók elmenekültek. A csendőrség keresi őket.

— **Az örült gyilkos.** Aradról érkezett távirat szerint a délvidéki kilenczszeres fojtogató banda egyik tagján, *Kádas Havel János* elzúllott kereskedőgőden, aki az aradi törvényszék fogházába került, kitért az örültségre. Az orvosok véleménye szerint közveszélyes örült, akit elmeorvosintézetbe internálnak. Havel János ellen, aki harmincz lopással és rablással volt vádolva, összes ügyeiben megszüntették az eljárást.

— **Felolvasás.** Pfeifer Ignác ny. rk. egyetemi tanár vasárnap, április 4-én este hetedfél órakor felolvasást tart „A természettudományi oktatás a középiskolában” címmel. A felolvasást a Galilei-kör rendezte a Társadalomtudományi Társaság helyiségében (IV., Károly-körut 14. II. em.) s azon vendégeket is szívesen lát,

— **A kolozsvári gyilkos tanárjelölt örült.** Még emlékeztetben van az a megrázó tragédia, mely Kolozsvárott történt. *Krémer Márton* tanárjelölt agyonlőtte kollégáját, *Rösler Hugót* s azután a fegyvert maga ellen fordította. *Rösler Hugó* meghalt, *Krémer Márton* pedig a sebészeti klinikán felgyógyult, ahonnan átszállították az ügyészségi fogházba. Ott a törvényszéki orvosok hosszasan megfigyelték *Krémer* akiről kitűnt, hogy üldözési mániában szenvedő közveszélyes örült. Az orvosi szakvélemény alapján az ügyészség eljettette *Krémer* ellen a vádat és intézkedés történik, hogy *Krémer Márton* a nagyszabeni elmeorvosintézetbe szállítsák.

— **Egy virágzó község pusztulása.** Zsolnaerdőd községben tegnap nagy tűzvész pusztított. Negyvennél több ház és melléképület esett a tűz martalékává. Elpusztult az új iskola és igen sok szarvasmarha. A lakosságot annál inkább sújtja a szerencsétlenség, mert hat év előtt is tűz pusztított és az egész községet elhamvasztotta.

— **Fiume cézgtáblái.** A fumei állandó városi bizottság a minap tartott ülésén szabályozta a város cézgtábláinak nyelvi föltételeit. Az új szabályrendelet kimondotta, hogy Fiumében ezentul csakis olasz nyelvű cézgtáblákat szabad kifüggeszteni. Vegyes nyelvű föírás mellett első helyen kell állania az olasz föírásnak. Más nyelvű föírás betűinek kisebbeknek kell lenni. A szabályrendelet ellen vétőkre 1—100 koronáig terjedő pénzbírságot rónak. A rendeletet jóváhagyás végett most terjesztették gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszter elé.

— **Véletlen emberölés.** *Spisák József* sátoraljaúj helyi földműves nejét sógora ma véletlenségből keresztüllőtte. A férfi a fegyverbe papírgolyót tett és nem vette észre, hogy a fegyverben már éles töltés is van. Az asszony állapota válságos.

— **Három munkás katasztrófája.** A Lisszabon közelében lévő Bisco külvárosban egy szobában, amelyben három munkás lakott, robbanás történt, amely az egyik munkásnak leszakította ujjait. Két munkást letartóztattak, a harmadik elmenekült.

— **Gázmérgezés a szállodában.** Néhány nappal ezelőtt történt, hogy a Tisza Kálmán-téren lévő Győr városához címzett szállodában egy vidéki ember nyitvafejtette a gázcsapot és reggelre súlyosan megbetegedett. Az illető akkor azt mondta, hogy *Schwarz Jenő* a neve és pécsi kereskedő. Most kiderül, hogy *Schwarz* nem járt Budapesten. *Drechsler József* szászvárosi kereskedő a szerencsétlenül járt ember, aki a garni szállodában nem akarta a saját nevét bemondani, tehát pécsi ismerőse nevére szerepelt.

— **Orosz forradalmár Amerikában.** Az amerikai kormány megtagadta *Jan Poul* orosz forradalmár kiszolgáltatását, noha a pétervári kormány megindította a kiszolgáltatási eljárást.

— **A tűzoltóság zaklatása.** Az utóbbi időben a közönség körében mindinkább elharapódzott az a rossz szokás, hogy tüzesetek alkalmával, nyomában az őrség kivonulása után, főleg telefonon való sáros ostromot intéztek a tűzörségek ellen, hogy megtudják, merre van a tűz. *Szerbovszky Szaniszló* most megtiltotta az őrségeknek, hogy a kérdésősködésekre válaszoljanak, nehogy e hiábaváló beszélgetés következtében az újabb tüzesetek bejelentése késedelmet szenvedjen.

— **Házasság.** *Dungyverszky Iván* cs. és kir. hadnagy a 14-ik huszárezredben, *Dungyverszky István* bácszenttamási nagybirtokos és *Jovanovich Zóra* fia eljegyezte *Barthos Vilma*t, *Barthos József* nyug. főszolgabíró és *Meczner Ilona* leányát Sárospatakon.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár Kálmán* műorás ékszerészénél, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29. I. em. szerethetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Főpincézerek a szakszervezetek ellen.** A kávéházi főpincézerek küldöttsége tisztelgett ma délután a Budapesti Kávéipartársulat elnökségénél és 58 aláírással ellátott emlékiratot nyújtott át, amelyben az aláíró főpincézerek kijelentik, hogy a kávészegedek szakszervezetének erőszakos törekvéseivel és szaklapjuknak durva hangjával nem azonosítják magukat, hanem az ipartársulat békés törekvéseivel esatlakoznak. Az ipartársulat elnöksége nevében *Némaj Antal* elnök biztosította a küldöttséget az ipartársulat vezetőségének jóindulatáról.

— Amerikai és magyar bányászok harca. Jasonvilleban (Indiana-állam) amerikai és magyar bányászok között vészes csata volt. A magyar bányászok között valóságos csata volt. A magyar bányászok között valóságos csata volt. A magyar bányászok között valóságos csata volt. A magyar bányászok között valóságos csata volt.

— Sikasztó rendőrtisztviselő. A fiumei rendőrségen, mint tudósítónk táviratozza, szenzációs sikasztást fedeztek fel. Steindl Ottone, a fiumei autonóm rendőrség fogalmazója, aki a fiumei autonóm-pártnak egyik tevékeny híve volt, mintegy huszezer koronát sikasztott el a rendőrbírószághoz befolyt pénzekből. A fiumei rendőrségen már régóta suttoztak nagyobb szabálytalanságokról, amelyekről csak most sikerült a leplet lerántani. Egy horvát községből ugyanis panaszos levél érkezett a rendőrséghez, hogy egy kivándorlónak, akit utlevél hiányában hónapokkal ezelőtt visszaküldtek falujába, még mindig nem érkezett meg 320 koronája, amelyet a fiumei rendőrségen elvettek tőle. Kutatni kezdtek a dolog után s a szálak a rendőrbírószághoz vezetőre vezettek, melynek Steindl Ottone a vezetője. Vio Ferenc polgármester, a városi főszámvevő és Dárd Vazul tanácsvezető a legszélesebb alapon azonnal megindították a vizsgálatot, melynek során kiderült, hogy több száz akta évek óta nincs elintézve, az ügydarabok nagyrésze be sínos vezetve a könyvekbe, hanem a büntetéspénzeket csak előszóval rőták ki s a beszédett összegeket, vagy azok nagy részét elikkasztották. Máshol száz koronás kihágási büntetések husz koronás tételekként vannak elkönyvelve. A vizsgálatot hétfőn egész nap folytatták s bár még be sem fejezték, kiderült, hogy a rendőrfogalmazó a befolyt összegekből mintegy huszezer koronát sikasztott el. Vio polgármester ezért a sikasztó rendőrfogalmazót tegnap felfüggesztette állásától. A vizsgálatot nagy alapossággal és körültekintéssel Derecsúr Xavér, a rendőrség helyettes vezetője intézi.

— **Lelőtte a pajtását.** Tegnap — mint a lapok már jelentették — a Kü.ő Kerepesi-uton levő Ferenc József-laktanyában Bodor Miklós próbaidős rendőr jektékből rálőtt Wolff Ferenc huszárszázadosra, a kinek a tüdejét járta át a golyó. Wolffot a XVI. helyőrségi kórházban ápolják. A rendőrség nagyarányu nyomozást indított és a tényállást a következőkben állapította meg: Bodor Miklós, Király István próbaidős rendőrök, két eseléd és Wolff Ferenc borozgattak a kaszárnyában. Bodort bucsúztatták, aki egy ezredben szolgáló Wolffal és most átlépett a rendőrséghez. Borozgatás közben Wolff elővette a noteszát, amelyből egy szentkép esett a földre. Wolff tréfásan megjegyezte, hogy ez a kép az ő talizmánja. Ha magánál hordja, nem érheti baleset. Nem fog rajta se az ágyu, se a puská. Bodor ezt kétségbevitte, mire Wolff jókedvűen felkiáltott:

— **Próbáljuk meg!**

Ezzel átadta Bodornak a karabélyát és eléje tett több fadagaszos gyakorlótüényt. Bodor folytatta a tréfiát. Megtöltötte a karabélyt és lött. A golyó Wolff mellébe furdott s a szerencsétlen ember eszméletlenül összesült. Ugy látszik, hogy boros hangulatban Wolff a vaktöltények között éles töltényt is tett az asztalra és végtészerien éppen ez került a karabélyba. A rendőrség folytatja a vizsgálatot. Wolff állapota életveszélyes.

— **Eladta a saját leányát.** Assunow Kazimir és Gadsitzly petróleumforrás tulajdonosok Bakuból érkeztek Budapestre, hogy üzleti ügyeiket elintézzék. A Központi-szállodában béreltek lakást és természetesen magukhoz vitték Brájjer Dávid ötszázhetvenegyes számú hordárt. A két örmény kereskedő elvégezvén a dolgukat, közölték Brájjerrel, hogy mulatni szeretnének, ismertesse meg őket egy nővel. Szívesen költenek néhány ezer koronát. A hordár a kecsgetető ajánlatra felkereste Grünhut Salamon jelmezsabót, akiről tudta, hogy összeköttetésben van orfeumi táncosnőkkel. A szabó, mikor meghallotta, hogy sok pénzt kereshet, azt az ajánlatot tette, hogy Brájjer ne vigyen idegen nőt. Ő majd rábeszéli Katicza nevű leányát, hogy szorakoztassa a gazdag örményeket. Brájjer be is mutatta Grünhut Katiczát a két idegennek. Ezeknek megtetszett a leány és ma reggel a Keleti pályaudvarról el akartak utazni vele. A detektívek azonban gyanusnak találták az idegeneket és az egész társaságot bevitték a főkapitányságra, ahol kiderült a dolog. Az örmények azt mondják, hogy a leánnyal Magyarországon akartak kis körutat tenni. A rendőrség Grünhut Salamon ellen eszabítás, Brájjer Dávid ellen kerítés címén indította meg a vizsgálatot.

— **Utonállás a Zrinyi-utczában.** Ma délelőtt a Zrinyi-utczában a főkapitányság közelében egy csavargó megtámadta Somosi Ignác főraktáros feleségét. Kiszakította kezéből a kis táskáját, aztán futásnak eredt, de a vele szemben jövő Faragó Alfréd igazgató föltartóztatta és átadta egy rendőrnek, aki bekísérte a főkapitányságra. Ott kiderült, hogy a támadó Tun József ötvenhétéves munkátalan ember, aki már nyolcszor volt büntetve s csak nemrég szabadult ki a fegyházból, ahol két esztendő telt. Azt mondja, hogy a fegyházban jó dolga volt és csak azért követte el a rablóáradást, hogy megint bezárják. A rendőrség letartóztatta.

— **Eltűntek.** A rendőrségen ma a következők eltűnését jelentették be: Wehring Vilmosné, született Holósi Julia 40 éves varrónő (lakott Bokréta-utca 23.), Mitvöl Péter 19 éves pincesz (Csengery-u. 7.), Verdén János 11 éves polgári iskolai tanuló (Halászt-utca 21.), özvegy Petróld Agostonné, született Andert-halb Eva 70 éves magánzőnő (Zivatar-u. 7.), akit a főváros segélyezett.

— **Halálozás.** Batta Béla máramarosszigeti ev. ref. gimn. s. tanár e hó 28-án, hosszas szenvedés után élete 24-ik évében elhunyt.

Fáji Fáy István életének 50-ik évében Budapesten márczius 29-én hosszas szenvedés után elhunyt. Temetést ma délután 3 órakor szentelték be a Szechenyi-telepi szanatórium halottsházában a róm. kath. egyház szer-tartása szerint és április 1-én délután 2 órakor Oldal-falván a család sírjában helyezik örök nyugalomra.

Dálnoki Intze Gábor márczius 28-án 30-ik évében hosszas szenvedés után meghalt Angyaloson.

Szeszich Lajos, a Nyirviz-szabályozó Társulat nyug. igazgató-főmérnöke, márczius 30-án elhunyt Nyir-egyházán.

Torday Armand, a „Budapesti Hirlap“ főtisztviselője, az „Újságkiadó Tisztviselők Egyesületének“ jegyzője, 49 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Temetése pénteken d. e. 10 órakor lesz a Teréz-körút 39. sz. gyászházban.

Dollinger Lajos gyáros, e hó 29-én Budapesten 58 éves korában Rottenbiller-utca 11. szám alatti lakásán rövid szenvedés után meghalt. Nagy és előkelő rokonság gyászolja, köztük dr. Dollinger Gyula udvari tanácsos, egyetemi tanár testvérbátyját, Schunda V. József hang-szergyáros, fővárosi bizottsági tag pedig sógorát gyászolja. Temetése délután 4 órakor lesz a Kerepesi-uti temető halottsházából.

— **Fővárosi Orfeum.** A kiválóan fényes áprilisi műsor legjobb különlegességei között ott látjuk Paul Conchast „5 felseje II. Vilmos német császár had-seregének Herkulesét.“ Ezt a címet a császár különös engedelmével viseli a páratlan erejű művész. Felépése elé élénk érdeklődéssel tekint a közönség. Az egyes új attrakciók sikereiről külön számolunk majd be. Az utcai plakátok és hirdetések közül a részletes programot. Ez a műsor ugyancsak választékos és minden részében mulattató. Az előadás kezdete 8 órakor. Jegyelővétél 10—1 és 3—6 óráig. Telefon 93—36.

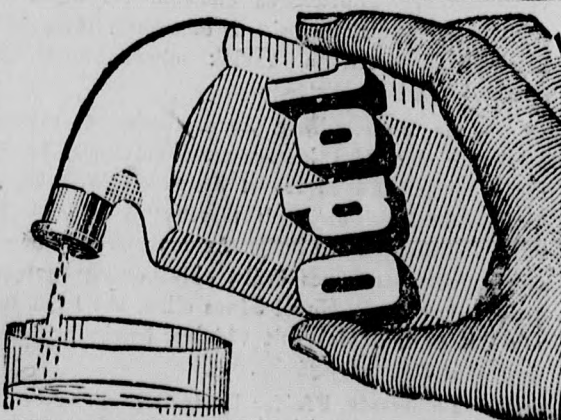
x **Czélszerű ajándékok** legjobb harisnya-árak, Rösler-nél, Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Különös figyelmébe** ajánljuk olvasóinknak a Magyar Orvosi Műszertart, ahol az orvosi műszerek páratlan választékban és kiváló minőségben szerezhetőek be.

x **Szívbjak és véredényelmeszesedés ellen** Finsen-féle ivlámpafürdők alkalmaz dr. Hönig Izsó villanygyógyító intézetében (Budapest, V., Károly-körút 24.) Ezt az eljárást a koppenhágai Finsen-intézetben több, mint ezer szívbeteget sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalomtalan gyógyeljárás sikerét szívbillentyűbajok, szervizommegbetegedés, véredényelmeszesedés ideges szív- és szívzorogási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.



Aki az **Odoll** következetesen mindennap használja, az a tudomány mai állása szerint a képzelhető legjobb fog- és száj-ápolást gyakorolja.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Szacsvay és Gabányi.

Jubiláris ünnepség a Nemzeti Színházban.

Budapest, márczius 31.

A közelmúlt napokban egyik lap-társunkkal egyidejűleg hírt adtunk arról, hogy a Nemzeti Színház két érdemes művészenek: Szacsvay Imrénének és Gabányi Árpádnak huszonöt éves jubileumára kell készülnie a Nemzeti Színháznak. A közlemény meglepetés-szerűen hatott a két művészre. Szívesen lemondtak volna a jubiláris ünnepségről és — ha már ünnepelni kell — szük baráti körben rendeztek volna egy kis vigalmat annak az emlékére, hogy éppen most huszonöt éve annak, hogy a Nemzeti Színház kötelékébe léptek.

De a közlemény megjelenése az egész magyar művészvilág figyelmét a két művészre irányította. Nem kerülhették el a jubilánsok az ünneplést, noha soha sem keresték a nyilvános ünneplést. Művészi munkájuk, amelyet eddig végeztek, állandó ünneplés tárgyává tették őket. A közönség rokonszenvét régóta megszerezték. A magyar színművészet terén tartós érdemeket szereztek. Akárhogyan tiltakoztak is, vagy akartak tiltakozni a jubiláris ünnepség ellen, a Nemzeti Színház emiatt kötelességének tartotta külön is megünnepelni őket.

Ma folyt le előadás előtt a színpadon a jubiláris ünnepség.

A színpadon gyűltek össze a színészek; Tóth Imre igazgató üdvözölte szép beszéddel az ünnepeket. Méltatta a két művész érdemeit és meleg szeretettel köszöntötte őket az örökös tagok sorában. (Ugyanekkor adták át a másik öt kinevezett örökös tagnak a kinevezési okiratát is.) Ezután gróf Apponyi Albert levelét olvasták föl, amelyben a miniszter fejezi ki elismerését Gabánynak és Szacsvay-nak. Majd *Rózsaharni* Kálmán lépett elő és meleg beszéd kíséretében egy-egy gyűrűt nyújtott át a pályatársak nevében az ünnepeleknek.

Gabányi meghatva köszöntö meg az elismerést és azt a szeretetet, amely vele szemben a pályatársak részéről megnyilatkozott.

Szacsvay Imre beszédében köszönetet mondott az ünneplésért, majd abbéli reményének adott kifejezést, hogy Tóth igazgató a fejlődés legmagasabb fokára fogja emelni a Nemzeti Színházat. A két ünnepeleknek a Vig-színház üdvözlétét és koszorúját Győző Lajos adta át szép beszéd kíséretében. Koszorút kiadott még az Operaház és a Színészegyesület is. A színpadon való ünneplés ezzel véget ért, de a közönség ünneplése csak ezután következett. A „Föld“ című darabnak, Kemecey és Malonyai színművészek a reprize volt; a publikum sokat tapsolt Gabánynak és Szacsvay-nak, akiket tisztelői virággal halmoztak el.

(*) **Irodalmi felolvasás.** Érdekes felolvasást rendezett ma délután az „Irodalmi szalon“ kölcsönkönyvtár vezetősége a Könyves Kálmán műintézet nagymező-utcai helyiségében. A felolvasást Diner-Dénes József, a kiváló író és esztétikus tartotta arról a kérdéstről, hogy mit és hogyan kell olvasni.

Az előadó azzal a kijelentéssel kezdte felolvasását, hogy nem kívánja rendszeresen megállapítani, hogy mit kell elolvasni az egyes korszakok és iskolák irodalmi produktumai közül. Az ilyenféle akadémikus megállapításoknak mindig ellensége volt. Még azt sem mondhatja, hogy olvasson mindenki olyan könyveket, amelyekben művészet és morál van. Hiszen a művészet és az erkölcs folyton változó fogalmak. Ezelőtt 15 esztendővel valószínűleg majdnem kivétel nélkül modern könyveket ajánlott volna mindenkinek, sőt az lett volna a vezérlő elve, hogy minél újabb valami, annál jobb. Csak-hogy akkor harcos idők jártak, míg most már a modernség kialakult, sőt majdnem konzervatív kezd már lenni. Új, nagy forradalom előtt állunk művészetben és irodalomban egyaránt és amíg ez a forradalom be nem következik, addig nem harcosai, hanem élvezői vagyunk a művészetnek. Különben is a modern irodalom nagyon hanyat-

SZET.

házban.

zius 31.

aptársunk hogy a ivésének: ádnak hu e a Nem- neglepetés- vesen le- ről és — áti körben mnak az t éve an- kötelékébe

az egész művésze jubilánsok k a nyil- amelyet gyává tet- régóta et terén tilyan til- jubiláris emínens ünneplni

mpadon a

színészek; beszéddel ivész ér- őket az dták át a kinevezési Albert le- iszter fe- Szacsvay- tt elő és rüit nyuj- pelteknek. g az el- vele szem- zott, köszönetet reményé- zsgató a melni a k a Vig- ző Lajos zorut küll- tegvesület véget ért, követe- mecey és e a publi- Szacsvay- ak el.

felolvasást on" köl- lman mű- A felolva- esztétikus s hogyan

edette fel- sen meg- az egyes produk- tus meg- Még azt ki olyan rál van. n változó ószínűleg ket aján- a vezérle- bb. Csak ost már a mster rendezi. (Évi bérlés 61. sz.) Pénteken bu- csuzik az Operaház közönségétől Feinhals Frigyes bajor kir. kamarásnének „A nürnbergi mesterdal- nokok“ Hans Sachs szerepében. Kivüle Medek, Berts, Arányi, Déri, Hegedüs és Várady P. játsze- szák, a főszerepeket. A művész e bucsufel lépése alkalmából nem emelik fel a helyárat, hogy a

lik s nagyon sok silány munkát termel. De a morá- lis állásponttal is éppen úgy vagyunk, mint a művészivel. Az erkölcs a különböző társadalmi osztályok szempontjából különböző és egy morál másképp mutat polgári és másképp szocialista világlátásban. Az, amit egy könyvben minden- kinek keresnie kell, az a valóság az ő saját egyéni szempontjából. Azok a jó könyvek, melyek ezt a va- lóságot ki tudják fejezni. És a legjobbak azok, amelyek vissza tudják adni az egész korszaknak, vagy az egész osztálynak valódi felfogását, valódi énjét. Ilyen könyv azonban nincs nagyon sok. Gyakran nem is a szépirodalmi, hanem a tudomány- os munkák azok, amelyek az igazságot kifeje- zésre juttatják. Éppen ezért kell nemcsak szépi- rodalmi, hanem tudományos könyveket is olvasni. Ezekkel a könyvekkel kell alaposan foglalkozni. Hanem persze nem lehet mindig nehéz dolgokat olvasni. Szükség van könnyebb olvasmányokra is, a mindennapi szellemi táplálékra is, amelyeket a szórakoztatásunk kedvéért olvasunk. Ezt a célt szolgálják persze első sorban az újságok és a könnyebb fajta szórakoztató olvasmányok. Ezekre is nagy szükség van. Nem igaz, hogy a hírlapiro- dalom elfejtana az irodalmat, mert ott, ahol nagy a hírlapirodalom, ott van litteratúra is (pl. Németországban, Franciaországban). Bármit is olvas- cunk, a reá fordított idő nem megy veszendőbe. Olvassunk minél többet: ez legyen a jelszó.

Az előadó fejtegetéseit érdekes példákkal il- lusztrálta. Beszélt Zola, Flaubert műveiről és hossz- szasabban fejtegette a Szanint, továbbá Suder- mann új regényét, a „Das hohe Lied“-et. Érdeke- sen emlékezett meg a felolvasó az újabb tudomány- irodalom termékeiről is. A nagyszámú közön- ség feszült figyelemmel kísérte a kiváló író fejte- getéseit, amelyeket lelkes tapsal kísért.

(*) Mesevilág. A Royal-terem ma este zsihon- gott a kipirult arcu gyermekereggtől. A „Mesevil- ág“ nevű művészi marionette színház mutatkozott be a sajtónak, de a tudósítók a gyermekeiket, a leghivatottabb kritikusokat küldték maguk helyett és ezeknek minduntalan felcsengő nevetése bizo- nyította, hogy a „Garabonciás ő fensége“ című énekes magyar mesejáték az értelmük és érdeklő- désük utját megtalálta, s hogy a XXXIII. Csala- mádé herceg, Gergő garabonciás diák, Bükköny Máté udvari bolond és a többi szereplő bábu na- gyon mulatságos figura. A „Mesevilág“ előadásait holnap és a következő napokon a Gyermekvédő Liga javára megismétlik.

(*) A Kisfaludy-Társaság ülése. Ma délután tartotta meg a Kisfaludy-Társaság e havi rendes felolvasó ülést Beöthy Zsolt és Berzeviczy Albert együttes elnöklésével. Az ülés megnyitása után Vargha Gyula főtitkár folyó ügyekről tett jelentést. Ezután a napirend első pontjaként Várady Antal olvasta fel „A rondelláról“ című bájos rajzát a régi színészet történetéből. Az előadó felfedezte Komlóssy Ferencnek, a múlt század elején élt ma- gyar színésznek eddig ismeretlen emlékiratait, ame- lyekben számos érdekes és kedves apróság van a régi színészet történetéből. A magyar színészet 1811-től kezdve a rondellában, felváltva a német színházakkal játszott. Egy évvel később a Gizella- téri német színház nyílt meg és azonnal csupán csak magyar színészek játszottak a rondellában 1815-ig, amidőn egy Neumayer nevű egyén megvette az épü- letet és a szó szoros értelmében a színészek feje felett bontatta le az épület tetefjét. Ebben az épü- letben játszott többek között Katona József is, aki- ről az előadó több kedves anekdotát ismertetett. A megjelent közönség hosszas tapsokkal jutalmazta Váradynak sikerült korrajzát. Utána Komos Andor, a társaság másodtitkára bemutatta „A műtér- emben“ című legújabb költeményét. A tárgysorozatok utolsó pontjaként Négyessy László olvasta fel Kéki Lajos pályanyertes dolgozatának összefoglaló fe- jezetét, amely Tompa Mihály emberi és költői ké- pét rajzolja meg. A tetszéssel fogadott előadás után a társaság zárt ülést tartott, amelyen a to- vábbi gyűlések feladatát jelölte ki.

(*) Az Operaházban holnap, csütörtökön „A troubadour“-t adják Sebők (Leonóra), Fodoré (Azucena), Palóczy (Ines), Lunardi (ezimsze- rep), Várady S. (Luna), Kárpát (Fernando), Ju- hássz (Ruix) és Nápolyi (hírhöző) közreműködésé- vel. Vezényel Benkő Henrik karmester, rendezi Kiss Dezső rendező. Verdi operája után a „Táncz- egyveleg“ előadása következik, melyben résztvesz az egész tánczkar és Nirschy Emilia meg Brada Ede pas-de-deux-t lejtének. A balletet Szikla Adolf karmester vezényli és Guerra Miklós ballet- mester rendezi. (Évi bérlés 61. sz.) Pénteken bu- csuzik az Operaház közönségétől Feinhals Frigyes bajor kir. kamarásnének „A nürnbergi mesterdal- nokok“ Hans Sachs szerepében. Kivüle Medek, Berts, Arányi, Déri, Hegedüs és Várady P. játsze- szák, a főszerepeket. A művész e bucsufel lépése alkalmából nem emelik fel a helyárat, hogy a

kevesebb módos közönség is hallhassa egyik leg- jobb szerepében. (Bérleten kívül 11. sz. rendes helyárat.)

(*) Rózsahegy Kálmáné darabja. A Vígzi- nházban a jövő héten érdekes bemutató előadás lesz. Szinre kerül az „Ideál“, Rózsahegy Kálmáné sz. Hevesi Angala — Hevesi József népszerű kitünő írónk leányának — színműve. A bájos fiatal asz- szony megkívánta férje színpadi sikereit, s ha már ő maga nem léphet a forró deszkákra, szelleme szü- löttjét küldi a lámpák elé. Az „Ideál“ tárgyat a szerző a fővárosi életből merítette s drámai cselek- ményt visz a színpadra. Az igen hálás főszerepeket Varsányi Irén, Harmat Hedvig, Gazsi Mariska, Hegedüs Gyula, Fenyvesi Emil és Balassa Jenő fogják játszani, és a többi szerepben is a vígszín- házi együttes kitünő erői vesznek részt. Természe- tesen a külsőségekre is a legnagyobb gondot fo- dítják, hogy az új magyar szerző új darabja nem- csak a lehető legjobb előadásban, de egyuttal ra- gvogó keretben is jusson a közönség elé. — Holnap, csütörtökön, a „Királyt“, Flers, Caillavet és Aréne negysikerű vigjátékát ismétlik Hegedüs Gyulával a czimszerepben, Varsányi Irénnel és Góthné Ker- téz Ellával a két női főszerepben.

(*) Beteg festőművész. Stetka Gyula jeles festőművészünk, a Benzur-féle festőmesteriskola tanára — mint ösztöne részvétel értesülünk — súlyosan megbetegedett. A művész hetekkel előbb meghült s a napokban bélbaja támadt, amely ágyba döntötte. Mivel gondos orvosi kezelésre és ápolásra van szükség, bevitták a Vörös-Kereszt kórházba, ahol Imrédy tanárnak a szanatóriumában fekszik.

(*) A kolozsvári énekkar vendégszereplése. Kolozsvárt az egyetemi ifjuság kebelében egy év előtt énekkar alakult Virányi tanár vezetésével. Az énekkar, amely rövid fennállása alatt már is több igen szépen sikerült hangversenyt rendezett, a napokban a Délvidéken járt köruton. Aradon, Temesvárott és Szegeden hangversenyeztek, min- denütt nagy sikert és tetszést aratva.

(*) Gyermekszínház. Holnap, csütörtökön ez idén utolsósor adják a „Hamupipkő“-t, melynek eddigi előadásai teljesen zsufolt házat vonzottak. Vasárnap, április hó 4-én újítják fel Komor Gyula nagyhatású mesejátékát, „Robinson Crusoe, vagy harc az emberevőkkel“. Nagyban készülnek még az „Aranyhajócska, vagy Raebeczel ajándéka“ című énekes és táncos tündéregére, mely Föld Aurél átfofozásában kerül színre. Az előadás négy óraker kezéldik.

(*) Millió alapítvány. Kuszewitzky Szegej, a dűsgazdag orosz gordon-virtouz, egy millió már- kával zeneműkiadó-társaságot alapított, amelynek az alapítási oklevél szerint az célja, hogy a zenesze- rzőknek a kiadótól való függését megszüntesse.

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.

Budapest, márczius 31.

A főváros törvényhatósági bizottsága ma dél- után közgyűlést tartott Fülepp Kálmán főpolgár- mester elnöklésével.

A napirendre térve, Almády Géza tanácsos előadása alapján hozzájárult a közgyűlés a tanács- nak ahhoz az előterjesztéséhez, hogy a katonai czogálatra behívott nem tényleges katonák csal- ládjait 10.000 koronával segítse a főváros. Ennek az összegnek a megtérítésére a belügyminisztert ké- rik fel.

A napirend második pontja a m. kir. állami vasgyárak központi igazgatóságának az a kérelme volt, hogy a főváros adja el neki örök áron annak a nagy telektömbnek 4548 négyszögöl kiterjedésű részét, amely a köbányai-ut, a czelegdi vasútvonal és a Pongrácz-utca között fekszik. A tanács azt javasolja, hogy a területet 378.004 korona 50 fil- lérért engedjék át. A közgyűlés egyhangúlag hoz- zájárult a javaslatához.

Vitát támasztott a fővárosi pavillon bérbeadá- sának kérdése. A régi bérlő, Weingruber Ignác, 8000 korona helyett évi 16000 korona bért ajánl és a tanács azt javasolja, hogy ezt az ajánlatot fo- gadják el a közgyűlés.

Baránszky Gyula nem fogadja el a tanács ja- vaslatát. Indítványozza, hogy a tanács folytatson újabb tárgyalásokat a bérlővel abban az irányban, nem lehetne-e nagyobb bérösszeget elérni.

Némái Antal, Perczel Béla és dr. Bódu Tivadar tanácsos felszólalása után a közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

Mint hogy a központi fertőtlenítő intézet el- érte teljesítő képességének a maximumát, fiókfer- tőtlenítő intézet létesítése vált szükségessé. A ta- nács azt ajánlja a közgyűlésnek, hogy a fiókfer- tőtlenítő intézet céljaira a Fairbank részvénytársá- ság Váci-uti telekeit jelölje ki. A közgyűlés a ja- vaslatához vita nélkül hozzájárult.

Elfogadta a közgyűlés a tanács előterjesztését a főváros iskoláinak szervezendő igazgatói, tanári, tanítói, tanítónői és óvónői állásokra vonatkozólag.

Dr. Heltai Ferenc felszólalására a közgyűlés — a tanács javaslatával szemben — négy tanítónak a korpótlék beszámítására irányuló kérelmét telje- sitette.

Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után az interpellációkra került a sor.

Gelléri Mór a Bécsben történt ismeretes kocsi- vásárlás ügyében interpellált. Beszédében előadta, hogy Magyarországon a kocsigyártás olyan magas színvonalon áll, hogy bűnös könnyelműség idegembe menni kocsikat vásárolni. Kérdi tehát, miért vásá- rolnak Bécsben kocsikat?

Az interpellációt kiadták a polgármesternek.

Baránszky Gyula a Boráros-tér és a Lágymá- nyos között csavargózós-forgalom létesítését sür- gette meg interpellációjában.

Rényi Dezső tanácsos nyomban felelt az in- terpellációra és kijelentette, hogy a tanács a csavargózós-vállalatot már felhívta e viszonylat éltbeléptetésére.

Boross Soma interpellációjában arra kérte a polgármestert, hogy a tanácsokosokban vezesse be újra az ellenző könyvecskéket. Az interpellá- ciót kiadták a polgármesternek.

A napirend letárgyalása után a főpolgármes- ter bejelentette, hogy a lakásépítési program- tárgyalása végett péntekre összehívott rendkívüli közgyűlést, tekintettel arra, hogy a pénzügyi bi- zottság csak az imént fejezte be ez ügyben ta- nácskozsait, nem tartják meg, hanem a rendkívüli közgyűlés a jövő hét szerdáján lesz.

Az építési program tárgyalása.

Budapest, márczius 31.

Ma fejezte be a pénzügyi bizottság az építési program tárgyalását s kevés módosítással el is fogadta azt. Bárczy polgármester hosszabb beszéd- ben felelt a vita során felmerült észrevételekre, méltányolta is azokat s beszéde végén kijelentette, hogy irásokkal nem lehet a lakásinségen segíteni, hanem itt tenni kell. A polgármester érdekes és nagyhatású beszéde után dr. Heltai Ferenc arra a vádra reflektál, hogy népszerűségkeresésből csi- nálják az egészséget. Nagyszabású beszéde folyamán kifejti, hogy a főváros képviselőinek tagjai igaz- ságtalanul részesítik támadásban. A tárgyalást dr. Vázsonyi Vilmos beszéde fejezte be. A bizottság többsége a programot a polgármester módosítá- sával általánosságban elfogadta.

Az ülés lefolyása a következő volt:

A főváros pénzügyi bizottsága ma délelőtt dr. Vaszilievits János alpolgármester elnöklésével folytatta a lakásépítkezési programról szóló ta- nácskozsát. Az ülésen elsőnek dr. Bárczy István polgármester szólalt fel. Beszédében kifejti a mó- dosításokra vonatkozó nézeteit; megköszöni a bi- zottság elismerését, de annak egy részét dr. Wild- ner Ödönre hárítja. Preyer Hugóval szemben kon- statálja, hogy a lakásinség megvan, tehát segíteni kell rajta. Kijelenti, hogy igen meglepte Preyer Hugónak a tisztviselőhöz ellen intézett támadása s abbéli nézetének ad kifejezést, hogy a legtöbb fő- városi alkalmazott ráfizet a lakáspénzére. Azután az iskolaépítés szükségességét teszi remélhetővé s kéri egy iskola barakkban való felállítását már szeptember hóban. Kéri a bizottságot, hogy a pro- gramot csak tájékoztató jellegűnek tekintse s egyelőre csak a fontos és sürgős, már jövő évben építendő házakkal foglalkozzék. Ha a fővárosi tiszt- viselők részére tervbevett lakásokat a bizottság nem akarná megszavazni, úgy a programnak ez a ré- sze 10 millióról 6.400.000 koronára szállana le s úgy az építendő házak bérházak lennének, minek következtében a lakások száma 2650-el szaporodna. Beszéde végén javasolja, hogy a bizottság csak a legközelebbi program szükségleteit állapítsa meg s kéri a határozati javaslatnak ily értelemben való elfogadását.

Dr. Heltai Ferenc a zárszó jogán szólal fel. Reflektál Preyernek egy tegnapi felszólalására, amely szerint ezeket a kérdéseket nem szabad a népszerűség szempontjából tárgyalni. Teljesen igaz. Nem szabad arra az álláspontra helyezked- nünk, annál kevésbbé, mert a tapasztalat azt bizo- nyítja, hogy akármilyen jóindulattal tárgyalunk is ügyeket, azok részéről, kikért dolgozunk, a fővárosi képviselő és a fővárosi képviselőnek egyes emberei a legaljasabb támadásoknak vannak kitéve. Bizonyoság erre a mostani példa is, amikor olyat tesz a főváros, amelyet Európa egy városa sem tett még eddig, ekkor a legvehemensbb és a legigaztalanabb támadások érnek bennünket. Fel- olvas a Népszava mai számából egyes részleteket, majd így folytatja: De a bizottságnak nem szabad

ezekre a támadásokra tekintettel lenni, mert mi azért tárgyaltuk ezt a kérdést, mert át vagyunk hivatva annak a tudatától, hogy Budapesten a lakásnyomor olyan nagymérvű, hogy azon magánkezeléssel segíteni nem lehet, s feltétlenül szükség van a hatóság közbelépésére. Beszél ezután a kislakásokról, amelyek szerinte legfontosabb részét képezik a programnak és annak az aggálynak ad kifejezést, hogy ha ezek a kislakások egyenként 6000 koronába kerülnek, akkor az áldozatoknak egy beláthatatlan perspektívája nyílik meg, mert olyan bért, amely ezzel a költséggel összehangásban áll, azoktól, akik részére ezek a kislakások készülnek, követelni nem lehet.

Dr. Vásonyi hozzájárul Bározy István polgármester javaslatához. Az a bizottság, amelyről itt szó esett és amelyet a közgyűlés a tanács mellé ebben a kérdésben tejhatalommal kiküldene, arra volna hivatva, hogy a tervezetnek gazdaságos, olcsó módon, de helyes keresztülvitelét ellenőrizze. A javaslatot elfogadja.

A bizottság azután a programot elfogadta s megszavazta a szükségslakásokra, népotthonokra és lépcsőházakra szükséges 2.300.000 koronát, kis lakásokra, bérházakra és iskolákra 10—10 milliót. A lakáshivatali és értékelmelkedési adót kikapcsolták az akcióiból.

(Országos ifjúsági tornaverseny. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter néhány héttel ezelőtt felkérte a fővárost, hogy az ifjúsági tornaversenyt, amelyet a kormány az idén a fővárosban rendez, erkölcsileg és anyagilag támogassa. A tanács elhatározta, hogy a versenyek rendezésének költségeihez 6000 koronával járul hozzá. jutalomdíjakra pedig 1000 koronát adományoz. E költségek fedezetéről a pénzügyi bizottság legközelebb fog határozni.)

(Uj orvosi állások a fertőző kórházakban. Dr. Müller Kálmán, a duna-balparti közoktatási igazgatójának előterjesztésére a főváros tanácsa kimondta, hogy a nagy betegforgalomra való tekintettel a Szent László- és Szent Gellért fertőző-kórházakban egy orvos és két segédorvos állás szerzése szükséges. Minthogy a fertőző-kórházakban az orvosok munkája némileg a fertőzés veszélyével jár, a tanács elhatározta, hogy az orvos kezdő fizetését 1800 koronában állapítja meg, amely két év múlva 2000 koronára emelkedik, a segédorvosok fizetése pedig 1400 korona.

(A főváros a tejjelgazdasági kiállításon. A főváros tanácsa elhatározta, hogy a IV. nemzetközi tejjelgazdasági kongresszussal kapcsolatosan január 6-tól 9-ig Budapesten rendezendő tejjelgazdasági kiállításon a tej és tejtermékek fogalmával szoros kapcsolatban álló intézményekkel (vásárosarnokok, vegyészeti és tápszervizsgáló intézet stb.) részt vesz. A kiállítás fővárosi részének rendezésével a tanács a vegyészeti és tápszervizsgáló intézet igazgatóságát bízta meg.

(A tartalékosok családjainak segélyezése. A főváros tanácsa ma délelőtt tartott ülésében elhatározta, hogy a nem tényleges katonák családtagjainak segélyezésére indítványt tesz a közgyűlésnek, hogy e célra tízezer koronát szavazzon meg. Az összeg csekélyisége abban leli magyarázatát, hogy a nemzeti ellenállás alkalmával hasonló körülmények között azt tapasztalta a főváros, hogy a behívottak családtagjai nem igen veszik a megszavazott összegeket igénybe.

EGYESÜLETEK.

(A Nagypénteki Társulat gyűjtése. A valóságkülömbég nélküli, működő, az elzárásnak kitétt árvagyermek megmentésén fáradozó Nagypénteki reform. társaság női osztályának elnöksége, az intézmény köteleibe tartozó 72 árvája javára e hó 9-én Nagypéntek napján a székesfőváros összes református templomaiban és imaházaiiban gyűjtést rendez, melynek sikere érdekében ezen az uton is felkéri a nagyérdemű közönséget és a híveket a kegyes adakozásra. Egyben fölkeri az összes vidéki református egyházakat, hogy ők is rendezzenek nagypénteki templomi gyűjtést s a begyűlt adományt, vagy legalább annak egy részét, a társaság gondnoki hivatalába — Budapest, II., Fő-utca 71. II. beiktudni kegyeskéjenek. A gondnokság minden postai uton beérkezett összeget — bármi csekély legyen is — hálával veszi s azonnal nyugtázza is.

(A Magyarországi Kárpátgyűlés tegnap tartotta Iglón tavaszi gyűlését Salamon Géza, Szepesvármegye főispánja elnökléte alatt. Az egyesület bevételei 1908-ban kitétek 21360 koronát, kiadásai 12742 K, az utóbbiakból kulturális célokra 3120 K, építkezésekre és turisztikai célokra 7360 korona fordított. Az alapítványok összege 36930 koronára rug. A múlt nyáron kibővítették a szilészi menedékházat

8 új szobával és egy nagy hálóteremmel; kiépítették a nagyszülői csucsra vezető gyalogutat; e nyár folyamán hozzákezdnek a Kőpataki tó melletti menedékház építéséhez, melyre 10.000 korona áll rendelkezésre. Orvendetes tudomásul szolgál, hogy a magyar kir. kincstár az 1908-ik évben 69578 koronát fordított építkezésekre a magas Tátrában s hogy az 1909-ik évre ugyanarra a célra 524088 korona van előirányozva; ezek között a Csorbató—Barangligeti keskenyágányú villamos vasút kiépítésére 300.000 korona, a csorbatói telepen egy turista-szálló építésére 67000 korona. Az egyesület Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek a Tatra idegenforgalma körül tanúsított ezen újabb áldozatkészségéért hálás köszönetet és elismerést szavaz.

(A Magyar Országos Tűzoltószövetség segélypénztára április 4-én tartja rendes évi közgyűlést a Rákóczi-ut 38. szám alatti hivatalos helyiségében.

(Az Építőmesterek közgyűlése. A Magyar Építőmesterek Egyesülete holnap, csütörtökön este 6 órakor tartja XII-ik évi rendes közgyűlést az egyesület helyiségében.

(A Kálvin-Szövetség április 2-án, péntek este hat órakor a ref. főgimnázium dísztermében (IX. ker., Lónyay-utca 4c.) felolvasó ülést tart, melyen a cselédkérdést ismerteti Rösenberg Augusta. Az előadást eszmecsere követi.

(A „Szeretet“ országos egyesület április 3-án d. u. 5 órakor az állami számvevőszék épülete II. em. termében (IV., Veres Pálné-utca 24. sz.) évi rendes közgyűlést tart.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. Ma kilencz órakor folytatták a tárgyalást ifjabb Zsifkovics vádlott kihallgatásával. A mikor Zsifkovics védekezése folyamán a horvát-szerb koalíciót védte, a többi vádlott oly hangosan helyeselt, hogy az elnök szigorúan megrotta őt és a teremből való eltávolítással fenyegette őket. Azután idősebb Zsifkovics és Jurics György nyugalmazott erdészt hallgatták ki. Védekezésük épp olyan, mint az eddigi vádlottaké, vagy mindent tagadnak, vagy egész jelentékteleneknek igyekeznek feltüntetni a vádak. Azután a déli szünet következett.

Ma délelőtt folytatták Zsifkovics Szima joghallgató kihallgatását, mire azután az öreg Zsifkovics mérszárost hallgatták ki. A vádlott azt mondja, hogy szerbnek érzi magát, a szerb zászlót kitűzte, amikor mások is kitűzték, Péter király arczképét sohase látta és csak üzletével foglalkozott, politikával soha. A házkutatásnál egy szerb takarót találtak nála, melyet a felesége ezelőtt 18 évvel hozott a házhoz. Az elnök kérde, mi a véleménye a szerb lapok tendenciájáról, mire a vádlott általános derűtséget kelte azt feleli, hogy lapokat sohase olvasott és csak régi újságokat vásárolt össze, hogy azokba a húst becsomagolja. — Ezután Gyurics nyugalmazott erdészt hallgatták ki. Vádlott azt mondja, hogy ismerte a Pribicevics testvéreket és ebből azt következtették, hogy ő is a nagyszerb propaganda híve. Elismeri, hogy tagja volt az önálló szerb pártnak, de politikával sohase foglalkozott. Péter király arczképét is csak egy német naptárban látta.

Most az egyik bíró azt kérde, hogy miért nyugdíjazták vádlottat, mire ez azt válaszolja, hogy azért, mert tüdővész. (Nagy mozgás.) Ezután a tárgyalást holnapra halasztották.

§ A kapupénz miatt. A Mátyás-tér 14. számú ház minden lakója rettegte Bredl Sándor házmezt és különösen garázda természetű mostohafiát, Stadler Józsefet. A házmeztől való féltés miatt Weber József gyárigazgatóval és családjával szemben éreztette hatalmát. A múlt év április 20-án éjjel Weber három fia együtt érkezett haza, ahol Stadler József nyitott nekik kaput. Weber Antal orvostanlallgató adta át a kapupénzt, amely véletlenül a földre esett. Erre Stadler József durva hangon rászólt a fiukra, szemtelen, rongyos koldusoknak nevezte őket és feljűk köpött. A fiuk a szidalmakat viszonozták s a hangos szóváltásra maga a házmezt is kijött. A Weber-fiuk erre fölrohantak a lépcsőn, mire a házmezt odaszólt a mostohafiának,

hogy hozza ki a bikacseket. Stadler József ezt meg is tette s kezében a bikacsekkel utána szaladt a fiuknak. Az első és második emelet között elérte Weber Arturt s feléje akart sujtani, mire a fiu figyelmeztette, hogy ne közeledjék, mint a revolver van nála és ha hozzányúl, lelövi. A figyelmeztetés nem használt, mire Weber Artur kivette a revolvért és keresztüllötte Stadler Józsefet, aki nyomban meglalt. A budapesti büntetőtörvényszék vádtanácsa erős fölindulásban elkövetett szándékos emberölés miatt helyezte vád alá Weber Arturt s az ügy tárgyalását a szakbíró elé utalta. A bíróság a pört le is tárgyalta, de ítélthozatal előtt a védő kérésére kimondta, hogy az ügy esküdtbíró elé tartozik. A budapesti esküdtbíró Zsitvay Leó elnöklésével ma tárgyalta ezt a bűnpert. A vádat Keserü kir. ügyész képviselte, a védelmet Gál Jenő dr. látta el. A tárgyaláson a vádlott azal védekezett, hogy a tettet jogos önvédelemből követte el. A tárgyalásra 38 tanu volt beidözve.

§ A Magyar Jogászegylet április 3-án, szombaton délután hat órakor az ügyvédi kamara helyiségében (Szemere-utca 10) folytatja az új ipartörvény-tervezet jogi alapkérdéseinek megvitatását. Tárgy: Az ipari bíráskodás. Előadó: dr. Pap Géza, az állami munkásbiztosítási hivatal osztálytanácsos-bírja. Felszólalók: dr. Fodor Ármán, dr. Teller Miksa és dr. Dóczi Sámuel. Vendégeket szívesen lát az egylet.

§ A kolozsvári diák-tragédia. Pár héttel ezelőtt Krámer Márton volt tanárjelölt Kolozsvárott agyonlőtte lakótársát, Rösler Hugó tanárjelöltet. Mivel a gyilkosság okát nem lehetett megállapítani, Krémert törvényszéki orvosi vizsgálat alá vették. Mint ma nekünk Kolozsvárról jelentik, Kenyeres tanár Krémert közveszélyes elmebetegnek nyilvánította. A vizsgálóbíró ennek következtében megszüntette a bűnügyi eljárást Krémert ellen, akit elmeorvosintézetbe fognak szállítani.

§ Elítelt kortések. Két esztendővel ezelőtt a zirci választókerület Ivánka Imrét választotta meg képviselőjévé az Amerikába szökött Udvary Ferenc helyébe. A választás után azonban a polgárok választási joga ellen való vétség miatt indult meg az eljárás Ivánka huszonegy kortese, közöttük Kühn Sándor zirci körjegyző és Szoboszlay Vincze, Ivánka gazdasági ellenetetés és itatás miatt. A veszprémi törvényszék Kühn Sándort 210, a többi vádlottat 50—90 korona pénzbüntetésre ítélte. A győri tábla ezt az ítéletet helybenhagyta, a Kuria pedig ma a semmiségi panaszokat elutasította.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Harmadik nap. —

Sport dolgában kissé mostohán állunk a harmadik napon. Nagy díj nem szerepel a programon, az egyes versenyek mezőnyei sem lesznek túlságosan népesek. Mindazonáltal van reményünk, hogy egyik-másik versenyben érdekes futást fogunk látni. Ilyen lesz a *Visegrádi gátverseny* is, amelyben a Rákosi-díjból törölt Armand is a starter elé fog állni. A Jankovich-díjban Pisano-tól várunk jó futást.

Jelöltjeink:

- I. Gyöngyvér — Papucsoshó
- II. Kondor — Witness.
- III. Apatin — Armand.
- IV. Pisano — Mehet.
- V. Vénus — Petronella.
- VI. Okos — Petanovits ist.

(Magyar-német mérkőzés. A magyar és német labdarúgó szövetségek válogatott csapatai a folyó évi április hó 4-én, vasárnap délután 1/4 órakor mérkőz össze erejüket a millenáris pályán. A két nemzet kiválasztott legjobbainak első találkozása lesz ezen mérkőzés, mely elé az egész magyar sporttársadalom természetesen ostromosan érdeklődéssel tekint. A főváros közönsége ez alkalmat is fölhasználni óhajtja arra, hogy rokonszenvének adjon kifejezést azon nemzet fiaival szemben, kik a most

Angol készpénzrendszerü

országon ismert első-rangu uri szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, több szöri próbával. Prima munka.

Átmeneti kabátot (angol kelméből) 35 frtért
Felöltöt 30 „
Smoking-öltönyt) 35 „
sejlem béléssel)
Prima utcai öltönyt 30 „

IV., BELVAROS,
Magyar-u. 3.
I. emelet,
Kossuth L.-u. mellett,
Telefon 116-95

lefolyt válságos időben is fényes tanujelét adták a magyar nemzet iránti szeretetüknek s így a német vendégek számára tüntetően szíves fogadtatás készül.

Nyíltér.

rovathban közlötték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
Nem tevesztendő össze hasonló intézetekkel.

Értesítés.

Azon t. betegeket, akiknek gyógyítását tavaszra elhalasztottam, ezennel értesítem, hogy tavaszi kuráimat most megkezdem. Ezen vérgyógyító kurákat 20 évi orvosi gyakorlatom alatt több ezer betegnél alkalmaztam és eredményeképpen találtam, hogy rendkívül fényes és tartós sikerrel beváltak: görvéllyör, köszvény, asthma, idült szív-, gyomor-, máj-, vese-, nehéz ideghajokban (neurasthenia, paralysis, tabes) és némely bőrbetegségekben (psoriasis, lupus, eczema). Szélhűdések és elmezavar kitérését meg lehet akadályozni. Betegeket fogad rendelőintézetemben (Budapest, V., Váci-körút 18 sz. I. em.) naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Meghívásra fekvő betegeket is látogat a fővárosban és vidéken

Med. Dr. Kovács Izsó,
a vérgyógyítás megalapítója.

Az „Újságkiadó Tisztviselők Egyesülete” mely szomorúsággal jelenti, hogy évek hosszú során át volt rendes tagja és jegyzője

Tordai Ármánd

a Budapesti Hírlap kiadóhivatalának
főtisztviselője

életének 49-ik évében, márczius 31-én, hosszas szenvedés után meghalt.

Tagtársainkat kérjük, hogy a gyászszertartáson, amely április 2-án délután 10 órakor a Teréz-körút 39. sz. gyűszházban megy végbe, nagy számmal jelenjenek meg.

Emlékét hiven és szeretettel meg fogjuk őrizni!

Olvasóinkhoz!

Az „Üstökös” április 1-ével új előfizetést nyit lapjára

Az „Üstökös” hazánk egyik legjobb élelő lapja, mert minden héten számtalan színes képen kívül, társasági, humoros elbeszéléseket és ölcéket közöl. Állandó alakjai közfelfűtőnek keltenek és e mellett nem tartalmazzak trázár, bántó és bármely tetszetős formába öltöztetett izléstelen égeket.

Minden új előfizető, ki most fizet elő az Üstökösre, ingyen kapja az április hó végén megje enő

„ÜSTÖKÖS ALBUM”-ot

mely 100 o dalra terjedő díszes kötet lesz érdekes szöveggel

Minden új előfizető megkapja azonnal ingyen a tavalyi beütő 11 évf 11. számot csak a bekötésért számítunk fel 2 koronát és 1909. január 1-től megjelent számokért 1 koronát.

Előfizetési árak:

1/4 évre áprilistól-júliusig ... kor. 3 —
1/2 „ „ „ októberig ... „ 6 —
3/4 „ „ „ deczemberig ... „ 9 —

Utaltványozim:

„Üstökös” kiadóhivatala
Budapest, V., Váci-körút 72. szám.

KÖZGAZDASÁG.

Országos Gépbeszerző Szövetkezet. Mióta Kossuth Ferenc megindította azt a hatalmas iparfejlesztési akciót, mely a gyáripár fejlesztésével körölvte a kisipar fejlesztését is programjába vette, azóta szemmel látható az is, hogy kisiparosaink egyre nagyobb tömegben jelentkeznek műhelyeik fejlesztése céljából államsegélyért, úgy, hogy a miniszter naponként egyre többet kénytelen elutasítani, mert az iparfejlesztési alap szűk korlátai nem nyújtanak elég fedezetet. E bajon segített, a miniszter most leiratot intézett az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatóságához, melyben annak az óhajának adott kifejezést, hogy a kisiparosok érdekében és különösen a kisiparnak középiparrá való fejlesztése céljából az állami támogatás oly rendszerének alapjait kívánja lerakni, mely azáltal, hogy a gépek beszerzését megkönnyíti, egyformán támogassa az arra érdemes iparosokat. Ebből a célból a miniszter az Országos Központi Hitelszövetkezet központjában „Országos Gépbeszerző Szövetkezet”-et szándékozik létesíteni, melynek az lesz a hivatása, hogy tagjai részére közös számlát nyisson és részlettörlesztésre gépeket szerezzen be. A közvetítést az Országos Központi Hitelszövetkezet kebelébe tartozó hitelszövetkezetek látnák el s ezeknek feladata volna a részlettörlesztés befizetéséről való gondoskodás, valamint a gépek jólárbán tartásának ellenőrzése is. A miniszter a gépbeszerző szövetkezet részére legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatását helyezte kilátásba s megalakítását oly módon teszi lehetővé, hogy a szövetkezet által beszerzendő és elhelyezendő gépek értékének arányában megfelelő kamatmentes államkölcsönt és csak az intézmény felosztása esetén visszatérítendő forgótőkét engedélyez az országos iparalaptól. Az állami hozzájáruláson kívül a gépbeszerző szövetkezet állandóságát egyrészt az érdekelt hatósági egyesületek, esetleg a hazai gépgyárosok alaptőkejegyzése, másrészt pedig az érdekelt iparosok részvétele biztosítaná. Hát a miniszter eszméje mindenképpen helyes és életre való. Bizony sokkal egészségesebb módja ez az ipari fejlődésnek, mint az, mikor az iparos mindent segélyképen akar kapni az államtól. De amilyen szerencsés gondolat volt magának a gépbeszerző szövetkezetnek a gondolata, annyira szerencsétlen ötlet volt az, mely a miniszternek azt a tanácsot adta, hogy a kivített az Országos Központi Hitelszövetkezetre bizza. Ennek a szövetkezetnek eddigi tevékenysége éppen nem mondható valami eredményekben gazdagnak. Milliós veszteségek érték, melyeket sokáig leplezgettek, végül pedig olyan indokolással hozták nyilvánosságra, amely senkit sem elégitett ki. Semmi biztosíték sincs arra, hogy a miniszter nem intenciója a Központi Hitelszövetkezet kezelésében kellő sikerrel megvalósul, miért is sokkal helyén valóbb lenne, ha a kormány egy önálló központi szerv mellett a technológiai iparmúzeumot és a kamarákat bizná meg ezen új intézmény vezetésével is.

Az Országos Iparegyesület végrehajtó-bizottsága tegnap délelőtt Matlekovits Sándor v. b. t. t. elnöklésével ülést tartott, melyen a másodtitkár bejelentette, hogy a kereskedelmi miniszter jóváhagyta a Welsch-féle munkások jutalmazására szolgáló alapítvány módosítási tervezetét és az eredeti okiratot a jóváhagyási záradékkal az egyesületnek megküldötte. Elhatározta a bizottság, hogy az egyesület kisiparos tagjait felszólítja, hogy a kisipari gép- és számszám-kiállítás testületileg tekintsek meg, mely alkalomra szakcsere magyarázatokról fog gondoskodni. Kimondotta a végrehajtó bizottság, hogy az egyesület építő- és műipari szakosztályát reorganizálni kívánja és az ülés összehívásával az elnökséget bizta meg. Egy fővárosi cég panaszt tett az egyesületnél, hogy egy nagyobb közszállításnál a megrendő hatóság kizárólag külföldi szállítható barakkokat akar beszerezni. Az egyesület közbenjár, hogy a magyar ipar jogos érdekei ebben az ügyben megvédessenek. Az elnök előterjesztette, hogy az adóreform javaslatoknak képviselőházi tárgyalása alkalmával a képviselőház több olyan módosítást fogadott el, amely az ipar érdekeit sérti, különösen az értékesítőket alap adómentességére vonatkozólag zavarokat támasztott. A bizottság a kérdés tanulmányozására és a

további teendők iránt való javaslatlételre Ullmann Adolf alelnököt kérte fel. Elfogadta a végrehajtó bizottság az 1908. évi diszterem, ösztöndíj és inas-képzési jutalom pályázat ügyében tett előterjesztését és intézkedett az évi közgyűlés megtartása iránt is, amelyet május 9-re tűzött ki.

Az Osztrák-Magyar Államvasutak államosítása. Ismeretes, hogy már régóta folynak a tárgyalások az osztrák kormány és az Osztrák-Magyar Államvasutak között a társaság osztrák vonalainak államosítása érdekében. A tárgyalások a háborus veszedelem miatt annak idején azonban megszakadtak. A béke helyreállítása után újból aktuálissá lett a dolog. Erre vall az is, hogy a vasut papírjait az utóbbi napokban élénken keresték, s ma is a tőzsdén élénk kereslet mellett 686 koronáról 692 koronára emelkedtek.

Az Országos Gazdasági Bank Részvénytársaság ma tartotta III. rendes közgyűlését Széll Ignác v. b. t. t. elnöklésével. A betervezett évi jelentés szerint a múlt év októberében elhatározott tőkefelelmes csak a folyóévben valósul meg teljesen. Üzletkört azonban a bank máris kibővítette; Zalaegerszegen fiókot nyitott, az áru-, valamint a gabonaosztály működését már megkezdette. Az előterjesztett zárszámadások szerint a társaság harmadik üzletévet a szükségesnek mutató leírások után 80.295 korona 22 fillér tiszta nyereséggel zárta le. A közgyűlés a felmentvényt minden irányban megadta és az igazgatóság javaslata értelmében elhatározta, hogy a tiszta nyereségből az alapszerző 3200 korona helyett 10.000 koronát a tartalékalapra, 50.000 koronát a részvényeknek darabonként 10 koronás 5 százalékos osztalékára, 13.228 korona 44 fillért jutalékokra fordít és a fennmaradó 7066 korona 78 fillért új számlára viszi át. Végül egyhangulag megválasztották az igazgatóság tagjait: Széll Ignác v. b. t. t., Lestyánszky Sándor nyug. államtitkár, herceg Sulkovszky Viktor (új), Bauer Ferenc, Dénes Tibor, Fried Fülöp, Langfelder Ignác, Nagy Andor és Weisz M. Dávid, a felügyelőbizottságba: Czobor László orsz. képviselő, Elek Emil, Szende Károly, Bauer Soma, Strasser Miklós, dr. Liebner Soma, valamint az igazgatótanács tagjai. A közgyűlés után megtartott alakuló ülésen igazgatósági elnök: Széll Ignác, alelnök Lestyánszky Sándor, felügyelőbizottsági elnök Czobor László, alelnök Elek Emil választották meg.

A Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesületének közgyűlése. Emlékeztető éve volt az elmúlt esztendő a Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesületének. A tisztviselők ez évben nagy energiával álltak helyzetük javításához. Erős s az egész országra kiterjedő mozgalmat indítottak a vasárnapi munkaszünet, az osztatlan munkaidő s a négy órai záróra érdekében s mozgalmaik sok tekintetben sikeres is volt. Ez a fokozott szociális tevékenység ezúttal elnökválságot idézett elő, amely azonban a tegnapi este 6 órakor az egyesület helyiségében tartott közgyűlésen szerencsésen elsimított. Miután az elnöki és alelnöki székek lemondás folytán megürültek, a közgyűlés vezetésére Kondor igazgatót választották meg. Ezután Szász János fölolvasta a választmány jelentését az 1908. évről. A jelentések tudomásul vétele után a közgyűlés megváltoztatta az alapszabályok tizenkettedik paragrafusát, amennyiben a választmányi tagok számát ötvenről hatvanra emelte fel. Egyhanguan elnöké választották a régi elnököt, dr. Madarassy-Beck Gyula úrót, alelnöké Gorove Árpádot és dr. Stein Emilt, főtítkárrá Szász Jánost, titkárrá dr. Elek Kálmánt és Lukács Henriket, pénztárosokká Friedlaender Emilt és Stern Sándort, főkönyvtárossá dr. Fuchs Bélát, könyvtárosokká Biermann Ottót és Fodor Sándort, háznagyhelyettesekké Ágoston Oszkárt és Dániel Gyulát, jegyzőkké Sztányi Pált és Molnár Hermannt, ellenőrökké Száva Ernőt és Ledig Sándort. Ezzel a választással véget értek azok az ellenlételek, amelyeket az egyesületben egy radikálisabb irány érvényesítése érdekében némelyek támasztottak. Az a körülmény, hogy dr. báró Madarassy-Beck Gyula újból vállalta az elnöki tisztséget, reményt nyújt arra nézve, hogy az egyesületbe visszatér újból a teljes harmónia és céltudatos munkával fognak törekedni a tisztviselők legvitálisabb érdekeit megvalósítani. A választás után küldöttséget küldtek báró Madarassy-Beck Gyuláért, aki csakhamar megérkezett. Megköszönte a bizalmat, majd kifejtette, hogy az elnökválságot a tagok egy részének erősen szociális irányu mozgalma idézte elő, amely irányzattal az elnökség azonosítani nem

tudta magát. Ha újra a szociális áramlatok dominálnának az egyesületben, az elnökválság újra ki fog történi s ő csak addig maradhat az elnöki székben, amíg a régi békés irányzatot követi az egyesület. A közgyűlés az elnöknek zajos éljenzésével ért véget.

A magyar állattenyésztés fejlesztése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési szakosztálya ma délután Kodolányi Antal elnöke alatt látogatott ülést tartott, amelyen Pirkner János min. tanácsos állattenyésztési felügyelő tartott érdekes, nagy figyelemmel hallgatott előadást: néhány szó az 1894. évi XII. törv. cikkeknek az állattenyésztésről szóló fejezetéhez. Részletesen felsorolja az új állattenyésztési törvényre vonatkozó kívánásait, melyek lényegükben a következők: A szakosztály bár elismeri, hogy a magyar állattenyésztés a kormány előrelátó intézkedései s a gazdasági egyesületek közreműködésével az 1894. évi XII. t. cz. III. fejezetében befektetett elvek alapján fejlődésnek indult, mégis figyelemmel arra, hogy az állattenyésztés oly jelentékeny tényezővé fejlődött, szükségessé vált új törvény alkotása, mely a régi törvény alapján a következő új rendelkezéseket vegye fel: 1. A tenyésztés megállapítását az csak szarvasmarhára, de juhra és sertésre is tegye kötelezővé. 2. Az apa- és anyállatok közti számarány megállapítását országsszerte tegye kötelezővé. 3. A községeket és közbirtokosságokat apaállatok beszerzésére kötelezze, a bérleti és vállalati apaállattartást tiltsa el. 4. Gondoskodjék az apaállatok vizsgálatának pontos, egyöntetű és szakavatott végrehajtásáról. 5. Valamint arról is, hogy a köztenyésztésben másnak, mint kifogástalan apaállatnak használata kizárassék. E végből, miután a járási mezőgazdasági bizottságok a köztenyésztés érdekeinek védelmére elégségesnek nem bizonyultak: 6. szervezze a köztenyésztés érdekeinek közszolgálatát megfelelő és szélesebb alapon, még pedig törvényhatóságokként egyöntetűen a kir. gazdasági felügyelők közreműködésének biztosításával. A tisztesseleg fogadott előadást hozzászóltak: Günther Ferencz, Ezeky Károly, Serfőző Géza, Jeszenszky Pál és mások felszólalása után előadó reflektál az egyes észrevételekre, mely után a szakosztály a javaslatot egyhangulag elfogadta azzal a módosítással, a javaslatban lefektetett elvek megvalósításához annak idején kéri fel a mezőgazdasági kamarák közreműködését.

Az Első Magyar Biztosító új cégvezetői. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság ma tartott igazgatósági ülésén Gergely Tódor és Poll Imre osztályfőnököket a cégjegyzési jogosultsággal ruházta fel.

A Sorompó terjeszkedése. Az Országos Magyar Védőegyesület ifjúsági osztálya, a Sorompó Liga a közelebbi husvéti ünnepek alkalmából országsszerte nagyarányú agitációt indított meg, hogy a husvétkor szokásos ajándékokat és egyéb czikkeket magyar gyártmányokból szerezzék be a közönség. A szervezési rendjében most a felvidék került sorra. A múlt hónapban Máramaroszigetén, márcziusban Eperjesen alakult meg a Sorompó és áprilisban Kassán készülnek nagyszabású díszgyűlés keretében kibontani a Sorompó zászlaját. A Sorompó üdvös mozgalma máris szép gyakorlati eredményekre vezetett és azok a gyárak, amelyek a Sorompó erkölcsi támogatásával vették fel sikert a versenyt a külföldi iparcikkkel, a pénteken megnyitott tavaszi vásár keretében kollekcióban mutatják be czikkeik legjavát.

A Gazdaszövetség szociális előadásai. A Magyar Gazdaszövetség szociális előadásai során ma Gaál Jenő főrendiházi tag befejezte a társadalom gazdasági életének kibontakozásával és rendszereivel foglalkozó előadását. Az előadó mai befejezésénél hangsúlyozta, hogy az államnak a pénz-, hitel- és pénzügyi politikája ne legyen egyoldalú, tehát mezőgazdaságellenes sem. Jó birtokpolitikát kell folytatni, mivel a birtokkategóriáknak, a nagy-, közép- és kisbirtokos-osztálynak megvannak az ő saját nemzetgazdasági, társadalmi és politikai feladataik. E feladatokkal foglalkozik az illusztris előadó igen magas eszmefuttatásban. Véleménye szerint a teljes egyéni szabadság felett minden irányban — tehát a tulajdon szabályozásánál is nemzet szempontokat kielégítő polgári szabadság — kell elsőbbséget adni, amely koronként a másik erős megszorítását is megkívánja. Az egész agrárius

törvényhozásnál ennek kell a vezéreszmének lenni és akkor apróbb tévedések igen, de az összesség érdekeinek főkövetelményeivel ellentétes irányzatok nem fordulhatnak elő, illetve diadalt nem ülhetnek. Ez áll a birtokszabályozási, telepítési, a hitelügyi, a mezőrendőri, a közvetlen támogatási és felügyeleti kérdésekre nézve egyaránt a mezőgazdaság egész nagy területén. Általános érdeklődés mellett szólott ezután Gaál Jenő az ipar, kereskedelem, az áru- és értékgazdaság s a közlekedés nemzetgazdasági jellegéről és szociális fontosságáról. Majd a nemzetgazdaság tudományának lényegét fejtegette és fejlődésének vázlatos történetét adta. Előadásai végeztével zajosan ünnepelték a tanfolyam hallgatói. Ezután dr. Földes Béla folytatta tegnap megkezdett előadását. Ma a kapitalizmus ellen való védekezés kérdésével foglalkozott. Bemutatja a társadalom erre irányuló szervezkedésének mozzanatait, szól az állam terékenységről, különösen a munkásvédelemről és a munkásbiztosításról. Összefoglalva vizsgálódásainak eredményét, az új világnézetről szól. Az új világnézet alapja az emberiség öröfírsígl előrehaladt ismerete. A társadalmat csakis racionális alapokra lehet fektetni, minden mi irracionális, minden mi babona, azt ki kell irtani. A társadalom igazgatására is más jogszim lehet, mint az arra való képesség. Minthogy pedig a legfontosabb törvény, melyet szerves ismereteink nyújtanak, a fejlődés törvénye, a társadalom fejlődésének követelményeit a társadalom szerveztében meg kell valósítani. Új osztály alakulván, a munkásosztály, melyből az egyén csak ritkán léphet ki, nem úgy, mint középkorban, ahol a függő állapot csak átmeneti volt, szükséges, hogy a társadalom lehetővé tegye, hogy ebben az új helyzetben az ember megelégedett életet élhessen, emberi feladatait és céljait megvalósíthassa. Arra kell törekedni, hogy lehetőleg csökkentessék a munkanélküli jövedelmek esetei és minden munkaképes ember munkára köteleztessek. A társadalmi élet erői közé tartozik a szeretet is, mely az emberiség haladásának épp úgy tényezője, mint a brutális kitérés a fizikai erőnek. Nem lehet a társadalmat önzésre alapítani s noha hatalmas eszköz a természet rendjében, de még hatalmasabb eszköz az altruizmus. Ezt kell hirdetnünk nemcsak az evangélium alapján, de a tudomány megdönthetetlen igazságaként is. Földes Béla mély fejtegetéseit követő éljenzés megszüntével dr. Baross János országgyűlési képviselő a földműves nép és a nemzetközi szocializmus gondolatvilága közti különbségeket tárta fel. Visszapillantva az angol szabadkereskedelmi iskola nagymestereinek működésére, kimutatta, hogy ezek nem tettek különbséget az ipari és mezőgazdasági termelés között. Hosszasabban foglalkozik Marx eszméivel, rámutat Marx eszméinek egyoldalúságára, amennyiben Marx csak az ipari termelést tekintette. Marx követője, Kautsky, átlátta ezt és bizonyos áthidalást próbált létesíteni Marx teóriája és a kisbirtokos parasztság fogalmai között. Előadása további folyamán a magyar parasztság körében észlelhető szocialisztikus áramlatokról, azok jelentőségéről és orvosszereiről szólott. Arra a következtetésre jut, hogy a magyar paraszt nem szocialista, amennyiben nem az egyéni tulajdont akarja eltörölni, hanem egyéni tulajdont akar szerezni. A nagy figyelemmel hallgatott előadás után elhatározták a tanfolyam hallgatói, hogy a délutáni folyamán az Országos Központi Hitelszövetkezetet és a Gazdák Biztosító Szövetkezetét tekintik meg. Holnap délelőtt Janosó Benedek, Göcseje Sarolta és Sebestyén Gyula tartanak előadást.

A debreczeni kamara ösztöndíjai. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara pályázatot irt ki, a folyó évre megállapított következő ösztöndíjakra és jutalmakra: 1. Tanulmányutazási ösztöndíj iparosifjú számára, külföldi utazásra, 600 korona. 2. Szabó Kálmán utazási ösztöndíj két, egyenként 300 koronás, egyike iparos, másika kereskedőifjú számára. 3. Iparosnállósítási ösztöndíj két, egyenként 200 koronás, Debreczenben felszabadult jóvaló iparosifjú részére. E háromfajta ösztöndíj pá-

lyázati lejárata 1909 május 15. 4. Munkásösztöndíjak. Öt, egyenként 50 koronás jutalomdíj és okmánykijuttatás. Lejárta június 1. 5. Szakiskolai ösztöndíjak. A debreczeni fémipari szakiskola tanulóinak 5, egyenként 200 koronás, a szatmári fémipari szakiskola tanulóinak 3, egyenként 150 koronás, más idegen ipari vagy kereskedelmi szakiskolák tanulóinak 4, egyenként 50 koronás ösztöndíj. 6. Kereskedelmi iskolai ösztöndíjak. A debreczeni felső kereskedelmi iskola tanulói részére 3, egyenként 200 koronás ösztöndíj, ezek közül kettő tandíjmentességi. 7. Tanonciskolai kintutató érmek a kerület tanonciskoláit jeles eredménnyel végző iparos- és kereskedő-tanulók részére, az iskolai igazgatóságok javaslatához mérten, összesen 80-100 nagy ezüstérem, okmánnyal. A szakiskolai és tanonciskolai ösztöndíjpályázatok határideje július 15. Általános feltétel, amennyiben más kikötés nincs, az, hogy a pályázók a debreczeni kamara kerületében illetékes jóvaló szegény ifjak legyenek s első sorban jönnék figyelembe a kereskedők és iparosok gyermekei. Ezenkívül a kamara a kereskedelemügyi miniszter megbízása alapján pályázatot irt ki: 8. Goldberger-féle „Erzsébet”-ösztöndíjakra 8, egyenként 300 koronás segélydíj iparosok özvegyei számára és 9. Voigtlaender-féle 2 egyenként 1082 koronás ösztöndíj önállóulára törekvő iparosok számára. Lejárta április 15.

A kereskedelemügyi minisztérium köréből. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter Péterffy Lajos miniszteri tanácsost az összes kereskedelmi oktatási intézetek a kiterjedő hatáskörrel birt miniszteri biztosi állása alól saját kérelmére felmentette s helyére ezen iskolák állandó miniszteri biztosaivá tárczája részéről Vig Albert kir. tanácsos, iparoktatási kir. főigazgatót nevezte ki.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

60.000 koronát nyert: 104359.

25.000 koronát nyert: 102642.

5000 koronát nyertek: 8808 37222 98826 122609.

2000 koronát nyertek: 2828 8069 10421 12295 15675 19823 27075 36738 40486 40507 41663 44223 49013 57911 58667 59904 61861 63841 67295 68062 76800 76881 83516 85593 89055 100464 102956 109677 110805 111685 112446 114457 115755 122795.

1000 koronát nyertek: 676 717 1462 1043 5782 7578 10189 14817 15355 18401 19091 19812 19762 23687 25861 25856 26181 27069 35987 36185 39613 41069 42801 46409 46277 49201 54739 57570 58660 60749 65536 67395 79935 82344 86662 91410 93475 98368 99660 100576 101705 103179 105078 105661 106693 111017 112028 114675 116574 119931 122455.

500 koronát nyertek: 2229 5651 7072 9337 10742 11707 13409 14203 14655 15687 16817 17869 17358 21054 21034 23741 23578 24704 28145 31686 32046 34434 35323 39382 40326 42205 44155 50062 51074 51300 51517 52017 53977 53278 54555 57120 62370 66512 69714 71066 75920 78419 80317 80783 81130 82219 82210 88902 89448 89674 90195 90478 91921 92110 92341 92971 93248 93167 93851 94609 102154 104661 105916 106758 110721 111513 112369 117162 118123 119812 121126. — A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Az Union Bank osztaléka. Az Union Bank mai közgyűlésén az igazgatótanács javaslatára elhatározták, hogy a 4.703.998 korona tiszta nyereségből 7 és fél százalékos, vagyis részvényenkint 30 korona osztalékot fizetnek, 385.589 korona a tartalék alapba kerül, 100.000 korona a hivatalnokok nyugdíjintézetéhez csatoltatik, 20.000 korona a Ferencz József császár jubileumi alap gyanapítására fordítandó és a fennmaradó 255.614 korona új számlára irandó át.

Fizetésképtelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetésképtelenségeket közli: Fuchs Samu szabó, Budapest, Nádor-utca; Kilber József kereskedő, Apatin.

A Magyar-Horvát Szabadhajózási Társaság alaptökeleszállítása. A tíz évvel ezelőtt megalakult magyar-horvát szabadhajózási társaság hatmillió alaptökével kezdte meg működését. Mivel azonban a társaságnak jelenleg egymillió korona kiadatlan tőkéje van, elhatározta, hogy alaptökéjét ugyanennyivel apasztja. Ennek alapján az igazgatóság a legközelebb, április 3-án tartandó közgyűlésén javasolni fogja, hogy minden egyes részvényesnek 200 koronát fizessenek vissza.

Ha fáj a feje

ne fétevézzék hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a lemarkacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. Készítette Beretvás Tamás gyógyszerész Káspeten.

Ára 1 korona 20 fillér. Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerertárban Három doboznál ingyen postai szállítással.

Az Általános Osztrák Villamossági Társaság ma tartott közgyűlése elhatározta, hogy a 4.037.449 koronát tevő tiszta nyereségből részvényenkint 25 korona osztalékot fizet.

A székely körvasutak megnyitását elhalasztották. A székely körvasutak Déda—Gyergyószentmiklósi részének építési vállalata a kereskedelemügyi minisztertől az építés alatt levő vonalnak forgalomba való átadására, félévi határidő-hosszabbítást kért, mert az államvasutak gépgyára nem tudta szállítani a szükséges sinvasakat. A kereskedelmi miniszter móltányolta a kérelemben felhozott okokat s a kért halasztást megadta.

A budapesti vásárok. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter mint a Magyar Tudósító jelelti, legújabb rendeletével megengedte, hogy Budapest székesfővárosban ez évi június 6-ára és 7-ére eső országos lóvásár május 23-án és 24-én, a vasárnapra eső Medárd napi kirakóvásárt június hó 6-ától kezdődőleg, a bőr- és irhavásár június 8-ától kezdődőleg és a kikészített bőrvásárt június 14-től kezdődőleg tarthassák meg kivételesen.

Felolvasás a vasuti klubban. A Magyar Vasuti- és Hajózási Klub műszaki szakbizottsága április hó 2-án délután hat órakor a klub helyiségében ülést tart. Az ülésen Thoma Frigyes Máv. mérnök felolvas a fogaras-brassói h.-é. vasút építkezési munkálatairól s vetített képek segítségével mutatja be az építkezést. A klub szívesen lát vendégeket.

Új gazdasági tudósítók. A földmívelésügyi miniszter Csongrád vármegye Szeged szab. kir. város területére Kontraszty János és Völgyesy János szegedi lakosokat, Pozsony vármegye Bazin város területére Bielek Ede bazini lakost, Szilágy vármegye zsbói járására Wagner János szamoszép-laki lakost, Temes vármegye lippai járására Ozacher Gusztáv máslaki lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Forgalmi hírek. A Máv. igazgatósága jelenti: Kapcsolatban a 24-iki 1600 számú körözüvénnyel, közöljük, hogy a bosznia-hercegovinai államvasutakra rendelt árukorlátozás bezárólag március 31-ig meghosszabbított. — Az átrakó forgalom Aussig-Landungplatzen ismét megnyitott. A Howitz-Grosskarloviczi vonalrészén az összforgalom ismét megnyitott. A Howitz-zettini vonal még zárva van. — Pályaalamosás miatt Feldmeg—Weisskirchen között az összforgalom további intézkedésig szünetel.

Felolvas szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyó vitás.

Budapest, IV., Károly-körút 24, I. em. Lift
Telefon 102-39.

| Gyógytényezők: | Főbb javallatok: |
|--|---|
| Finnen-féle lüdlámpa fürdők szivbaj és varedényelmeszedés ellen. | Általános idegesség (neurasthénia, hystéria), idegyeng-segi állapotok, Álmatlanság, Fejfájás. |
| Elektromágnesesgyógyítás | Hűdesek (Paralysis), Idegfájdalmak, idegsebák (Neuralgiák, ischiás). |
| Röntgen sugarakkal való kezelés. | Gerincvelő-orvadás (Tabes), Szívbetegségek, Veredényelmeszedés, Köszvény és osz, reuma, izületi és osontajok. |
| Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio). | Székrekedés, Daganatok, Anyagcserehajok (Elhízó cukorbeteg, verszegénység) Bőrbajok, Borviszleteg, Lupus. |
| Kék fénnyel való kezelés. | Hajhullás, kopaszág, Szőrtelenítés (nőknél az arezon). |
| Villamos hőfürdők (Elektrotherm). | Aranyeres csomók. |
| Villamos fenyfürdők. | |
| Villamos masszázs (Vibratio). | |
| Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés. | |
| Villamos vízfürdők. | |
| Szénsavas fürdők. | |

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus

Üzletáthelyezés és nagyobbitás miatt az összes raktáron levő legfinomabb angol szövetelekből

33 frtért készítik prima utczal öltönyt vagy felöltőt

mérté után elsőrendű kivitelben. **FÁI GÉZA** Budapest, Váci-utca 37. MERCUR-palota.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, március 31.

A készáru-piacon ma is lanya volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak és tegnapi árakat sem ígérték. Mivel ezzel szemben az eladók sem nagyon erőltették a dolgot, csak kisszerű forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 15000 q buza kelt el, a tegnapiaknál 50—30 fillérrel olcsóbb áron, az üzlet végefelé azonban néhány tételért már változatlan tegnapi árakat is el lehetett érni. A legdrágább eladási ár 28.60 korona volt 80.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 26 korona 76 kilós erdélyi, hibás buzáért. Egyéb gabonaneműek közül rozs 30 fillérrel, zab 20 fillérrel, tengeri 10 fillérrel olcsóbb, árpa üzletelen, korpa változatlan. Forgalmab került: 600 q rozs, 19.60—19.70 koronás áron, 500 q zab, 17.50—18.50 koronás áron és 300 q tengeri 14.90 koronás áron ab hajó. A határidő-piacon ma is az üzlet megnyitása rendkívül viharos volt. Megesett, hogy abban a pillanatban, amikor a kulissz egyik sarkában 26.58 koronán vásárolták a májusi buzá, ugyane cikket 26.30 koronán kínálták és így egyszerre kötöttet májusi buza 28 fillér különbséggel. A helyzet különben ma nagyot javult. A további ársüllyedés, noha erre az üzlet kezdetén megvolt a diszpozíció, mégis megakadt, a forgalom folyamán pedig egyre fokozódott a vételkér, mire aztán igen sürgős kereslet támadt, amelynek folyamán jelentékenyen emelkedtek az árfolyamok. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza ötvennégy fillérrel, a májusi buza negyvenkét fillérrel, az októberi buza huszonkét fillérrel, az áprilisi rozs nyolcz fillérrel, az októberi rozs husz fillérrel, az áprilisi zab huszonnégy fillérrel, a májusi tengeri huszonkét fillérrel emelkedett.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

| Buza | kilós | Ára 100 kg. | kilós | Ára 100 kg. |
|-------------------------|-------|-------------|-------|-------------|
| Tiszavidéki | 75 | — | 79 | 27.40—27.90 |
| " | 76 | 26.45—27.95 | 80 | 27.65—28.80 |
| " | 77 | 27.05—27.65 | 81 | 26.80—27.40 |
| " | 78 | 27.25—27.85 | 82 | — |
| Fejérmegyei | 75 | — | 79 | 27.05—27.80 |
| " | 76 | 26.60—27.00 | 80 | 27.40—27.75 |
| " | 77 | 26.90—27.25 | 81 | — |
| " | 78 | 27.05—27.45 | 82 | — |
| Pestvidéki | 74 | — | 78 | 27.10—27.70 |
| " | 75 | — | 79 | 27.10—27.65 |
| " | 76 | 26.75—27.95 | 80 | 27.45—27.70 |
| " | 77 | 26.95—27.50 | 81 | — |
| Bácskai | 74 | — | 78 | 27.35—27.85 |
| " | 75 | — | 79 | 27.30—27.40 |
| " | 76 | 27.80—27.25 | 80 | 27.55—27.95 |
| " | 77 | 26.90—27.45 | 81 | — |
| Rozs I-rendű új | — | — | — | 19.85—20.00 |
| " közepminőségű új | — | — | — | 19.80—19.85 |
| Árpa takarmány I. rendű | — | — | — | 18.00—18.80 |
| " II. rendű | — | — | — | 17.50—17.30 |
| Körles | — | — | — | — |
| Zab I-rendű | — | — | — | 17.85—18.80 |
| " II-rendű | — | — | — | 17.45—17.75 |
| Tengeri belföldi új | — | — | — | 14.90—15.20 |
| Korpa: | — | — | — | 12.25—12.60 |

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 200 q 80.5 k, 100 q 79.5 k, 500 q 80 k, 200 q 80 k, 200 q 80 k, 200 q 80 k.

300 q 80 k 28.60 K, 100 q 79.5 k, 100 q 79 k 28.40 K, 200 q 79.5 k 28.60 K, 1000 q 79 k 28.70 K, 300 q 78 k 28.40 K, 100 q 76.5 k 28.20 K.

Pestvidéki: 100 q 77 k 27.80 K.
Bánsági: 600 q 80.5 k 28.60 K, 6000 q 80 k 28.60 K.

Hartai: 1100 q 77 k 27.70 K.
Erdélyi: 100 q 76 k 26 K hiába.

Felsőmagyarországi: 100 q 76.5 k, 200 q 76.5 k 27.60 K.

Bácskai: 600 q 76 k, 1300 q 76 k 27.60 K.

Rozs: 100 q 19.60 K kpf. par., 300 q 19.70 K kpf. par., 200 q 19.60 K kpf. par.

Zab: 100 q 18 K kpf., 300 q 17.50 K kpf. par.

Tengeri: 300 q 14.90 K ab hajó.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötöttet:

Délelőtt:

Előforduló kötéseik (50 kg.-kint) 1909-re:

| | |
|------------------|-------------------------------|
| Buza áprilisra | 13.50—13.54—13.45—13.72 |
| Buza májusra | 13.29—13.15 13.40 13.37 13.46 |
| Buza októberre | 10.88—11.30—10.93—11.07 |
| Rozs áprilisra | 9.97—9.98—9.90—9.97 |
| Rozs októberre | 8.86—8.99—8.93—9.02 |
| Zab áprilisra | 8.62—8.70 |
| Zab októberre | — |
| Tengeri májusra | 7.43—7.44—7.41—7.45—7.53 |
| Tengeri júliusra | 7.57 7.65 |

1 óra 30 perczkor zárulnak:

| | |
|-----------------------|-------------|
| 1909. áprilisi buza | 13.74—13.75 |
| 1909. májusi buza | 13.47 13.48 |
| 1909. októbert buza | 11.07—11.08 |
| 1909. áprilisi rozs | 9.93—9.94 |
| 1909. októberi rozs | 9.03—9.04 |
| 1909. áprilisi zab | 8.72—8.73 |
| 1909. októberi zab | 7.45—7.46 |
| 1909. májusi tengeri | 7.52—7.53 |
| 1909. júliusi tengeri | 7.67—7.68 |

Budapesti gabonaforgalom.

1909. március 29-től 1909. március 30-ig.

Érkezett Elszállították métermázs

| | | |
|---------|-------|------|
| Buza | 26298 | — |
| Rozs | 3584 | — |
| Árpa | 2696 | — |
| Zab | 18191 | — |
| Tengeri | 6698 | 573 |
| Liszt | 921 | 8694 |
| Korpa | — | 2830 |

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén a szilárd irányzat ma már kénytelen volt helyet adni csekély mértékű ellanygulásnak. A megnyitás még elég szilárd volt, mert az előtőzsdén az Osztrák hitelrészvényt 640 koronával és a Magyar hitelrészvényt 754 koronával vásárolták, ami különösen a magyar hitelrészvénynél további áremelkedést jelentett. Az előtőzsde végén már azonban a bécsi szilárd irányzat dacára, az árfolyamok lassankint lemorzsolódtak. A déli tőzsdén kifüggesztettek egy táviratot, mely szerint Belgrádban az a hír van elterjedve, hogy Nikita montenegrói fejedelem nem helyesli Szerbia kapitulációját és meg fog maradni álláspontja mellett. Erre a hírre az árfolyamok mintegy másfél koronával alacsonyabban zárultak, mint tegnap. Az Államvasut és a Déli vasut részvények azonban tovább emelkednek. A helyi értékek piacán elég élénk volt a forgalom, főleg az építő ipari értékekben. Kötötték Kereskedelmi Bank, Drasche, Salgótarjáni, Ujlaki és Városi vasuti részvényeket. A járadék-piacon ma megszűnt a további áremelkedés s a Koronajáradék 92.40 koronával zárult. A valutaárfolyamok ma további gyengülést mutatnak. Forgalmab került az elő- és a déli tőzsdén: Osztrák hitel 640—638.50 koronán, Magyar hitel 752.50—754.25—750.75 koronán, Államvasut 686—688.25 koronán, Leszámitolóbank 476 kor., Jelzálog 428.50 kor., Rimamurányi 533.75—534.50—535.50 kor., Városi villamos vasut 266.50—265.50—266 kor., Magyar koronajáradék 92.50—92.30 kor., Kereskedelmi bank 33.75—33.80 kor., Salgótarjáni 566—565—566 kor., Ujlaki tőglagyár 325—331 kor., Adria 402 kor., J6-sziv sorsjegy 11.50 koronán.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatára valódi áldás gyomorbetegségeknek és ezékezőrülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Oszták hitel 640-640.25-639, Magyar hitel 752.50-754.25-752.25, Oszták-magyar államvasut 686-687.50, Jelzálogbank 428.50, Rimamurányi 538.75-534.50-533.75, Városi villamosvasut 266.50, Déli vasut 109-109.50, Magyar koronajáradék 92.50-92.40 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Oszták hitel 639.25-638.75-639-638.50, Magyar hitel 752.25-750.75, Oszták-magyar államvasut 687.50-688.25, Leszámitolóbank 476-476, Rimamurányi 533.50-532.50, Városi villamosvasut 265.50-266, K, Magyar koronajáradék 92.35-92.30 K.

Utőtőzsde delután 4 óraker:

Oszták hitel 640, Magyar hitel 752.50, Államvasut 692, Rimamurányi 532, Jelzálog 427, Leszámitoló 475.50, Városi vasut 265.50 Közúti 569.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, március 31. (Saját tudósítónktól.) A mai tőzsdén buza ismét 20 fillérrel lett olcsóbb, de a konzum egészen tartózkodott a vásárlástól. Rozs 15 fillért vesztett, noha úgy e czikk, mint takarmányárak iránt is némi érdeklődés jelentkezett. Tengeri szintén 15 fillérrel hanyatlott, de zab változatlan áron maradt. Buzaliszt és rozsliszt árvesztése 30 fillért tett ki, míg takarmányliszt és korpá csak 10 fillérrel lett olcsóbb.

Jegyetelt buza: Tiszavideki 14.65-15, bánáti 14.40-14.80, mosoni 13.85-14.10, tótfelvidéki 13.85-14.20, déli vasuti 13.90-14.25, marchfeldi 13.75-14.05. Rossz: tótfelvidéki 10.25-10.45, csepeli 10.20-10.40, pestnegyei 10.30-10.50, déli vasuti 10.25-10.45, külentéle magyar 10.20-10.40, oszták 10.15-10.45. Árpa: morvaországi 9.50-10.35, marchfeldi 8.50-9.25, bécsvideki 9.20-9.50, tótfelvidéki 8.50-9.80, déli vasuti 8.50-9.50. Magyar tengeri 8-8.30, Cinquantin 9.65-10.05, Magyar zab 9.30-9.70, válogatott 9.70-10.10.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, március 31. A legutóbbi napok élénk és viharos mozgalmi után a mai előtőzsdén bizonyos bágyadság vett erőt. Daczára annak, hogy Szerbia elismerte a hatalmak követeléseit, az árfolyamok emelkedése megállapodott, csak államvasuti és 3 százalékos déli vasuti elsőbbségi kötvények javultak. A korlátok legnagyobb része megtartotta árfolyamát. Járadékokban ma is élénk külisszaforgalom fejlődött ki. A déli tőzsde nyugodtan, tartott árfolyamokkal indult. Államvasuti részvényekben később helyi vásárlásokra élénkült a forgalom. Keleti vasuti részvények lényeges javulásra tettek szert. A többi értékek forgalma nyugodt volt. Berlinből teljesen szilárd irányzatot jelentettek.

11 óraker zárultak: Oszták hitel 693.75, Laenderbank 438.50, Bank-egyesület 529.50, Union 545, Államvasut 687, Déli vasut 109, Alpési 643, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 267.50, Májusi járadék 95.35, Oszták koronajáradék 95.60, Magyar koronajáradék 92.45, Török sorsjegy 185.50 K.

1 óraker jegyezték: Oszták hitel 638.75, Magyar hitel 752, Anglo 296.50, Bankegyesület 528.50, Laenderbank 439, Union 544, Államvasut 688, Déli vasut 108.50, Orosz járadék 97.60, Török sorsjegy 184.75, Keleti vasut 543 K.

Bécs, március 31. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.90, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 142.75, Magyar hitelbank részvény 750.-, Magyar leszámitoló és váltó részvény -.-, Rimamurányi 531.75, Magyar cukoripar -.-, Adria hajózási részvénytársaság 401.-, Magyar koronajáradék 92.55, 4 százalékos magyar földterem. kötv. 92.40, Magyar nyer.-k. sorsjegy 194.50, Kassa-Oderbergi Vasut részvény -.-, Magyar Jelzálogbank 424.- Magyar keresk. bank 3380.-.

Bécs, március 31. (Oszták értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 95.45, 4 százalékos oszták arany-járadék 115.55, 1860-as sorsjegy 155.-, Oszták hitelsorsjegy 461.-, Angol-oszták bankrészvény 296.75, Bécsi Bankverein 528.25, Oszták-magyar bank 1756, Déli vasut 108.40, Dunagőzhajózási társ. 895.-, Dohány részv. 342.-, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.06, Oszt. Lloyd 410.-, 4-2 sz. ezüst jár. 95.45-99.40, Oszt. koronajáradék 95.45, 1864-es sorsj. 267.50, Oszták hitelintézeti részvény 639.-, Union-Bank 543.-, Oszták Ländlerbank 438.50, Oszták-magyar államvasut 689.75, Elbevolgyi vasut 458.-, Alpési részvény 641.10, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 239.52, Lipótkohó 422.-, Töröksorsjegy 184.-.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, március 31. A tőzsde az oszták-magyar-szerb tárgyalások kedvező lefolyására, valamint a tegnapi nyugati tőzsdék jó magatartására és az olcsó pénzre való tekintettel ma is szilárd irányzatú volt. Azonban csak egyes értékekben fejlődött élénkebb üzlet, így főleg a járadékpiacozon és német bankértékekben. Oszták értékek is élénkebb üzlet tárgyai voltak. Keleti vasut részvények 1 1/4 százalékkal emelkedtek. Egyébként a forgalom szűk határok között mozgott, de könnyű javulási tulsúlyban voltak. Általános villamosági részvények véleményvásárlásokra emelkedtek, gelsenkircheniek azonban nagyobb eladások és a szándékolt üzemi kiterjesztés hatása alatt 1 és fél százalékot vesztettek. Amerikai vasutak Newyork gyöngébb magatartására el voltak hanyagolva. A további folyamatban az árfolyamok nyugodt forgalom mellett jól tartották magukat. Az utőtőzsde szilárd és valamivel élénkebb volt kedvező külföldi jelentésekre. Bányáértékek részben realizációk folytán szenvedtek. A készpénzpiac ipari értékei szilárdak és élénkek voltak. Utimotózer 4 és fél százalék, magánleszámitolási kamatláb 2 és önyolcozad százalék.

Zárlatkor jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjára-

dék -.-, 4 százalékos oszták aranyjáradék 99.20, oszták hitelrészvény 202.10, Déli vasut 17.90, orosz bankjegyek 215.15, 4 százalékos új orosz kölcsön 80.10, Disconto Commandit 187.70, Dinamittruszt 163.-, Harpeni 189.-, Unifikált török járadék 94.60, 4-2 százalékos ezüst-járadék 95.90, 4 százalékos magyar arany-járadék 94.50, Magyar koronajáradék 93.20, Oszták-magyar államvasut 148.-, Bécsi váltóár 853.25, Olasz járadék -.-, Alt. villamosági Edison 230.70, Gelsenkircheni 180.70, Laurakohó 192.20, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat) március 31. 4-2 százalékos papír-járadék -.-, 4 százalékos oszták aranyjáradék 99.10, Oszták hitelintézeti részvény 202.10, Oszták-magyar államvasut 147.40, Északnyugati vasut -.-, Busstiehradi vasut -.-, Londoni váltóár 20.44, Bécsi Bankverein 134.90, Villamos részvény -.-, 3 százalékos magy. aranykölcsön 78.60, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.30, Oszták koronajáradék 95.30, Magyar koronajáradék 93.20, Oszták-magyar bank 126.50, Déli vasut részvény 18.-, Elbevolgyi vasut -.-, Bécsi váltóár 852.83, Párisi váltóár 811.50, Union bankrészvény -.-, Alpési bányarészvény -.-, Engedő.

Hamburg, (Zárlat) március 31. 4-2 százalékos ezüst-járadék 99.-, 1860, sorsjegy 157.-, Déli vasut 17.90, 4 százalékos aranyjáradék 98.-, Oszták hitelrészvény 202.10, Oszták-magyar államvasut 148.-, Olasz járadék 103.60, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.70, Nyugodt.

London, március 31. Angol consol 84 1/2.

Páris, (Zárlat) március 31. 3 sz. Francia járadék 97.57, Oszt. aranyjáradék 99.40, Magyar aranyjáradék 94.75, 3 százalékos Olasz járadék 104.20, Déli vasut elsőbbségi kötv. 292.-, 5 százalékos marokói járadék 524.-, 4 százalékos spanyol járadék 99.55, 4 százalékos unifikált török jár. 94.60, Török sorsjegy 176.50, Török dohányrészvény 366.-, Oszták földhitelintézet -.-, Oszt. Ländlerbank 490.-, Magyar jelzálogbank -.-, Banque de Paris 1614, Banque Ottomane -.-, Oszt. magy. államvasut -.-, Déli vasut -.-, Hartmann gépgyár 518.-, Urikányi község 160 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.25, Váltó német piacokra (rövid) 123.15, Váltó Bécsre (rövid) 105.-, Váltó Belgiumra (rövid) 1/6, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 252.15, Magánkamatláb 1. 1/2 Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Kőbányai sertéspiacz.

Március 31-én. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 142-144 fillér. Fialat közép (páronkint 251-260 kilogramm terjedő sulyban) 142-144 fillér. Könnyű (páronkint 250 kilogramm) 142-144 fillér. Közép (páronkint 240-280 kgr.) 143-145 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kgr.) 143-145 fillérig. Sertéslétszám: Március hó 29. napján volt készlet 22020 drb, - március hó 30-án felhajtatott 1231 drb, - március hó 30-án elszállított 196 drb, - március hó 31. napjára maradt készletben 23055 drb A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és községvárosi igazgatósága.) Március 31-én. Előző napi eladatlan maradvány 342 drb sertés, 52 drb süldő, 1 drb malacz. Pót-felhajtás 19 drb sertés. Mai felhajtás 959 drb sertés, 3 drb süldő, összesen 1320 drb sertés, 55 drb süldő, 1 drb malacz. Eladott 674 drb sertés, 32 drb süldő. Mai ma-

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsde, Záloglevelek, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók. Includes sub-sections like Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, and Bixtosító társaságok.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1909. április 1-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A divat.
Eredeti vígjáték 3 felvonásban. Irta: Ráth-Végh István.
Személyek:
Haffalussy Kornélia Rákosi Sz. Anta Várady Ill. Bimbó Várady Ill. Haffalussy Adorján Dezső Csabay Pal Somlay Vizváry M. Liptákns Helvey L. Alvinczns Helvey L. Gágerné Nagy I. Szalainé V. Molnár R. Perjes Laczi Rózsabegyí Scholcz Hajdu

Kezdeté 1/8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A szerencse fia.
Komédia négy felvonásban. Irta: Dregely Gábor.
Személyek:
Varga Köröndy Irén, a leánya Bathyory G. Szontagh Dobi Kormos Csorlos Gálkuthy Réthely Szűcs Adolf Czobor Reiner Vágo Stefánia, a felesége Forray R. Emma, a leányuk Mészáros G. Zárai Zimko Z. Molnár Vándory Tarno Ráthay David Ráthay Lili Zala K. Sebes Papp Almodarné Bera P. Almoday Fenyves

Kezdeté 1/8 órákor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZÍNHÁZ.

VI. Róvay-utca 18. szám.

Hamupipőke.

Bohózatos varázsszóval és táncokkal 6 képmű. Magyar színpadra alkalmazta Komor: Gyula.
Személyek:
XV. Papagály király Babai M. Ragyó, a fia Hegedűs E. Pittyalatyi Lukács R. Vörösbegyí Stamm E. Bibicz Verpelt I. Snyti Bujdogái gróf Kövessy E. Aranka, lánya Feld R. Borbála Fázessy A. Kamilla) lányai Nagy A. Olga Hejnai V. Abrakabadra Katona I. Nyafka, szolgáló Gündör B. Tulok, kapus Kakasi I. Patkány király Róna Gyikvezér Papp

Kezdeté 4 órákor.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

Krisztusi tanítások.

Hajótörtek.

Sportoló anyós.

Fokavadászat. — Sebzett szív.

Tengerészsors.

Barock Holmes és kutyája. — Bátor fiú.

Furfangos detektív.

Kezdeté 6 órákor, vasár- és ünnepeken 4 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A troubadour.
Dalmi felvonásban Zenéjét szerzezte Verdi. Szövegét írta: Cammerano Salvator, fordította: Nádaskay L.
Személyek:
Luna gróf Várady Leonora S. bók S. Arucena, cigányó Fedoró Manrico Lunardi Fernando Kárpát Ines Paloczyné Ruiz Juhász Hirnök Napolyi Cigány Budai

Utána:

Táncgyűveleg.

Koreográfiáját szerzezte és betanította Guerra Miklós balletmester. Zenejét összeállította Szikla Adolf

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

A király.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Caillavet és Aréne.
Személyek:
A király Hegedűs Chamaranó Fenyvesi Bourdier Cótó Martho Varsányi Blond Szerényi Birmin Chamaranó Tanay Thérésa Göthné Lolorain Tihanyi Corneau Vendrei Cruchet Balassa Gubó Sarkadi Gabriel Győő Székely Jiviolet Karaliczky A püspök Harsányi A szenátus elnöke Bardi Hipoter Komlóssy I. Surette Varga A. Francine Dallos I. Georgette Kassay Inas

Kezdeté 1/8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Pálmay Ilka felléptével:

Az elvált asszony.

Operette 3 felvonásban. Irta: Léon Viktor. Zenéjét szerzezte: Fall Leo.
Személyek:
Lisseweghe Karel Király Jana, felesége Medgyaszay Bakkensky Boross Wander-Loo Gonda Pálmay I. Deestelouk, elnök Szirmai Ruitersplat, biro Németh Leye, ügyvéd Dobos Tjonger szakértők Pásztor Wiesum Csizsér Scrop, kalauz Papir Adéle, jögyese Fabian G. Kranwelejt Simai Martje, a felesége Harmath I. Kisburo Kiss Pal Egy holgy Nystrainé Inas Ligeti

Kezdeté 1/8 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

A francia forradalom.

Kezdeté 1/8 órákor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Paul Conchas

felsője II. Vilmos császár hadseregének herkulése.

La Superbe Camille-trió
vilamos tündéri játékok excentrikus nyújtótriosok.

Strebel Hermann

délnémet kómikus.

Gautier Tacianu

„A játékereskedésben” A hang-fenomen.

Taubert nővérek

xylophon-művészek.

MISS LOISSET LES DUBARRY
angol subrette. tánc-kettős.

A NÉNÍKE

Új magyar bohózat.

Flemm and Brock Clement D'Lion
excentrikusok. billardgolyó művész.

Ballett. Baumann. Aalbach.
Sugár. Barbarinas. Bioscope.

Előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétel: d. e. 10-1-ig, d. u. 3-6 óráig.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-88.

Minden este 9 órákor:

László Rózsi

(Conferencier: Dr. Szalay József.)

Azonkívül: Mozgósítás, vagy Berakolt a conferencier. — Városatyák. — Eleven regény. 3 bohózat. 3 tréfa. — Jegyek: 4, 3 és 2 koronaért. (Zenekari és papholyales 6 korona).

FOLIES CAPRICE

Igazgatóság: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/9 órákor.

1/10 órákor Ma: 1/10 órákor.

„A legszebb szörme kirakat”

Bohózat. Irta: Faun. Rendező: Erdélyi Emil.

Végül 11 órákor! Végül 11 órákor!

„Der Herr Ersatzmann”.

Bohózat. Irta: Armin József. Rendező: Werner M.

Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig.

Az 1-ső emeleti „Casino de Parisban” elsőrangú táncatrakciók. Kezdeté 1/12 órákor.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Szenzáció! Kezdeté pont 8 órákor. Szenzáció!

Budapest-Nagymaros. Jelenetek egy vasuti kupéban. — Irta: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt Géza. — Ezt megelőzi:

CSAK ÖT PERCZ!

Bohózat. Irta: Glinger és Taussig, fordította: Steinhardt.

En és a Weisz Jenő. A holdvilág nota parodiája irta: Szoke Szakal, enekli: Steinhardt, valamint Gyárfás új műsorral. Továbbá: Tunison et Desmoines és a Harriduinis csoport fellépte.

A remek téliertben reggelig tánc és zené — Elsőrendű attrakciók — Belépő-díj nincs.

Jegyek: 6-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és özv. Kontiné dohánykülönlegességi áruárujában, Andrássy-ut 29.

Vasár- és ünnepep délután 1/4 órai kezdettel mérsékelt hely-áru előadás. Számra kerül: Budapest-Nagymaros.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben.

Inazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Pénztári órák d. e. 10-1-ig délután 3-9 óráig.

Helyárak 2, 3, 4, 5 és 6 korona.

Az előadás kezdete: 9 órákor.

Még csak rövid ideig: a világhírű, 12 tagból álló

néger-operett-társulat

vendégtéka. A közkezdelt néger művészek új, komikus operettben mutatkoznak be.

18 varieté szám. Szigoruan családi műsor.

Előadás után a remek téliertben kabaret, a néger operett-társulat tagjainak és előkelő művészeknek közreműködésével Kitiúó konyha. — Pompás üvegsör.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Ma és a következő napokon este 8 órákor

A fenomenális új áprilisi műsor.

A legkiszágtatóbb bohózatok

Julcsa ugy van **A zongora-szelidítő**
Külföldi szenzációk **KIORY**

Nelly O' Scara The most original comic sporting act of the world
english songs and dances

Dolly Doll De Fonfee, la belle larejne des chansonettes meztalabos tánczosnő
Uj kupték: **AZ URNA** A gyermeknapra spórolók

Varjas Antal új stágere 36-k Rác Laczi. Azonkivül: SZANIN, SPARGA, BEREGISS. Uj karrikatúra a hét mozijában. — The Jolly Boston's
Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum nappali pénztárában d. e. 10-2 d. u. 3-6-ig. Vasárnap délután fél 4-ker mérsékelt áru előadás. A téliert tükörtermében újéltkor Trianon és Grand-Cabaret, új táncatrakciók, cigányzene reggeli 6 óráig.

Kaman

korunk elismert legtokéletebb cipője urak, hölgyek és gyermekek részére

Hygienikus, elegáns, sikkes és tartós.
Telefon: 112-66. FŐRAKTÁR:

VAS ANDOR
Budapest, VI., ker., Andrássy-ut 17. sz.

Az Ujlaki Téglá és Mészégető

Részvénytársulat virágcserep-osztálya
BUDAPEST
V., Akadémia-utca 9.

Raktár: III., Bécsi-ut 134.
Ajánlja legkittű virágcserepeit minden méretben a leggyorsabb-tól a legdiszesebb kivitelig. Szint-egy kerü díszeket és jardintereket. 2503

Árajánlattal és mintával szivesen szolgál.

Heti műsor:

| 1909. április hó | M. kir. Operaház | Nemzeti Színház | Varszínház | Vigszínház | Magyar Színház | Király-Színház | Urania | Hangversenyek |
|------------------|-----------------------------|------------------------------|------------|------------------------------|--|---|--|-----------------------------|
| 2 Péntek | A niürnbergi mesterdalnokok | Ödipus király | — | Vigyázz a nőre! | Zöld Kakadu Régi jó idők | Az elvált asszony | A francia forradalom | — |
| 3 Szombat | A csavargó | Ödipus király | — | Tatárjárás | A császár katonái Zöld Kakadu Régi jó idők | Orfeusz az alvilágban Az elvált asszony | Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása | — |
| 4 Vasárnap | Az afrikai nő | Cyrano de Bergerac A tűzhely | — | A kivándorló Vigyázz a nőre! | Hamlet Zöld Kakadu Régi jó idők | A dollárkirálynő Az elvált asszony | — | Budai vígadó: Fráter Loránd |

Első magyar hanglemezzgyár

Gyár: VIII., Nap-utca 29. szám. **BUDAPEST,** Vezérképviselő: VII., Rákóczi-ut 40. szám.

Elsőrendű gyártmány! Ujdonságok!

Állandó ujdonságok, kitűnő cigányzene, katonazene és énekelvételek.

3000 felvételt tartalmazó hanglemezzjegyzék ingyen. Mindenütt kapható. Kitűnő gépek, lemezek és fűk.

Ne vegyünk idegen iparcikket, ha jobb a hazai.



Ezen szabadalmazott ágy tömörrészekkel, rézdróttal, erős aczélsodronnybetéttel 32 kor. Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K. Réz dróttal sodronnybetéttel 80 K. Réz dróttal csiszolás és javítás 17 K. Vaskeretes ágycsészét, erős minőségű 11.50 K. Fakerettel 7.50 K. Kárpított matracok minden kivitelben. Vas- és rézbutorokat legelőszobában szállít:



PROHASZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 43.
(Velt Uj-utca.)

Óriási feltűnést

kelt ujjonnan átalakított üzlethelyiségével

DÓCZI M.

Magyarország legnagyobb cipőraktára
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10. sz.

Ajánlja legújabb divatu és kitűnő minőségű, saját készítésű magyar, francia és amerikai formájú

férfi-, női- és gyermek-czipőit.

Női czipők:

| | Kor. |
|--|------|
| Zergebőrből fűzős, gombos v. pántos félczipő | 5.60 |
| Ugyanaz barna zergebőrből | 6.60 |
| Sevrobőr v. lakk-félczipő 9.60, barna | 8.40 |
| Zerge- v. borjúbőr, fűzős, czugos v. gombos | 7-8 |
| Ugyanaz barna zergebőrből | 8-9 |
| Boxbőr, fűzős v. czugos 8.50, gombos | 9.- |
| Francia sevro, fűzős v. czugos 9.50, gombos | 10.- |

Férfi czipők:

| | |
|--|-------|
| Legfinomabb amerikai czipők box v. sevro-bőrből, párja | 15.- |
| Zergebőr fűzős félczipő 7.80, barna | 8.80 |
| Sevrobőr v. lakk-félczipő 9.60, barna | 10.60 |
| Barna bagaria v. zerge fűzős v. gombos | 9-10 |
| Borjúbőr fűzős vagy czugos | 8.- |
| Amerikai boxbőr, czugos 9.50, fűzős | 10.- |
| Francia sevro, czugos v. fűzős 10.-, gombos | 11.- |

A souterrain-helyiségben engross-eladás.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Videki megrendelésekre nagy gond fordítanak. ::

Külön postaszámla.
Raktár: 50.000 pár.

Nem megfelelő árut készséggel becserelek.



Titkos betegségek

hugycsőfolyás, sebek, bujakór (siphilis) és utókövetkezményei, vizeleti és hólyagbántalmak, az onfertőzéstől eredő hátgerincz és idegbajok, valamint koral férfi gyeség, nőknél fehér folyás, méhbajok stb. alapos, gyökeres gyors gyógyítására foglalkozási zavar nélkül legmelegebben ajánlható sok évi tapasztalat és lelkiismeretes, gyógymódjainál fogva

Dr. GARAI

hirnemes szakorvosi rendelő-intézet
Budapest, Andrassy-ut 24.

Rendelés délelőtt 10-4-ig és este 7-8-ig.

Videktelek levélleg nyervehetnek szakszerű tanácsot. — A gyógyszeredményekről számtalan nálaire tanuskodik.

Alkalmi butoreladás!

Leitározásunk után, felesléssámu és minta darabokul szolgáló mindennemű asztalos és kárpított butort, háló-, ebéd-, őr- és szalonberendezéseket szállítunk kivitelben és modern stílusban, helyszíne miatt f. hó végéig előállításáron eladjuk

Kérjük, hogy ezen kedvező alkalmat a t. butorvásárló közönség igénybe vegye.

PATYI TESTVÉREK

VII., Rákóczi-ut 7. (Pannónia szálloda mellett.)

Flókuzeletünk nincsen. Hasonhangzásu más céggel össze nem tévesztendő.

!! Most jelent meg !!

| | |
|---|--------|
| ADY ENDRE. Az Illés szekeren. Szerző legújabb verskötete. Ára fűzve 3— K. Kötve | 5.— K |
| FARKAS IMRE. Tűnő évek. Költemények. Ára fűzve 3— K. Kötve | 5.— K |
| NIL. Nálunk. Költemények. Fűzve 2.50. Kötve | 4.50 K |
| KUTHY SÁNDOR. A fehér hegedű. Költemények. Ára fűzve 3— K. Kötve | 5.— K |
| KUN JÓZSEF. Kek hegyek. Költemények. Ára fűzve 2.50 K. Kötve | 4.50 K |
| GARA ILLÉS (Garas). Bergengőzty osllaga és főbb más elbeszélés. Ára fűzve | 2.50 K |
| GAGYHY DÉNES. A vetálytársak. Regény. Ára fűzve | 2.50 K |
| PIKLER J. GYULA. Orvosi emlékeimből. Fűzve | 1.80 K |
| VÉRTESY GYULA. Az élet. Elb. Ára fűzve | 2.50 K |
| LÖRINCZY GYÖRGY. A rétek lelke. Elb. Ára fűzve 3— K. Kötve | 5.— K |
| FARKAS PÁL. A renegát. Regény. Ára fűzve | 3.— K |
| GÁRDONYI GÉZA. Isten rabjai. Regény. Fűzve | 5.— K |
| LOVIK KÁROLY. Az arany polgár. Reg. Fűzve | 3.— K |
| HERCZEG FERENC. Kaland és egyéb elb. Fűzve | 4.— K |
| TÖMÖRKÉNY ISTVÁN. Napos tájak. Elb. Fűzve | 3.— K |
| BRÓDY SÁNDOR. A tanítónő. Falusi életkép 3 felv. Ára | 2.50 K |
| RITÓOK EMMA. A nagy véletlen. Regény. Ára | 4.— K |
| ORCZY EMMA. Megfizetek. Regény. Kötve | 4.— K |

Singer és Wolfner kiadása

Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyek!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes

magyar ásványgyógyvizet hozunk forgalomba.

Egy liter víz ára palackcsere mellett:

| | | | | | |
|--|----------|---------------------------------|----------|---------------------------------|----------|
| Borszéki Boldissar, idült gyomorba | 28 fill. | Baross, vesebaj ellen | 28 fill. | Horgász, étvágygerjesztő | 28 fill. |
| ellen | 28 " | Borhegyi, huyghajtó | 28 " | Kászton-Salutaris, légsóhurtnál | 28 " |
| Borszéki Fókut, az ásványvizek királya | 28 " | Boholti, üdítő víz | 28 " | Répati, égvényes ásványviz | 34 " |
| Borszéki Kossuth vérszegénység | 28 " | Elopatáki, sargaság ellen | 34 " | Szeke'y-Selters, idült gyomorba | 28 " |
| ellen | 28 " | Felsőrakosi Maria, légsóhurtnál | 28 " | ellen | 28 " |
| Bodóki Matild, alkális savanyuviz | 28 " | Hargitaligeti, üdítő ital | 28 " | Sztojka, czukorbetegség ellen | 34 " |

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a **természetes ásványviz** gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizet pótolhatók.

iz palackot már hazhoz sz l itunk!

Telefon 162-84.

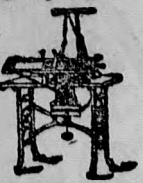
Telefon 162-84.

Magyar Styria Kötőgépgyár

BUDAPEST.

A legjobb és leghíresebb
kötőgépek

szabadalmazott szerkezzel ellátva.
Teljes tanítás ingyen. Árjegyzék bérmentve
Fogl József Lajos ügyvezető, Iroda és elárulási hely Csengerly-u. 54/e



Gärtner Agoston

Budapest, Wurm-utca 3.

Mindenemű izzó- és Wolfram-lámpák,
valamint villamos felszerelési cikkek.

Telefon 95-33. Telefon 95-33.

EDISON

Mozaikfénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.

Telefon 64-20.



Elő előadás hétköznap d. u. 5 órakor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órakor.
Utolsó előadás kezdete 11 órakor.

Szenzációs újdonság!
Műsoron kívül:
páratlan határu énekes és zenés mozaikfénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:
Páhely 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozaikfénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe

Megjelent 100.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. es. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyútfolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakort (syphilist), borbajokat, elgyengült férfit, idősebbeknél is, infertilitást és annak utóbjait, ideg- és háztérincsbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyszer.

Neustein Fülöp

Cukrozott hashajtó labdacskái

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pillát hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülnék; mert minden ártalmas anyagot, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használhatván, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s melléte oly ártalmatlan, mint e pillák, a

székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott kúlszerűk miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pillát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldeték.

Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel, piros-fekete nyomtatásban SZENT LIPÓT és Neustein Fülöp gyógyszerész aláírásával van ellátva. A keresk. törvényeszközileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva

NEUSTEIN FÜLÖP, Szent Lipót-hoz írt győgyeztetés, Bécs, I. Plankeng. 6. Kapható: Budapest, Török J. győgyeztetés, Király-utca 12. és Andrássy-út 28.

Kötőstyk

hiányában csirkét, libát kelthetni (nem géppel) biztos sikerrel. Utasítás. 220 fillér. Baromfi vész elleni háziszer 150 fillér Szentpétery Istvanné Mezőúr. 5737

Magyar királyi államvasutak üzemeltetősége Arad. 5718-909. sz.

II.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége nyilvános írásbeli egységáros versenytárgyalást hirdet:

A Kétegyháza állomáson létesítendő vízálomási épület (2 szolgálakással) a kutmedenceze, gépakna és szivósó csatorna, valamint a lakásokhoz tartozó melléképületek előállítási munkálataira, megjegyezvén hogy az építéshez szükséges anyagok közül a szén sáskot és homokot (rostálatlan állapotban) és a víz szivattyúzáshoz szükséges centrifugál szivattyút a lokomobilt, valamint a lokomobil üzemeltetéséhez szükséges szén és olajmennyiséget a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége adja, illetve bocsátja vállalkozó rendelkezésére, a többi összes építési anyagot pedig elsőrendű minőségben a vállalkozó köteles adni. Lásd a szerződés tervezet 4. szakaszának a. pontját.

A pályázati feltételek, a szerződés tervezet, az ajánlati minta és a költségcsaták a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8 órától délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után, királyi postán is megkaphatók. Az építmények tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétlfűzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltétlfűzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerzethetők.

Az ajánlat 1 koronás magyar okmánybéllyeggel, az ajánlat mellékleteit, ugymint pályázati feltételeket, szerződés tervezetét és költségcsatákat pedig ivenként 30 filléres magyar okmánybéllyeggel ellátva és az ajánlatához fűzve lepecsételt borítékban a következő felirattal: „Ajánlat a 5718-909 sz. versenytárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak Kétegyháza állomáson létesítendő magas építmények előállítási munkálataira“ kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1909. évi április hónap 20-án déli 12 óráig az aradi üzemeltetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája I. em. 13. ajtó.)

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi április hónap 19-én déli 12 óráig a pályázónak az ajánlat szerinti vállalati felfelőkikerekített összeg 5 százalékát mint bántpénzt a magyar királyi államvasutak aradi üzemeltetőségnek gyűjtőpénztáránál, hivatkozással a hirdetett versenytárgyalás számára akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni, mely bántpénz esetleg posta útján is küldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bántpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bántpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem esatolandó. A bántpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bántpénzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételekről eltérő, szabálytalanul kiállított az ajánlattevő vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított vagy vakart szövegvű pecséttel le nem zárt, sértett borítékban helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag vagy esetleg táviratlag tett és oly ajánlatok, melyekre névze az előírt bántpénz előlegesen el nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Arad, 1909. március hónap.

Magy. kir. szabadalm. WISEL-fele

jégszekrények

Árjegyzék ingyen. Telefon 91-20. Cégem a tavaszi vásáron részt vesz.

kizárólag kaphatók

Wiesel Adolfinál, BUDAPEST, V., Vaci-körút 47. (Podmaniczky-utca sarkán.) Ugyanott fürdőkádak, szab. fűtőkészülékekkel olajon kaphatók. 27176



He'ical Premier és The Champion

A már 34 év óta a kerékpárvilágot uraló eredeti angol

kerékpárokat dupla harang-osztaggyal és szabadonfutóval, 3 évi lóállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncozatot, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyen leszállított nagyvani árrészeszállítással szállítunk vidék-eredeti gyári áron 30% árrészeszállítással re is bárhová

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Piökiútelek, Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 8. sz. Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.



Polgár Sándor

Magy. kir. szabad. nyert orvos és kötszerész Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvosi, sebészeti és b. fogpótlási tárgyakba ..

Saját gyártmányu magy. kir. szabadalmazott Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, görcsér elleni gummi-harisnya, orthopediai készülékek, műlábak és kezek stb. Valódi francia különlegességek F. Bergerand párisi gyártó. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hamisítás ellen védve 16202. szám alatt.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent

Magánjogi Döntvénytár

Szerkesztő Gottl Ágost kir. curiai tanácselnök

Kiadja a Jogtudományi Közlöny szerkesztősége

| | |
|---|--|
| I. KÖTET (1907. évi döntvények) Ára 5 korona. | II. KÖTET (1908. évi döntvények) Ára 5 korona. |
|---|--|

Hiteljogi Döntvénytár

(Váltó-,csőd-, kereskedelmi és tőzsdéi ügyekben)

Szerkesztő Dr. Fabiny Ferencz ny. kir. ítélőtáblai elnök

Kiadja a Jogtudományi Közlöny szerkesztősége

| | |
|---|--|
| I. KÖTET (1907. évi döntvények) Ára 5 korona. | II. KÖTET (1908. évi döntvények) Ára 5 korona. |
|---|--|

Büntetőjogi Döntvénytár

Szerkesztő Dr. Balogh Jenő egyetemi tanár

Kiadja a Jogtudományi Közlöny szerkesztősége

| | |
|---|--|
| I. KÖTET (1907. évi döntvények) Ára 5 korona. | II. KÖTET (1908. évi döntvények) Ára 5 korona. |
|---|--|

Közigazgatási Döntvénytár

Szerkesztő Dr. Marschalkó János kir. törvényszéki bíró

Kiadja a Jogtudományi Közlöny szerkesztősége

| | |
|---|--|
| I. KÖTET (1907. évi döntvények) Ára 5 korona. | II. KÖTET (1908. évi döntvények) Ára 5 korona. |
|---|--|

Az itt felsorolt Döntvénytár-ak mindegyike önálló egészre képez és rendszeres és határozatos tárgymutatóval van ellátva. A kir. Curia, a kir. táblák és a törvényzék mint felbontási bíróságok határozatai mellett helyet foglalnak a közigazgatási bíróság, a minisztertanács és egyes szakminisztertanácsok, tőzsdé-bíróság elvi jelentőségű döntései. Az egyes határozatok képes rendszeres misális történel az ugyanazon tárgy előbbi közlésekre, egy eszmind fel vannak tüntetve a határozatok közötti felmerülő eltérések. — Minden évben egy-egy kötet jelenik meg.

Kaphatók:

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság

Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám

és minden könyvkereskedésben.

Egyházi szent edények

urvacsorai-kelyhek, keresztelő-kannák, borkancsók, alpacca-ezüst dísz tárgyak,



arany s ezüst ékszerek, evőeszközök.

Részletfizetésre is.

Polgár Kálmán

műorás és ékszerész, a református egyház szállítója

Budapesten, VII., Erzsébet-körut 29. szám alatt.

Javításokra és vidéki rendelésre különös gondot fordítok. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Budapesti villamos városi vasut részvénytársaság.

Hirdetmény.

A budapesti villamos városi vasut részvénytársaság t. cz. részvényesei az 1909. évi április hó 14-ik napján déli 11 óráig a társaság helyiségeiben (VII., Kertész-u. 19.) alatt tartandó

XVIII. rendes közgyűlésre

szemmel tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt indítványok.
2. Az 1908. üzleti év mérlegének és zárszámadásának előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása iránti indítvány.
4. A nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
5. Igazgatósági tagok választása.

A részvények letételek t. évi április hó 6-ig bezárólag a Pesti magyar kereskedelmi bank értékpapír-pénztáránál (V., Dorottya-utca 1. szám alatt) és az Angol-osztrák bank főkelepepepepe V., Fürdő-utca 6. szám alatt.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

18. szakasz: Minden részvényes jogosítva van a birtokában levő minden 25 db társasági részvény után egy-egy szavazatot a közgyűlésen gyakorolni. Szavazati joggal bíró azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen, vagy helyettes által résztvenni kívánnak, kötelesek a közgyűlés megtartására kitűzött határnap előtt 8 nappal részvényeiket a le nem jart szelvényekkel együtt az igazgatóság által a közgyűlést egybehívó hirdetményben kijelölt helyeken letenni.

20. szakasz: Az évi mérleg és zárszámadás, valamint a felügyelő-bizottság jelentése a K. T. 198. §-a értelmében a közgyűlés megtartását megelőzőleg 8 nappal a társaság helyiségeiben közzétételre kötelesek.

21. szakasz: Azon részvényesek, kik személyesen nem jelennek meg a közgyűlésen, magukat egy e célból külön meghatalmazott szavazatképes részvényes által képviselhetik. Kiskorúak vagy gondnokság alatt állók törvényes képviselőik által képviselhetnek; nők és jogi személyek oly meghatalmazott által is képviselhetetik magukat, kik maguk nem részvényesek.

(Utányomás nem díjazatik.)

Hollandi

életbiztosító részvénytársaság

(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

Amsterdam

Magyarországi igazgatóság:

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-UT 1. SZ.

Az 1907-ik év végén:

a biztosítások összege a **341 millió** koronát meghaladta.

A tartalékok összege: **99 millió 440,898.20 kor.**

Eddigi kifizetések: **75 millió 856,650 kor. 79 fill.**

Legolósabb díjak.

Gramofon Hegedűk Czimbalom
Forgatha ó es ön-működő hangszerek

Kétoldalu hanglemezek
Fuvola
Rézfuvóhangszerek



Mielőtt

részletfizetésre

bármilyen hangszert vásárolna, saját érdekében cselekedik, ha lekeri

IVÁN és VÁRI

áruházának

Budapest, Váci-utca 22.

nagy képes

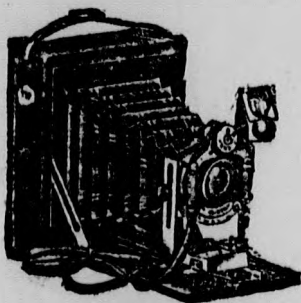
főárjegyzékét.

Szállítunk: Vadászfegyvereket, revolvereket, fényképező készülékeket szintén kedvező részletfizetésre.

Gramofon lemezekből megjelent újdonságok kitűnően sikerültek.

Lemez műsor jegyzékét azonnal küldünk.

Képek és műlapokból nagy választék.



Fényképező-gépek és Látcsövek
részletfizetésre

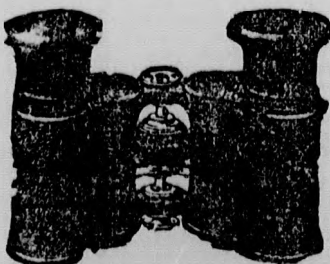
kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

optikai áruházában

Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.

Árjegyzék ingyen!



E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények Használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kaphatók...

K. Leveled nem kaptam, baj nincs. Irj mielőb! Csókollak.

Csemegeszőlő, fagymentesen csomagolva postakosárként 3.50 K. csemegemaalma, papírhéjú dió 3.90, világos kajszinbarozslekvár kg. 1.80...

Hordóskaposztát, kosáruvegként 2.20, világos kajszinbarozslekvárt kg.-ját 1.80, mézédess szilvalekvárt 80 fillérré...

Fajborokat, Jefejtve, kölcsönhordóban, 28 koronájával, kisúston főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért...

Pénzt azonnal butorra, zongorára, kosárokra, varrógépekre, kerékpárokat, kereskedelmi cikkekre, melyeket töltelegos díjazással legutóbban bizományba beraktároztunk...

Fajbaromfi fajták, nyulak, diszgalambok, madarak élő méhek stb-iről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve...

Legjobb likörök és rum készíthető kivonattal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért bérmentve küldök. Árjegyzéket kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csaba. 27180

Kézimunka himzésekhöz, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 46. szám.

Fényképezőgép ritka kedvező alkalmi vétel részben árverésből és más alkalmi vételéből eredő jó fényképezőgépek kaphatók már 5 forinttól felj. Görz, Zeiss, Busch, Voigtlander, Souter és más anasztigmatos fényképezőgép is igen olcsón. Ugyanítt Graueon konzerti-hesszőgép, erős és szép hanggal, lemezekkel együtt potom olcsón továbbá finom választégyver és egyéb más tárgy, alkalmi vétel árban eladók Radó-nál Egyetem-tér 5. (nem Egyetem-utca) Mindent vesznek, eladók és becsérdek.

Pénzszekrények és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívüli olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Gyümölcsfa, díszfa- és rózsá-árjegyzékkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békás, megyerén, (Budapest mellett.) 27041

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80.

Stenográfia Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás- oktatás. Ingyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia“ Országos Gabelsberg-gyorsírás- és gépiró-iskolában havonta új magyar, német gyorsírás, gépirás, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsírás- és kereskedelmi iskolai rendszer tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és diszjunkció elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia“ szepírás- osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szepírás- oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatást.

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzölöggel baraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás- oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatótt szaktanárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Czirne vezgüzzünk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

Jogi, politikai szigorlatokra, alan- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma, Bpest, IV. Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszsze össze más hirdetéssel. 661

Pénzelölöggel beraktározunk bizományba butort, varrógépet, kerékpárt, kereskedelmi cikkekkel utólagos díjazással szátaz raktárainkba Szendrő Sándor és Társai VII., Dohány-utca 43. sz., Telefonszám 105-94.

Kocsi arucsarnok VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsi raktára Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedűt Készpénzbeni árakon a legújabb rendszerű bankhitel utján kizárólag csakis REMENYI nagy magyar hangszerelőtől Prospektus és árjegyzék ingyen. 640 Budapest, Király-u. 58.

Soványosság Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Harley tanár amerikai erőtlápor. Soványak tartós, szép teit testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengesség, idegesség ellen és gyomorbafojásoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kintutetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 firt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferencziek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, kelleti szőnyegek, csillarak. — Telefon 82-13.

Hurutos bántalmak hatásos és kellemes gyógyszerere a Réthy-féle eukorka, melyet pemetefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán. Gyógyszertárban kapható. 26796

Spóra-féle világhírű klattani dísz- és óriásszegfűk. Kintutetve: Praga, Bécs, Lyon, Antwerpen, Amsterdám, Hamburg, Frankfurt a/M. legmagasabb kitüntetésekkel. 10 darabonként Elite választék 20 kor. Kiállítási és reklám mintafajok 20 „ Óriási szegfűk 10 „ Dísz-szegfűk 5 „ Kerti szegfű 2.50 Árjegyzék ingyen bérmentve Fr. Spóra szegfűkivitele KLOTTAU. (Csehország)

INGYEN! Sérvkötő, műlábak, műkezek, műfüzők, támgépek, egyenestartók, hashótkörből és az összes betegápolási cikkek-ről szóló nagy képes árjegyzékünket bárkinek ingyen és bérmentve zárt borítékban küldjük. UNIVERSALIS SÉRVKÖTŐK páratlanok, kis gummi nyomlap-pal legnagyobb sérv is elzárható. SÉRVKÖTŐK egyoldalú 4-14, két oldal. 8-25, gummiból 8-12 korona. Gummiharisnyak, haskötők érték szerint készíttetnek. Magyar Orvosi Műszertár Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rákus-kórházzal szemben.) Postas-olcsó és a vörös keresztre ügyeljünk.

Zalogozódulákat veszek. Elzalogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736 SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám. 1 millió magas és félmagasfőrszü gyümölcsfa Alma 60 fillértől felebb, körte, dió, őszli és kajszinbarozslekvár, nemes gesztenye, cseresznye, szilva, stb. dróbonként 1 koronától felebb. 100 drb almafa a mi fajtálasztásunk szerint 50.- korona. 200.000 drb-ig igen szép dísz- és szafa drb-ig 20 millió vegyes díszbutorok 100 drb 15.- korona. 20 millió akácfa csemete 100 drb-ig 2.-65 korona. 15 millió erdei csemete, luczfenyő, fahér, fekete és vörösfenyő, tölgy stb. 1000 drb 3-15 korona. 2 millió 1 és 2 éves alma- és körte- vadonoz 1000 drb 10-50 kor. Legjobb sövénycsemete a glaudia. 1, 2 és 3 éves csemete 1000 drb 6-65 kor. Képes fő-árjegyzék kívánatra ingyen. GRÓ BATTHYÁNY ZSIGMOND utadai intézsége Csudlak, up. Ferencziek, Vasm.

BUTOR részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Fővilágosítással szolgál LISZT ISTVÁN Bpest, IV. Koronaherceg-u. 2. (Kigyó-tér sarkán) butorraktárban. Több mint 500 képpel ellátott árjegyzékünket bárkinek 60 fillér ellenében franko elküldük.

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszer 35 régiséget veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.

Mme. Vaiter angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker. Pecske-utca 8., I. em. 6. Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legutolsó divat szerint legújabb kivételben, szolid árak mellett. Átalakítások elfogadotnak. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló, ebédlő, szalon, uri szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillarak, vas- és rézbutorokban. GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferencz-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

KWIZDA-FÉLE FLUID: Kigyó-védőlegy. Turista-fluid. Rög bevált aromatikuss be-örzabilés az inak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, keréparozók, vadászok és lovasok által sikeresen használva elő- és utóerősítésre nagyobb túrák után. Egész üveg ára K 2.- Fél üveg ára K 1.20 Kwizda-féle Fluid Valódián kapható a gyóyszertárakban. — Főraktár: Tó 3k Jókai gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrássy-u. 26.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely: Lőcse szab. kir. városa, Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sötányok, 1-2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitünő források -vezetékekkel, villamos világítással, kikövezett és csatornás utcákkal és kertekkel; jó és olcsó élemezéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kirándulósomzódóhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szivesen szolgál a város rendőrkapitánya.

Penz-szekrények újak és használtak, valamint kazetták és másoló prések legolcsóbban csak 8 itzer es Testvérénél, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gószdundvar kaphatók.

Elsőrendű vadonatú Singer női varrógép 27 forintért. Kárlikarika-hajózt 40 forintért. centralbo-bint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 6 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV. Veress Pálné-u. 40. fűsz 5. Viszonteladónak árendzom.

GUMMI és francia halhólyag különlegességeink u. m.: „NEVERIP“ 2, 4 K-ért tucatanként „HERKULES“ 3, 5 K-ért tucatanként „GARANTIE“ (szekuritáttal) 3, 5, 8, 10, 12 K tucatanként. Kapható: Glück, Schmidek és Rosenberg nagykereskedőnél, Epest, VII., Rákóczi-ut 86/E. a Keleti p. u. közelében. Küldünk 3 mintát bérmentve 1 kor. bélyeg beállítás után. Széküldés dískréten.

INGYEN DRÁGÁBB, MINY NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYKÉPEK MINDEN EGY ÉLETMAGYARÁR KÉPÉT 5 KORONÁÉRT DÍSZES PASZPARTYVAL 55-60 CCM. NAGYSÁGBAN CSOBAGOLVA 2 ÉVES GARÁNCIA. OLCSÓKÉP ÁRA 10 KORONA. KÉPVISZELŐK MINDENKÉNT PÉLVÉTEK. SZAVADSSÉK MINDEN IRÁNYBAN RÖPÉSI FÉNYKÉPÉK MINDENKÉNT BUDAPESTI ÉS PÉTEKÉREKÉNT KÖRÜLVÉTELEK 1000 ÉM PÁRSI KÖRÜLVÉTELEK 1000 ÉM PÁRSI KÖRÜLVÉTELEK 1000 ÉM PÁRSI ARANY-ÉREK MINDENKÉNT